

MENSA

ČESKO

podzim/2025

Obsah:

Noví členové	3
Z akcí a projektů	4
Zahraničí	16
Nadané děti	17
Mensa gymnázium	30
Spolupracující školy	34
Spolupracující školky	48
Kluby nadaných dětí	58
Tvorba mensanů	68
Z časopisu Mensa	72
Bystřilna	79
Adresář	83

Časopis Mensy Česko – Mensa – vychází dvakrát ročně. Číslo **podzim/2025**, ročník XXXIII, vychází v říjnu 2025 v nákladu 9 450 výtisků.

Časopis připravuje redakce časopisu Mensa, zveřejnění nebo nezveřejnění příspěvků podléhá schválení Redakční radou. Redakce si vyhrazuje právo články v případě potřeby upravit nebo zkrátit. **Příspěvky, připomínky a dotazy prosím zasílejte na adresu redakce@mensa.cz.**

Články v časopise představují díla, názory, myšlenky nebo nabídky jednotlivých autorů a nemusejí vyjadřovat postoje jiných mensanů ani orgánů Mensy Česko, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah tohoto časopisu může být volně přebírán všemi ostatními publikacemi Mensy za předpokladu uvedení zdroje, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah publikovaný na **magazin.mensa.cz** je šířen pod licencí Creative Commons.

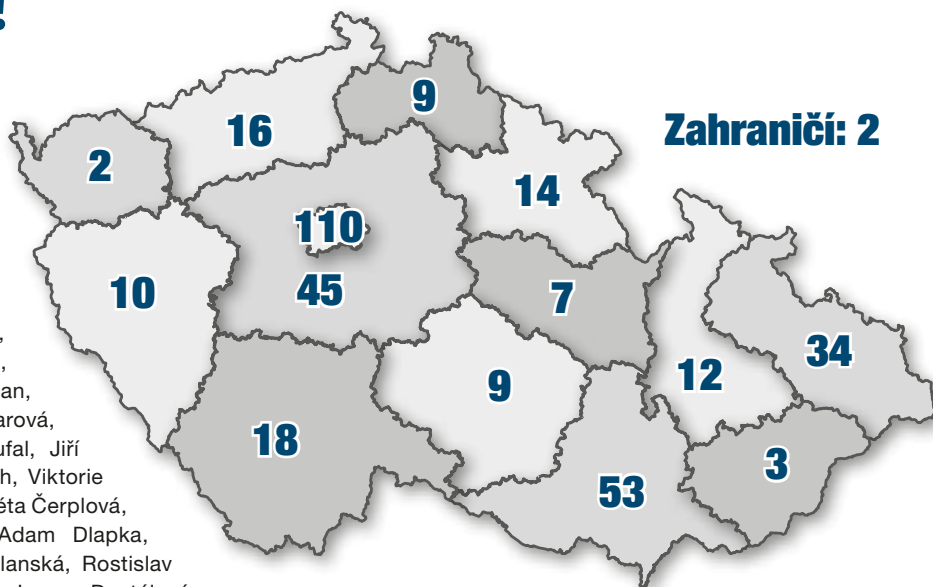
Aktuální číslo časopisu je k dispozici v elektronické podobě na webu magazin.mensa.cz. Archiv všech čísel, včetně časopisů Mensy International, naleznete po přihlášení na intranet Mensy **intranet.mensa.cz**. Časopis je zasílán všem členům Mensy Česko. Změny adresy a dotazy na předplatné prosím zasílejte na adresu **sekretarka@mensa.cz**. Vydavatel: Mensa Česko, Španielova 1111, 163 00 Praha 6; Tisk: Typos, tiskařské závody, s. r. o., Podnikatelská 1160/14, 320 53 Plzeň; Grafika: Ateliér Falátek, s.r.o., Prokopova 19, 301 00 Plzeň. ISSN 1211-8877; ISBN 978-80-904666-9-2. Evidence periodického tisku MK ČR E 22252; © Mensa Česko, 2024. Printed in the Czech Republic.

Na tomto čísle se podíleli: Jitka Adamová, Martina Balová, Anna Bártová, Tobiáš Bednář, Lucie Bilíková, Jana Bilská, Tomáš Blumenstein, Nina Bočková, Barbora Borovičková, Alena Calábková, Jan Coufal, Kateřina Doležalová, Eva Dvořáková, Michaela Egerová, Jana Elbelová, Marcela Fatrová, Ladislava Fialová, Lenka Filová, A. Fryc, Marta Frydrychová, Fay Frydrynová, Jan Gruber, Adéla Hakenová, Adéla Havlová, Petra Holubová, Kateřina Hošková Židů, Gabriela Hrušková, Radek Hřivňacký, Henrieta Hynek, Věra Chaloupková, Jarmila Janků, Petr Janků, Lýdia Jasenská, Iveta Jelínková, Jana Jezberová, Ivana Juříková, Čestmír Kalus, Hana Kalusová, Jana Kinclová, Vladimíra Klossová, Zuzana Knesplová, David Kocman, Jaroslav Kocman, Filip Kohlík, Miroslav Konvalinka, Petra Korbelová, Markéta Kořánová, Václav Kořínek, Zuzana Kořínková, Honza Koudelka, Marek Kovář, Petr Kovář, Martina Krosesková, Marta Křenková, Naděžda Křupalová, Tomáš Kubeš, Eliška Anna Kubičková, Marta Kubánková, Renata Kurečková, Karel Lambert, Kristýna Laníková, Vladka Laštůvková, Marek Liška, Lenka Macková, Bohumil Malý, Renata Macháčková Dostálková, Iva Machová, Veronika Málková, Simona Martinková, Gabriela Mathiasová, Irena Matušková, Lucie Měchurová, Jana Middleton, Ivana Michálková, Veronika Miláčková, Jakub Moc, Jana Mohňanská, Kristýna Mothejzík, Kateřina Němcová, Jitka Nováková, Gabriela Paděrová, Drahomíra Palionová, Dana Patočková, K. Pauerová, Petra Pavelková, Šárka Pechandová, Daniil Petrikin, Aleš Pokluda, Jan Pokorný, Zuzana Poláková, Petra Potyková, Hana Priviczzerová, Milada Pytelová, D. Radová, Michaela Ringmaierová, Jana Rohová, Alena Řezáčová, Eliška Salavová, Dita Sedláčková, Iveta Sedláčková, Hana Schmidová, Martin Sivák, Kristýna Smolarčíková, Jana Soukupová, Dagmar Srbová, Zdeňka Stanická, N. Stsiapanava, Milada Suchá, Petra Šáchová, Šárka Šantrochová, Barbora Šatavová, Vlasta Ševčíková, Zdenka Šimurdová, Ema Šmerdová, Alena Špádová, Vít Švachouček, Martina Švancarová, Marta Teichmannová, Ivana Tesarčíková, Simona Tetourová, Jana Tillová, Eva Trokanová, Hana Ulehlová, Jana Unruhová, Lukáš Vacek, Kateřina Vágnerová, Michaela Vaňková, Alena Vávrová, Eva Vavřinová, Václav Verner, Zuzana Veselá, Pavla Vinklerová, Markéta Vítková, Eva Vítová, Pavel Vlašánek, Petra Vojtěchová, Pavlína Vránová, Michal Zatloukal, Soňa Zbytowská.

Vítáme nové členy Mensy Česko!

Od 1. března přibýlo do Mensy Česko téměř 350 nových členů:

Kristýna Altová, Roman Arlt, Artur Balák, Antonín Baloun, Šimon Bartoň, Sabina Bartoníková, Šarlota Bartušková, Bella Bařhová, Alan Baudy, Emily Sarah Bedore, Kateřina Bejčková, Hana Beláková, Gabriela Bérešová, Matěj Bílek, Petr Blahož, Petr Blahut, Darek Dušan Blažek, Zakhar Boljuba, Milan Brinker, Alex Brunclík, Anna Brylová, Martin Březina, Alexandr Buchta, Teo Bukovčan, Martin Bzdyl, Mikuláš Cacek, Eliška Celnarová, Jakub Cimbálník, Daniel Cisar, Václav Coufal, Jiří Cudlín, Tomáš Čanda, Jan Čech, Vilém Čech, Viktorie Čecháková, David Čep, Marian Čermák, Markéta Čerplová, Matyáš Červenka, Adam Arnold Demel, Adam Dlapka, Dominik Dlesk, Tereza Dohnalová, Klára Dolanská, Rostislav Dořičák, Ema Doskočilová, Daniel Dostál, Laura Dostálová, Dalibor Doubek, Juliana Drahošová, Tamara Drobíková, Petr Dufek, Vojtěch Dvořák, Filip Fábry, Jakub Fadrný, Šárka Faldynová, Lenka Fendrichová, Ondřej Fialka, Anna Fialková, Erik Fischer, Melichar Fišr, Roman Fojtík, Magdaléna Foltová, Zbyněk Formánek, Jan Forst, Jan Hanuš Fousek, Jakub Fridrich, Matěj Gebauer, Ilian Gergiškák, Veronika Gundartseva, Martin Hájek, Adam Alexandr Halász, Jonáš Hanáček, Zuzana Hanzlíková, Kryštof Hasalík, Jaroslav Hasenkopf, Robert Haupt, Mikuláš Miroslav Hebky, Štěpán Hecl, Filip Heider, Jakub Helis, Richard Herzog, Miroslav Hes, Milan Hluchý, Petra Hnátková, Dan Hnilička, David Hofrichtr, Silvie Holečková, Tomáš Holman, Gabriel Holub, Marija Holubova, Alexandr Holý, Václav Hopjan, Martin Horák, Sofie Houdová, Marek Houška, Milan Hrach, Lada Hrbková, Lukáš Hrnčič, Tobiáš Husník, Klára Hvižďalová, Kristýna Hýblová, František Charvát, Karolína Chládková, Karolína Chládková, Agáta Emma Chlupová, David Chval, Kirill Jakovlev, Lukáš Janík, Jáchym Jelínek, Vojtěch Jetmar, Jakub Jindra, Pavel Jobánek, Natálie Joja, Daniel Kadavý, Charles Kadlec, Antonín Kandrik, Karolína Karásková, Zakhar Karaulov, Jan Katz, Daniel Kazbunda, Chiara Nella Kekrt, Kiara Kenderessy, Simon Maurice Kennedy, Petr Kieler, David Klouda, Ariel Gideon Klusáček, Vojtěch Klusáček, Jana Kmentová, Zuzana Kmínková, Jakub Kohout, Tobias Kolář, Vilém Kompit, Kateřina Konvičková, Jakub Kosela, Adéla Kovářová, Adam Kozlik, Adam Krajiček, David Král, Sebastian Krátký, Edvard Krčma, Martin Krejčík, Michaela Krejčíková, Kateřina Krutská, Matěj Křivanec, Miroslav Kubásek, Zdeněk Kubík, Josef Kučera, Kryštof Kučera, Nelly Kučirková, Tomáš Kula, Michal Kulendík, Lukáš Kušník, Jan Langer, Matyáš Langer, Veronika Laubrová, Vojtěch Laufer, Rozálie Leupoldová, Marek Lhota, Kristýna Licciardi, Vladislav Liubchenko, Martin Lokoč, Kryštof Lorenc, Alžběta Lovecká, Jan Lukáč, Vojtěch Macháček, Filip Macháň, Lev Makagonov, Tomáš Malich, Barbora Malíková, Matyáš Malina, František Malý, Ondřej Marek, Veronika Marková, Meda Marvanová, Kateřina Matýsková, Jan Mauric, Olga Mendlová, Jan Michalčák, Tereza Mikešová, Monty Mikuláš, František Mitáš, Michala Modrá, Nick Morozov, Vojtěch Motl, Zuzana Mrázková, Jakub Mucha, David Müller, William Murray, Stela Náprstková, Akonuche Samuel Ndukwe, Kateřina Nedělová, Denis Nedvěd, Natálie Nedvěďová, Jan Němec, Jiří Němec, Nikolas Neužil, Jonáš Novák, Teodor

Novák, Marceli Antoni Ojrzynski, Dimitri Okhatrin, Samuel Olmos, Natálie Onderková, František Osvald Soukup, Matyáš Paleta, Ondřej Pařízek, Max Patera, Matouš Pavlas, Josef Pavlíček, David Pavlišťák, David Petrák, František Petřkovský, Viktoria Petukhova, Petra Piřková, Jindřich Plešek, Magdaléna Plchová, David Plonka, Daniel Podruh, Matyáš Pokrupa, Andrea Polach, Martin Policar, Amálie Popelářová, Jan Pospiech, Kryštof Pospíšil, Viktorie Pospíšilová, Josef Pošepný, Adéla Prášková, Lukáš Prázdny, Martin Prokeš, Jan Prokůpek, Kristýna Ptáčková, Lucie Ptáčková, Erik Puc, Vanessa Púčiková, Jakub Radoň, Vítek Rak, Louis René Raus, Vojtěch Rieger, Jakub Roškaňuk, Zdeněk Rušavý, Michaela Rybová, Lucie Ryšavá, Matyáš Ryzník, Dimitri Samadbegishvili, Václav Samko, Marek Sedláček, Filip Sem, Martin Sivok, Amelie Isabel Skalková, Lukáš Skýva, Štěpán Sládek, Jindřich Slawisch, Adam Slivka, Jan Smetana, Alžběta Smrčková, Sofie Sobolová, Šimon Sojka, Antonie Sorrentino, Jakub Sosnovec, Tomáš Starý, Gabriel Stefano, Jan Stejskal, Vít Straka, Petra Strculová, Samuel Strnad, Michal Sýkora, Alena Šafaříková, Sofie Šapošnikova, Eliška Šejnohová, Anna Šenkýřová, Madlen Šenkýřová, Filip Ševčík, Matěj Šídlo, Jiří Šimána, Štěpánka Šimánová, Josefína Šimečková, Jan Šimko, Lenka Šimková, Andrea Šindelářová, Jakub Šípek, Jakub Šípek, Antonín Šiška, Tereza Šlápotová, Jolana Šlaufová, Lucie Šmigelská, Ondřej Šnevajs, Zdeněk Šofr, František Šotola, David Šperk, Robert Špička, Eliška Špinarová, Pavel Špulák, Šimon Štencek, Jakub Štěřba, Pavel Švácha, Viola Švecová, Ondřej Tancman, Jonatan Tesař, Bernard Thompson, Maximilien Thull, Jan Tichý, Eduard Tižek, Radomír Tkačenko, Adam Tomek, Marek Tomšů, Vojtěch Trčálek, Anastasiia Tyshkovets, Eliška Ungrová, Jana Ungrová, Stella Vacke, František Vacula, Sára Vaculíková, Viktor Valent, Leon Valenta, Lenka Vaněčková, Josef Vasilišin, Eduard Vašek, Kryštof Vaštyl, Magdaléna Vernerová, Tereza Vernerová, Oskar Veselský, Robert Vícha, Miriam Vilášková, Tadeáš Vitner, Eliška Viznerová, Richard Vlach, Přemysl Voborský, Mikuláš Volný, Jan Vondrášek, Filip Vorlíček, Eliáš Vráblik, Šimon Vyplel, Alex Waldmann, Jiří Wiesner, Štěpán Zabloudil, Mikuláš Zajíček, Zdeněk Zápotočný, Matouš Záruba, Tomáš Zelenka, Matyáš Zeman, Teodor Zima, Marek Zmeškal, Jáchym Žatečka, Marek Žďárský

Z AKCÍ A PROJEKTŮ

I v letošním roce se uskutečnila pestrá škála mensovních akcí a projektů.

Udílalo se Čestné uznání, kterým Mensa každoročně oceňuje osobnosti za významný přínos inteligenci národa. Svým druhým ročníkem pokračovala Logická olympiáda pro dospělé, ve které se spolu utkalo 1220 účastníků z 20 zemí. Čeští mensané již tradičně poměřili svou kreativitu ve fotografické soutěži – tentokrát na téma „Enigma in chaos“.

Mensané se potkali na jarním celostátním setkání, tentokrát unikátním svým místem konání – poprvé v historii české Mensy se setkání uskutečnilo v zahraničí, konkrétně v polském lázeňském městě. Odehrálo se také hned několik tradičních zahraničních zájezdů, mimo jiné do USA nebo Itálie.

Dobrovolníci opět společně strávili víkend a v Berouně se věnovali jak plánům na další rozvoj Mensy, tak společným aktivitám, které si zasloužili svou dobrovolnickou prací v minulém roce.

Nechybělo ani široké spektrum aktivit určených pro nadané děti nebo zaměřených na téma nadání – ty najdete v samostatné části o několik stránek dále. K tomu pak byl jako tradičně mensovní kalendář doplněný množstvím nejruznějších exkurzí, workshopů a výletů po celé republice, ať už v režii jednotlivých místních skupin, SIGů nebo jednotlivých mensanů.

Pokud snad při čtení článků z těchto akcí zalitujete, že jste nebyli jejich součástí, sledujte kalendář akcí na mensa.cz, aby vám už v budoucnu žádná zajímavá akce neunikla (akce jsou přístupné i nemensanům) – nebo se rovnou pusťte do zorganizování akce vlastní...

Čestné uznání 2025 získala Šárka Pospíšilová

Slavnostní vyhlášení Čestného uznání proběhlo tradičně během valné hromady Mensy Česko. Oceněná i další nomovaní převzali diplomy z rukou 1. místopředsdkyně Mensy Česko Lucie Měchurové.

Čestné uznání za rok 2025 získala **prof. RNDr. Šárka Pospíšilová, Ph.D.**, prorektorka Masarykovy univerzity pro výzkum a doktorské studium. Zaměřuje se na genetiku, genomiku a molekulární hematologii. Dosáhla významných výsledků ve výzkumu nádorového supresoru p53 s celosvětovým využitím v diagnostice leukémií. Vede Centrum molekulární medicíny CEITEC a Ústav lékařské genetiky a genomiky, stála u zrodu Národního centra lékařské genomiky, koordinuje projekt 1000 českých genomů, zastupuje ČR v evropských iniciativách Genome of Europe a 1+ Million Genomes, je členkou Evropské organizace pro molekulární biologii a autorkou řady publikací a patentů.

Dalšími nominovanými letos byli:

prof. Jiří Friml, Ph.D., Dr. rer. nat., M.Sc.

Biolog specializující se na rostlinnou fyziologii, zejména na hormon auxin, ovlivňující vývoj embryí, růst kořenů, tvorbu listů a květů či otáčení rostlin za světlem. Je autorem hojně citovaných studií, které významně přispěly k pochopení mechanismů regulujících růst rostlin. Doktorát získal na Institutu Maxe Plancka v Kolíně nad Rýnem a na Masarykově univerzitě. Ve 33 letech se stal profesorem a vedoucím ústavu v Göttingenu, působil také v Gentu a přednášel na Masarykově i Karlově univerzitě. Nyní působí na Institute of Science and Technology Austria.

Ing. Petr Hrdlička, CSc.

Automobilový konstruktér a vývojář, autor Škody Favorit a významný tvůrce modelů Rapid a 1000 MB. Stál u počátků spolupráce československého automobilového průmyslu se zahraničím. Působil i ve švýcarské firmě Oerlikon, kde vyvíjel součástky pro Peugeot, Volkswagen, vrtulníky i Formuli 1. V AZNP se stal konstruktérem a později ředitelem výzkumu. V Ústavu pro výzkum motorových vozidel pracoval jako programátor, konstruktér převodů a vedoucí rozvoje, a podílel se tak na vývoji většiny vozidel vyráběných v ČSSR. V roce 2019 obdržel Medaili za zásluhy I. stupně.

prof. Ing. Vladimír Mařík, DrSc., Dr. h. c.

Zakladatel a vědecký ředitel Českého institutu informatiky, robotiky a kybernetiky ČVUT. Založil a vedl Katedru kybernetiky FEL, která získala status Centra excellence EU, i výzkumné centrum Rockwell Automation. Je odborníkem na umělou inteligenci, multiagentní systémy, softcomputing a aplikace pro plánování výroby. Je autorem řady odborných článků a pěti amerických patentů. Za své přínosy získal řadu vyznamenání, včetně rakouského Čestného kříže pro vědu a umění, české Medaile za zásluhy nebo čestných doktorátů z VUT Brno a indické NIMS University.

doc. Mgr. Petr Pokorný, Ph.D.

Biolog, paleoekolog, environmentální ekolog a vysokoškolský pedagog působící v Centru pro teoretická studia UK a AV ČR. Zkoumá vliv zemědělství na stabilitu společenstev a zabývá se i vývojem vegetace a krajiny během posledního glaciálu a současného interglaciálu. Účastnil se výzkumů v severovýchodní Africe a často propojuje přírodní a společenské vědy, zejména archeologii a antropologii. Je autorem řady studií a knih a editorem publikace Afrika zevnitř, nominované na cenu Magnesia Litera za literaturu faktu.

Děkujeme všem členům, kteří přispěli svým návrhem osobnosti, i všem, kteří online hlasovali. Těšíme se na vaše návrhy pro rok 2026!

Víkend dobrovolníků 2025 v Berouně

Tradiční Víkend dobrovolníků se uskutečnil od 28. do 31. srpna 2025 ve známém a příjemném hotelu Grand Hotel Litava Beroun jako velké poděkování a odměna těm, bez nichž by nebyla Mensa tím, čím je, a takovou, jakou ji máme rádi. Víkendu se zúčastnilo padesát dobrovolníků, kteří se v roce 2025 s neutuchajícím nadšením zapojovali do činností Mensy napříč všemi oblastmi aktivit od programování přes pořádání akcí a exkurzí po podporu při Logické olympiádě.

Program byl zaměřen na další rozvoj a plánované aktivity, ale také zábavu a setkávání. Odstartoval v pátek komentovanou prohlídkou Geoparku Barrandien, v němž je instalováno téměř 25 druhů hornin. Nikomu však nezakameněl úsměv na tváři.

Po večeri následoval tradiční kvíz, tentokrát doplněný o přednášku Petry Holubové ze světa nejznámějších zvířecích (a lidských) firemních log a jejich vývoje od dávné historie po současnost. Následovala praktická přednáška Honzy Koudelky s názvem 7 tipů pro lepší fotky z mensovních akcí. Získané znalosti účastníci průběžně využívali během celého sobotního programu a diskutovali o nich a zdálo se, že přednáška jim tak

otevřela úplně nový svět. Určitě přinese též mnoho nových mensovních fotografií. Večer zakončilo Čokoládobraní – oblíbená sladká tečka, kterou obohatila dokonce i čokoládově vypadající rajčata.

V sobotu jsme vyrazili motoráčkem na výlet. Přestože informační tabule na nádraží hlásala „směr Mensa“, vyrazili jsme na Nučice a doly Mořina. Tady si nás vyzvedly průvodkyně a provedly nás nejen překrásnou Velkou Amerikou, kterou někteří z nás zažili přímo na vlastní kůži, ale také tajemnou Hagenovou štolou. Nevím, jak druhé skupině, ale nám se Hagen neukázal, a vzhledem k tomu, že byli i tací, kteří se na místo vraceli po 50 letech, budou pověsti o nebezpečném zazvonění na konci štolu nejspíš úplně liché, případně zcela sudé.

Na odpolední návrat z výletu navázalo jednání Rady Mensy a pak již večerní program. Zde byly představeny novinky ze světa mensovního IT, dále z oblasti PR a komunikace, Logické olympiády, Dětské Mensy, zahraničních a českých aktivit, včetně připravované Akademie. Následoval tradiční obrázkový kvíz, tentokrát se sladkou příchutí. Večerní program zahájilo opakování znelkového kvízu. Vítězkyně po získání trofeje filmového Oskara děkovala své rodině, že ji nechávala trávit dětství u televize. Kde jsou ty staré dobré časy.

Nedělní program byl věnován pověstem a legendám Berouna. O poutavý popis

ctností i neřestí dávných obyvatel Berouna se postarala průvodkyně městského informačního centra. Prý provádí i státním archivem, tak třeba se povede na prohlídku navázat další exkurzí. Co se asi dozvíme?

Oběd proběhl ve slavné restauraci Zastávka v Nižboru. Pokud jste neměli smažený sýr s medem, o hodně jste přišli. Krátká procházka na Nižborský zámek se studiem slunečních hodin a vzpomínkou na slavného místního rodáka, který ve vsi postavil nejen hvězdárnu, ale také elektrárnu, proběhla již ve velmi úzkém druhu těch nejstatečnějších.

Víkend dobrovolníků 2025 v Berouně byl opět příležitostí k tomu, aby se dobrovolníci z Mensy setkali, sdíleli své zkušenosti a našli novou inspiraci pro další činnost. Proto ještě jednou velký dík všem, kteří znovu a znovu věnují svůj čas, energii, nervy, dobrou vůli a úsilí tomu, aby pro ostatní uspořádali výlety, exkurze, přednášky, setkání místní skupiny, akci SIGU nebo jarní či podzimní celostátní setkání.

Nečekejte tedy na příští víkend dobrovolníků a staňte se aktivním dobrovolníkem už nyní. Oblastí, ve kterých Mensa uvítá šikovné a ochotné lidi, je spousta. Nevíte, jak se zapojit? Napište na dobrovolnik@mensa.cz a určitě se nezapomeňte přihlásit do SIGU Dobrovolník, případně dalších tematických SIGŮ. Uděláte to zaškrtnutím odběru zpráv z e-mailové konference po přihlášení do Intranetu (levé menu > Příjem konferencí).

Logická olympiáda pro dospělé

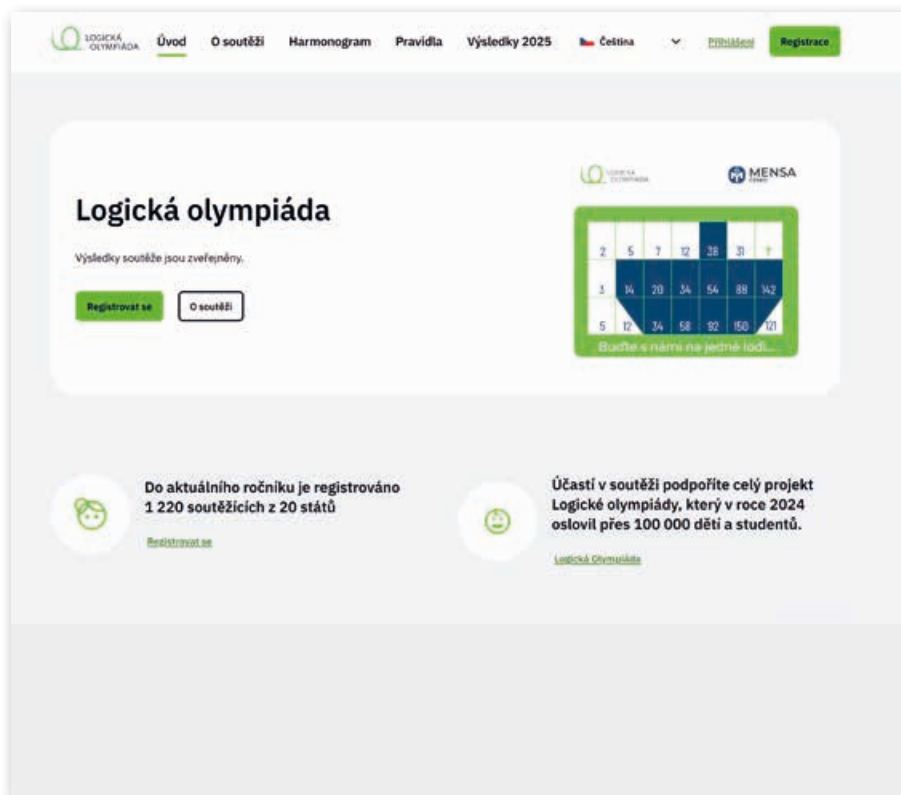
Logická olympiáda zahájila svůj již 18. ročník opět kategorií „D“.
Ta je určená především dospělé populaci, ale zkusit soutěžní úlohy si mohl každý.

Registrace byla spuštěna již v listopadu v novém registračním systému, který pro Logickou olympiádu vytváří tým skvělých středoškolských studentů. Do druhého ročníku této kategorie se přihlásilo 1220 účastníků z 20 zemí. Stejně jako v loňském roce byla vstupenkou do soutěže buď zaplacená stokoruna, nebo dodaná autorská logická úloha. Těch se nám několik velmi hezkých sešlo, za což jsme moc rádi. Vybrané peníze použijeme na další rozvoj nového registračního a soutěžního systému, který bychom chtěli od příštího ročníku využívat i pro dětské kategorie.

Samotná soutěž proběhla 1.–10. června. Všichni zúčastnění se své umístění včetně počtu bodů a porovnání v rámci kategorie dozvěděli ve svých soutěžních profilech.

Nejlépe si s úlohami poradili **Martin Cetkovský**, **Veronika Horáková** a **Adam Dedek**.

Deset nejúspěšnějších soutěžících získalo jako odměnu deskovou hru.

INZERCE

POHODA

Ekonomický software

Pořádek v účtech a garance aktuální legislativy

Historicky první zahraniční celostátní setkání Mensy Česko

Jarní celostátní setkání Mensy se tentokrát uskutečnilo sice v poměrně tradičním květnovém termínu 7.–11. 5., ale na netradičním místě – bylo to poprvé, kdy se setkání odehrálo mimo území České republiky a účastníky přivítalo polské lázeňské městečko Kudowa-Zdrój.

Jak už bývá zvykem, program byl pestrý, intelektuálně výživný a nabitý od rána až do pozdního večera. Na účastníky čekaly zajímavé přednášky, každodenní kvízy, večerní týmové i individuální soutěže (testující nejenom znalosti, ale také manuální zručnost) a samozřejmě i tradiční bojovka, která prověřila nejen logické myšlení, ale i schopnost týmové spolupráce. Program pak doplnila řada exkurzí do místních továren, výletů po okolí, prohlídek historických památek nebo wellness procedur.

Ohlédnutí za zájezdy na mensovním setkání

„První zastavení nás čekalo v průmyslovém komplexu Mölke Werke (miny, granáty a součástky pro V-1), který je spojován s nestandardními výzkumy. Nejzajímavější a nejzáhadnější stavbou je obrovský dvanáctiboký železobetonový megalit, kterému se neřekne jinak než Mucholapka. Projekt Riese je kódové jméno pro projekt stavby nacistického Německa v letech 1943–1945, kterou tvoří sedm podzemních staveb (nikdy nebyly dokončeny) v Sovích Horách a hrad Książ v Dolním Slezsku.“

mensa.click/1ka

První zahraniční setkání úspěšně za námi

„Nejdůležitější bylo, že se opět potvrdila jedinečná atmosféra mensovních setkání, která jsou přátelská, otevřená a podnětná. Setkání bylo také skvělou příležitostí navázat nová přátelství, sdílet nápady a posílit komunitu. Celý prodloužený víkend vyvrcholil spontánním potleskem ve stoje, kterým účastníci ocenili práci organizačního týmu, nebo možná už chtěli jít dospát co zameškali, protože chodit spát po π několik nocí za sebou je trochu náročné!“

mensa.click/1kh

Zahraniční zájezdy

Zahraniční zájezdy jsou oblíbenými mensovními aktivitami – letos mezi nimi byl například autobusový zájezd do Itálie, vodácký výlet na rakouských řekách Salza a Enns nebo letecko-lodní zájezd do jižní části USA a Karibiku

Ještě v letošním roce mensany čeká výlet do Indie, v příštím roce pak zájezdy do Řecka, Kanady, na západ USA, do Španělska za zatměním Slunce a do Pyrenejí, nebo do CERNu a paláce OSN. Pro podrobnější informace sledujte kalendář na intranetu nebo na mensa.cz.

S Mensou po Karibiku a americkém jihu

„V pátek nás čekaly Kajmanské ostrovy. Nejsou ovšem plné kajmanů a ani nikdy nebyly. Objevil je původně Kryštof Kolumbus a podle množství želv, které zde viděl, je pojmenoval Las Tortugas, tedy Želví ostrovy. Současné jméno jim dal anglický mořeplavec a korzár Francis Drake podle leguánů, které spatřil na zdejším pobřeží a které mylně považoval za kajmany. Kajmanské ostrovy jsou britské zámořské území a díky sídlům mnoha finančních institucí jsou dokonce velmi bohaté. V tabulkách HDP na obyvatele podle parity kupní síly se pohybují těsně za první desítkou. A je to vidět.“

mensa.click/110

Zájezd do USA: Happy birthday Dear Charlie!

„Nejsem sice vášnivou posluchačkou jazzu, ale líbí se mi. Takže jsem se těšila, že ho zažijeme na tak ikonickém místě, jako je New Orleans. Ale jak by mě napadlo, že potkám klarinetistu, saxofonistu a flétnistu Charlieho Gabriela v den jeho 93. narozenin a budu mu spolu s dalšími hosty koncertu v Preservation Hall zpívat k narozeninám ‚Happy birthday Dear Charlie‘? Byl to zážitek.“

mensa.click/113

I love Nola: ze zahraničního zájezdu do USA

„V neděli na nás čekala chloubka společnosti MSC – devatenáctipatrová loď Seascope, která byla následující týden naším domovem. Přivítaly nás krásné kajuty s balkonem umístěné na 10. a 11. patře. A týden luxusu mohl začít! Tříhodové večere se servírovaly v restauraci, šestnácté patro s bufetovou restaurací bylo přístupné skoro 24 hodin denně a našli jste tam vše, na co jste měli chuť. Zejména naši teenageři tam odskakovali po hře fotbalu, ping-pongu a dalších aktivitách, které loď nabízela.“

mensa.click/112

Dojmy ze zájezdu do Itálie 2025

„Kdo z nás věděl, že v Orvietu měl kdysi rezidenci papež? Krásný chrám to jen potvrzoval. Historické uličky tak úzké, že byl div, jak bravurně se jimi řidiči proplétali, mne také okouzly. Když jsem se jimi toulala v úplně letním oblečení, místní si chodili nakoupit ve svetříku. Bylo vidět, že kamenné domy krásně drží chládek. San Gimignano, vybrané jako další místo i pro nocleh, nás nadchlo – a to nejen ty z nás, kteří ocenili dvě místní gelaterie soupeřící o přívlastek ‚nejlepší zmrzlina na světě‘. Při večerním posezení jemně pískali roryši, úplně jako u nás doma.“

mensa.click/1kl

Řecko 2026

mensa.click/1ld

Západ USA 2026

mensa.click/1le

CERN a palác OSN 2026

mensa.click/1lf

Kanada 2026

mensa.click/1lg

Zatmění Slunce a Pyreneje 2026

mensa.click/1lh

Exkurze, přednášky a další akce

Návštěva Asie na okraji Prahy aneb prohlídka vietnamské tržnice SAPA

„Účastníci se dozvěděli o historii tržnice, jejím vzniku a rozvoji, ale také o tom, jak zde Vietnamci podnikají, odkud dovážejí zboží a jak funguje každodenní provoz tohoto ‚města ve městě‘. Jedním z vrcholů exkurze byla ‚poznávačka‘ exotického ovoce, zeleniny a dalších surovin a návštěva buddhistického chrámu, kde průvodci podrobně vysvětlili význam svátku Vesak, připomínajícího narození, osvětlení a úmrtí Buddha.“

mensa.click/114

SIG Turistika: Josefov – zmizelé město pražské

Dále jsme nahlédli do kostela sv. Mikuláše, stanuli u kostela sv. Salvátora a sv. Ducha, ukázali si zajímavou architekturu Štencova domu a učitelských domů. Věnovali jsme pozornost zdejším synagogám, jež přežily asanaci a cestou jsme se také hodně dozvěděli o židovské historii, mnoha významných osobnostech i o některých židovských tradicích a zvycích.

mensa.click/1kc

Setkání v Lounech

„Sešli jsme se sice v pivním baru, ale nikdo nevyužil nabídky speciálů Zichoveckého pivovaru a vystačili jsme si s limonádami a kávou. Co jsme ovšem využili, byla možnost podívat se z vyhlídkové terasy nejen na Louny, ale hlavně na kopce Českého středohoří a na největší (téměř 14 metrů vysoký) model jízdního kola v ČR.“

mensa.click/115

Osoblažská odbočka mimo čas

„Vláček funěl a svištěl rychlostí... no, nesvištěl. Třicítkou. Maximálně. Stejný úsek zvládne místní hromadná doprava rychleji. Jenže tady o rychlost nešlo. Tahle cesta nebyla o dopravě. Byla o pohybu v čase. O klikaté stezce mezi lány obilí, lesními zákoutími, stříbřitými tůňkami a makovými poli, která jsou dnes vzácnější než divoké včely.“

mensa.click/1kn

Kukačka 2025

„Vypravili jsme se mimo jiné také vláčkem Šumavákem ze Špičáckého sedla k Černému jezeru, největšímu přírodnímu jezeru v České republice. Okolní příroda je zde opravdu nádherná. Volné chvíle trávil děti s chutí u základny – na kolech, koloběžkách, s míčem, nebo prostě jen tak vymýšlely vlastní zábavu s ostatními kamarády. Nechybělo ani malování na trička nebo návštěva sousední farmy s hospodářskými zvířaty.“

mensa.click/1ko

SIG 111: jarní exkurze

„Jelikož máj je lásky čas, koncem tohoto letos nezvykle studeného měsíce jsme se vydali na Petřín a prohlédli si tu zbytek hradeb, pavilon z jubilejní výstavy v roce 1891 se zrcadlovým bludištěm, kostel svatého Vavřince, část křížové cesty vedoucí na Petřín a nakonec jsme vystoupali do nejvyššího patra petřínské rozhledny, kterou si čeští vlastenci postavili jako volnou kopii Eiffelovy věže v poměru 1:5.“

mensa.click/1kb

Ostravskou Silesiankou s mezinárodní účastí aneb čtyři ostravské rozhledny

Po dobrém obědě a povídání s přáteli nás čekal zlatý hřeb, kterým byla BoltTower v areálu Dolní oblasti Vítkovic. Sám jsem zvolil cestu vně pláště vysoké pece a skleněné nástavby po lávkách z průhledných drátěných rohoží. Zážitek to byl rozhodně intenzivní. Pohled ze samého vrcholu věže je opravdu impozantní, hory vidíte od úpatí a město pod nohama vypadá jako zmenšený pohyblivý model.

mensa.click/1jz

MS Pardubice a včely

„Víte například jak daleko od úlu včely létají? Schválně, tipněte si! Tak jestli váš odhad byl okolo sedmi kilometrů, pak vám gratulujeme, je to přesně tak. Možná nevíte, jak si vlastně včely vybírají, kam daný den poletí. Je to snadné. Ráno vyletí včely průzkumnice, které zmapují okolí a zjistí, kde je nejlepší a nejefektivnější místo pro sběr, jak se změnily podmínky atd. Následně předají informaci ostatním včelám a dělnice mohou vyrazit na cestu.“

mensa.click/1j8

Mensovní fotosoutěž 2025: Enigma in chaos

Do letošního ročníku fotosoutěže, tentokrát na téma *Enigma in chaos*, bylo přihlášeno 28 fotografií členů Mensy Česko. Hlasující na intranetu rozhodli o pořadí a tři nejúspěšnější snímky odměníme věčným darem.

V dětské kategorii bylo letos přihlášeno pouze pět fotografií. Tři nejúspěšnější mladí fotografové za svůj úspěch obdrží věčnou cenu.

Všem soutěžícím děkujeme za účast a vítězům srdečně gratulujeme!

1 What Lies Beneath Zuzana Kořínková

1 Zřícenina Berenika Brázdová

2 Kruh Alena Kudláčková

2 Soutěska David Votava

3 Klid před bouří Marie Wagnerová

3 Bublifuk Tereza Friedlová

DOSPĚLÁ
DĚTSKÁ

Lucie Měchurová

Mensa je mezinárodní organizace s celkovým počtem 150 tisíc členů ve více než 90 zemích a 50 národních Mensách. To členům dává příležitost účastnit se zahraničních akcí, ať už jde o běžné akce jednotlivých Mens, nebo mezinárodní mensovní setkání – jako například EMAG (Evropské mensovní setkání).

Více o Mense International zjistíte na webu mensa.org.

EMAG 2025 Cardiff

Letošní EMAG – The European Mensas Annual Gathering se uskutečnil začátkem srpna v Cardiffu. Do hlavního města Walesu se sjelo téměř 700 mensanů z více než 40 zemí – mezi nimi dokonce i několik účastníků z Vietnamu, Nigérie nebo Singapuru. Česká delegace měla tentokrát pouze komorní zastoupení, ale i tak jsme si výlet užili.

V rámci EMAGu jsme se zúčastnili samozřejmě Icebreaker party na zahájení a Gala dinner na ukončení akce. Mezitím jsme si v rámci programu mohli vybrat mezi mnoha procházkami, exkurzemi, výlety, přednáškami nebo i gastro zážitky. Nechyběl ani turnaj – tentokrát ve hře Hive – kterého se účastnil nejmladší člen výpravy. Atmosféra celé akce byla opět skvělá a smysl těchto setkání, tedy potkat se s již známými, ale i novými zajímavými Mensany z celého světa, byl naplněn.

Naše malá česká výprava se po ukončení akce vydala na putování po Skotsku, které jsme si také užili bez ohledu na ne úplně skvělé počasí a občasné nálety všudypřítomných midges.

Tak zase za rok – v Podgorici v Černé hoře. Těšíme se.

SIGHT – cestování s Mensou

Věděli jste, že při svých zahraničních dobrodružstvích máte možnost se prostřednictvím cestovatelského programu SIGHT spojit s místními členy? Více o programu včetně kontaktu na českého koordinátora najdete na mensa.cz/sight, případně v mezinárodní facebookové skupině Mensa SIGHT Program: mensa.click/fb-sight.

Tomáš Blumenstein, Lucie Měchurová

Podpora nadaných dětí neodmyslitelně patří k české Mense od jejího založení a mezi první projekty se řadí například Mensa Gymnázium nebo Dětská Mensa. Mensa i její členové jsou si dobře vědomi, že nadané děti potřebují podporu, rozvoj, pomoc k uplatnění. Potřebují najít prostředí, ve kterém se cítí dobře, ve kterém si nepřipadají divní.

Strategie Mensy Česko v této oblasti stojí na čtyřech pilířích:

■ 1. Systematická identifikace nadání

Testování IQ na školách i testování veřejnosti (Mensa Česko má nejvíce otestovaných ročně v rámci všech národních Mens) a soutěž Logická olympiáda (která slouží k odhalování skrytých talentů a je s účastí přes 100 tisíc soutěžících jedním z největších projektů Mensy na světě).

■ 2. Práce s pedagogy

Konference Vzdělání pro budoucnost (každoročně jedna z největších konferencí pro učitele v republice), projekt Podporujeme nadané děti pro budoucnost, seriál seminářů ve spolupráci s Národním pedagogickým institutem, program NTC pro školky, přednášky a semináře na školách, portál deti.mensa.cz a školy spolupracující s Mensou (přes 100 registrovaných spolupracujících škol).

■ 3. Aktivity pro nadané děti, mládež, rodiny

Tábory, campy pro děti a mládež – pobytové i příměstské, kluby nadaných dětí (60 klubů po celé republice), setkání dětí a rodin, semináře pro nadané studenty, Dětská Mensa (platforma pro členství dětí od 5 do 16 let) a Mensa Gymnázium (jediná škola na světě zřizovaná přímo Mensou).

■ 4. Osvěta veřejnosti v oblasti nadání

Mediální výstupy na veřejnost v médiích, vystoupení na konferencích, účast v pracovní skupině MŠMT, participace na aktivitách Nadace RSJ a dalších subjektů.

Velké poděkování patří všem dobrovolníkům, kteří se na těchto aktivitách podílejí. Díky jejich každoroční práci dochází v Česku k odhalování nadaných dětí na školách a také k jejich lepšímu vzdělávání a rozvoji.

Konference Vzdělání pro budoucnost

Každoroční konference pro učitele zaměřená na rozvoj nadání, na moderní efektivní didaktiku a na digitální vzdělávání se stává stále více vyhledávanou událostí mezi aktivními a pozitivně naladěnými učiteli. Zatímco loňský ročník přivítal 600 účastníků, v letošním roce s námi strávilo březnový víkend celkem 950 lidí.

Program byl sestaven z celkem 16 časových bloků a každý účastník si v každém bloku vybíral z přednášek, workshopů a ukázkových hodin v 10 paralelních sekcích. Konference byla letos úspěšná soudě nejen podle počtu účastníků, ale také podle jejich zpětné vazby v dotaznících, kde se velmi pochvalně vyjadřovali k přínosnému programu, k celkové organizaci i k atmosféře akce. Za tu patří velký dík všem menšovním dobrovolníkům i kolegům ze Světa vzdělání a Národního pedagogického institutu, kteří společnými silami celý chod akce na místě zajišťovali.

Rád bych také poděkoval všem partnerům, kteří přispěli na pokrytí nákladů akce, nejvíce pak děkujeme Albi, O2 Chytrá škola, Charging Lease, Zonepi, Kores, Aktivní třída, Pančelka Hanka, Růžovka, Didaktis, Asociace pro aplikovaný výzkum v IT, Nakladatelství Pasparta.

Mé největší poděkování pak patří všem kolegům z organizačního týmu za několikaměsíční práci na přípravách konference, jmenovitě pak: Helena Zitková (programová ředitelka), Marie Marková (organizační ředitelka), Hana Kalusová (ekonomická ředitelka), Dita Tarbajová (komunikace), Jana Elbelová (propagace), Martina Novotná (partneři), Marta Kubánková, Pavla Hora, Zdeňka Chocholoušková, Rajeh Khazaal a Jana Pryclová.

Konference jsem se zúčastnila poprvé a předčila mé očekávání. Oceňuji jak skvělou organizaci akce v příjemném prostředí, tak hlavně přednášky a workshopy. Bylo to velmi inspirující a nabilo mne to energií pro další práci. Navázala jsem kontakty s přednášejícími a pozvu je do školy nebo se naopak vydáme za nimi. Děkuji za pořádání konference, máte velkou zásluhu na šíření inovací ve školství, hledání cest a změně myšlení všech aktérů vzdělávání, jen tak dále.

Monika Klapková, ředitelka Mendelova gymnázia, Opava

Děkuji moc za konferenci, příležitost ke sdílení a vlastnímu rozvoji v pedagogickém řemesle.

Hana Rozsival Kroupová, ZŠ Nový svět, Opava

Konference byla zaměřená na učitele, ale i já, coby úředník, jsem si tam našla témata, která nebyla čistě učitelská a mohu získané využít ve své práci. To považuji za přínos. Ocenila jsem také semináře zaměřené na náš vlastní wellbeing.

Eva Tučková, Česká školní inspekce

Moc děkuji za inspirativní akci. Těšil jsem se na ní celý rok a nebyl jsem zklamán. Například přednáška Aleny Vávrové Projektový týden byla pro mě velice podnětná, a navíc vtipná. Škoda, že se člověk nemůže naklonovat a absolvovat víc přednášek/workshopů. Přeji hodně sil do dalšího ročníku.

Aleš Kazický, ředitel ZŠ Bulharská, Ostrava-Poruba

Další reakce účastníků a fotky z akce

mensa.click/1kf

Přihláška na podzimní regionální variantu konference 6. 11. 2025 v Prostějově

mensa.click/1la

Mensa Dětská konference: Pilotní ročník, inspirace i nové možnosti

Dětská konference, novinka mezi mensovními akcemi pro děti, se letos pilotně uskutečnila na čtyřech místech: v Prostějově (17. května), Plzni (24. května), Českých Budějovicích (24. května) a v Ústí nad Labem (7. června). Hlavní devizou celé akce je myšlenka „od dětí – pro děti“ a jejím cílem je motivovat mladé účastníky i k aktivní roli, nejen jako pasivní posluchače.

Věk aktivních účastníků byl v rozmezí 6–15 let a děti měly možnost prezentovat své projekty, zájmy i vášně před vrstevníky a v přátelském prostředí. Témata pokrývala široké spektrum oblastí – od vědeckých projektů přes sport až po kreativní tvorbu.

Pro mnoho z účastníků to bylo první vystoupení před publikem. Pozitivní reakce posluchačů a organizátorů jim pomáhaly k osobnímu růstu a rozvoji prezentačních dovedností.

Základní koncept Dětské konference byl jednotný – podobně jako na dalších Mensovních přednáškových akcích (jarní konference Vzdělání pro budoucnost, podzimní Mensa akademie) se během dne v pravidelných cyklech střídali přednášející v několika sálech a účastníci měli možnost si vybrat, kterých přednášek se zúčastní.

V každém z měst si pak organizátoři přizpůsobili průběh i doprovodný program vlastním nápadům. V Plzni si děti kromě přednášek připravily i postery a „stánky“ s ukázkami svých činností, součástí programu pak podobně jako v Ústí nad Labem bylo i zvýhodněné testování IQ. V Českých Budějovicích byly děti samy součástí organizačního týmu, staly se moderátory v přednáškových sálech a s předstihem se podílely i na přípravě celého dne – vytvořily upomínkové předměty nebo navrhly webovou stránku s vyluštěním šifrovačky.

V Prostějově obdrželi účastníci konferenční brožuru, přednášející pak jako odměnu získali vstupenku na technické tvoření v Technologickém klubu. Všichni účastníci na závěr dostali osvědčení, drobné dárky a v Českých Budějovicích a v Ústí nad Labem také brožurku s medailonky všech účastníků.

Úspěšný pilotní běh Mensa Dětské konference v roce 2025 představuje skvělý start pro budoucí rozvoj pravidelné akce. Děti měly možnost aktivně se zapojit, sdílet své zájmy a zažít podporu v prostředí Mensy, které reflektuje filosofii bez hodnocení, sází na inspiraci a zájem.

Věříme, že v dalších ročnících se akce rozšíří o další lokality, zpřístupní se širšímu spektru dětí a stane se pevnou součástí vzdělávacích aktivit Mensy v České republice.

Již nyní víme, že v Českých Budějovicích se druhý ročník této akce uskuteční 23. května 2026, termíny v dalších městech budou ještě upřesněny. Pro aktuální informace sledujte kalendář na deti.mensa.cz.

Mensa
Dětská konference
v Českých Budějovicích

mensa.click/1ju

Víkend pro rodiny s nadanými dětmi 2025

V červnu se již podruhé uskutečnilo víkendové setkání pro rodiny s nadanými dětmi v Mozolově nedaleko jihočeského Milevska. Desítky rodin si přijely užít víkend plný zážitků, vzdělávání i sdílení zkušeností.

Program nabídl zajímavé aktivity jak pro děti, které si užily soutěže, fyzikální pokusy, deskové hry, sportovní soutěže nebo v případě juniorů i kariérní poradenství, tak pro rodiče, kteří se mohli zapojit do kulatých stolů či individuálních konzultací s psycholožkami, absolvovat přednášku na téma nadání nebo sdílet své zkušenosti s ostatními rodiči. Společně se pak rodiny účastnily tradiční šifrovačky, kvízů, hraní her nebo opékání špekáčků u táboráku.

Tradičním partnerem akce je jihočeský ZVAS, psychology pomohli zajistit nadační příspěvek RSJ a podporu poskytli i Jihočeský kraj.

Více o akci zjistíte v reportáži Jihočeské televize nebo v článku od organizátorského týmu.

Reportáž z akce od Jihočeské televize

mensa.click/1l9

Víkend v Mozolově

„Z víkendu si každý odvážel něco jedinečného – zážitky, nové přátele, společné chvíle i malé odměny. Děti si odnesly hlavně pocit, že jsou součástí něčeho výjimečného. Velké poděkování patří všem, kdo do toho šli s námi – celému organizačnímu týmu, a hlavně našim juniorům, kteří svým nasazením a nadšením pomohli vytvořit výbornou atmosféru. Rukopisem našich akcí je radost ze společné práce, sehraný tým a jistota, že se můžeme jeden na druhého spolehnout. Děkujeme za obrovskou dávku pozitivní energie – je to inspirace, která nás posouvá dál, síla, která dává smysl naší práci. Už teď se těšíme na další společné setkání!“

mensa.click/1k6

Nový web **deti.mensa.cz**

Na konci dubna proběhla dlouho připravovaná migrace webu *deti.mensa.cz* na modernější platformu s novým vzhledem i vylepšenou funkcí. Věříme, že nový layout přispěl k lepší přehlednosti, rychlosti i komfortu pro návštěvníky i redaktory.

Samotná migrace byla rozdělena do dvou fází. V první fázi došlo k převedení většiny obsahu ze starého webu. Pokud byste přesto zjistili, že nějaké články, přílohy nebo jiné informace chybí, můžete je ještě po omezenou dobu dohledat na původním webu, který je dočasně dostupný na adrese *deti-old.mensa.cz*. Tato verze slouží pouze k dohledání informací a nahlášení případných chybějících dat. Redaktorům byly zachovány přístupy i do nového systému – pro první přihlášení je však nutné použít funkci „Zapomenuté heslo“, která umožní nastavit si heslo nové.

Cílem druhé, probíhající fáze je rekonfigurace hlavního menu, doladění drobných funkcionalit a designových detailů. Zároveň bude dopracován návod pro práci s novým webem, který aktuálně prochází finálními úpravami.

I když je prostředí nového webu podstatně intuitivnější a uživatelsky přívětivější, chápeme, že každá změna vyžaduje určitý čas k přivyknutí. Budeme rádi za jakékoli připomínky, zpětnou vazbu nebo náměty na vylepšení – ať už k samotnému obsahu, technickému fungování nebo redaktorskému rozhraní.

V případě nejasností, dotazů nebo podnětů se prosím ozvěte na deti@mensa.cz nebo spoluprace@mensa.cz.

Děkujeme za vaši trpělivost, podporu a aktivní spolupráci při přechodu na nový systém.

Lucie Měchurová

Víkend o nadaných dětech – školení pro lektory

Po několika letech se nám opět podařilo zorganizovat akci zaměřenou na lektory, kteří se chtějí věnovat osvětě v oblasti péče o nadané děti. V rámci nové skupiny dobrovolníků v oblasti nadaných dětí, kterou jsme iniciovali na podzim loňského roku, se nám přihlásilo několik nadšenců, kteří projeví zájem šířit tuto problematiku ve školách mezi další pedagogy.

Ve spolupráci s Asociací freelancerů ve školství (AFREŠ) jsme si tedy nejen pro ně přichystali víkend nabitý informacemi, sdílením zkušeností a rozšiřováním obzorů v tomto tématu. V hotelu Astra v Praze – Strašnicích se sešlo téměř 60 nejen pedagogů, kteří věnovali svůj volný čas tomu, aby si prohloubili své znalosti v oblasti identifikace, rozvoje, podpory a nastavení možností v rámci vzdělávání nadaných dětí.

Víkend to byl vskutku inspirativní a přínosný pro všechny strany. Ohlasy byly více než pozitivní a my doufáme, že všichni účastníci získané informace budou moci nadále využívat ve své práci a že někteří z nich rozšíří naše řady lektorů, kteří jezdí po školách a tuto problematiku přibližují více učitelům. Děkujeme!

Mensovní seminář pro nadané

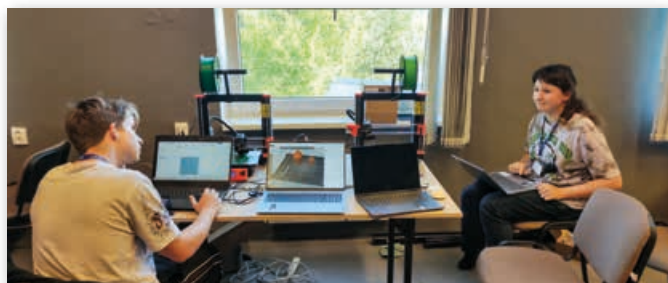
Jarní mensovní seminář pro nadané, který se konal na konci dubna nedaleko Pardubic, byl již tradičně zaměřen na rozvoj znalostí v přírodních vědách a technických oborech. Tentokrát se ho zúčastnilo 88 studentů ve věku 12–20 let.

Cílem semináře je podpora logického myšlení, kreativity a motivace k dalšímu studiu v přírodních vědách a technických oborech. Semináře pořádáme dvakrát ročně, na jaře a na podzim, a v každém termínu čeká účastníky bohatý program. Letošní jarní seminář byl plný inspirativních přednášek, týmových projektů, exkurzí a soutěží.

Mezi našimi hosty tentokrát byli přednášející z Univerzity Pardubice, kteří nám přinesli spoustu zajímavých informací. Na závěr semináře jsme společně vyrazili na exkurzi na fakultu elektrotechniky a informatiky a fakultu zdravotnických studií. Program také zahrnoval zajímavé týmové projekty, které se zaměřily na témata jako Scratch, geometrie, magnetismus, přírodní barviva, Arduino, knižtisk, logické úlohy, energetika, 3D tisk, meteorologie, a dokonce i mise na Mars.

Akce byla realizována s podporou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Na jarním semináři byla díky podpoře Nadace RSJ přítomna také psychologka, která vedla skupinové workshopy a individuální konzultace.

Další jarní seminář proběhne 24.–28. dubna 2026 u Mnichova Hradiště. Podrobnosti najdete na mensa.click/1lc a v případě dotazů se můžete obrátit na organizátory na seminar@mensa.cz. Podzimní seminář pak připravujeme v termínu 18.–22. 9. 2026 v Palkovických Hůrkách – přihlašování na něj bude spuštěno na jaře 2026 v kalendáři na webu deti.mensa.cz.

Jihočeské nadané děti

SIG Jihočeské nadané děti tradičně připravuje spoustu zajímavých aktivit pro děti z Českých Budějovic a okolí – a nebojí se ani větších akcí. V první polovině letošního roku tak pod vedením Marty Frydrychové stihli jeho členové výlet za Darwinem, Tutanchamonem nebo za vědou na Dětský vědecký festival do Klatov, probíhala pravidelná deskoherní odpoledne a pod taktovkou SIGu se uskutečnilo i vikendové setkání pro rodiny s nadanými dětmi v Mozolově (viz s. 25), budějovický běh pilotního ročníku Mensa Dětské konference (viz s. 22) i dva termíny příměstského tábora (viz s. 28).

Darwinova plavba kolem světa

„Jedním z klíčových objevů, které jsme si z této aktivity odnesli, bylo poznání, jak nás formuje prostředí, ve kterém žijeme. Darwinovy studie a jeho teorie o evoluci nám ukázaly, že příroda a okolní podmínky mají zásadní vliv na to, jak se živé organismy přizpůsobují a vyvíjejí. Děti si uvědomily, jaký význam má prostředí pro náš vlastní růst a rozvoj. Stejně jako u zvířat a rostlin, i u nás se naše schopnosti, chování a vlastnosti často formují pod vlivem světa kolem nás.“

mensa.click/1ja

Tutanchamon – jeho hrobka a poklady

mensa.click/1j7

Již tradiční účast na Bambifestu

mensa.click/1k7

Tábory pro nadané děti

Léto 2025 bylo opět plné aktivit pro děti. Nabídku táborů se nám oproti loňskému roku podařilo rozšířit, z čehož máme radost a věříme, že i příští prázdniny se najdou noví pořadatelé – poptávka po volných místech totiž stále převyšuje nabídku, děti se nám stále vracejí a ani téměř (či úplně) dospělí mladí lidé nechtějí naše akce opouštět. To nás utvrzuje, že má smysl svůj volný letní čas nadaným dětem věnovat.

Podle ohlasů dětí i jejich rodičů se většina účastníků na naše tábory těší, někdy i celý rok. Bývají totiž jednou z mála akcí, kde se nadané děti cítí dobře, jsou respektovány se všemi svými „jinakostmi“ a mají zde nejen možnost se rozvíjet své nadání, ale především se potkat s kamarády, kteří mají stejné zájmy a vzájemně si rozumí.

Příměstské tábory v Ostravě

Letošní ostravské příměstské tábory s celkem 113 účastníky v pěti turnusech probíhaly opět v režii Hany Vantuchové a Hany Kalusové, kterým skvěle sekundovali Adam, Katka a Mikuláš.

Každý turnus měl své hlavní téma, které děti nejen obohatilo, ale také bavilo. Nejdrůbež to bylo téma technika, během kterého si děti mimo jiné užily návštěvu národního superpočítačového centra IT4 a Malého světa techniky U6. Druhý turnus účastníky přivedl k tématu lidského těla a nabídl jim jedinečnou příležitost navštívit Zdravotnickou záchrannou službu MSK. Třetí týden se děti v rámci tématu přírody vydaly do Geologického pavilonu VŠB-TUO a na Farmu Bezdínek. Čtvrtý týden účastníci navštívili úžasnou show Petra Pavlíka o energetice nebo Modelovou železnici v Bohumíně. A nakonec poslední turnus byl zaměřen na pokusy, děti navštívily Velký svět techniky a mohly si vyzkoušet různé experimenty a naučit se hravou formou novým věcem.

Příměstské tábory v Českých Budějovicích

Celkem 60 účastníků se během dvou týdnů zúčastnilo příměstských táborů, které již šestým rokem se svým týmem v Českých Budějovicích připravuje Marta Frydrychová.

První termín nazvaný Zábavné výzvy Pata a Mata byl tradičně zaměřen na šachy pod vedením mezinárodní mistryně Natálie Kaňákové. A protože Pat a Mat jsou nejen neodmyslitelnou součástí šachových partií, ale jsou to i známí kutilové, věnovaly se děti každý den i manuální činností, aby procvičily zručnost a kreativitu. Ve druhém termínu se děti vydaly Po stopách slavných vynálezců. Každý den byl věnován jedné známé osobnosti od Leonarda da Vinci po Marii Curie-Skłodowskou. V obou termínech pak byla pro děti připravena tradiční fotovýzva, šifrovačka nebo angličtina.

V Jihočeské vědecké knihovně se děti dozvěděly, jak se vyznat v médiích a jak se dělá komiks, navštívily Jihočeské muzeum a užily si komentovanou plavbu lodí. Skvělý program plný pokusů a bádání byl na Zemědělskotechnické fakultě JU, kde si starší účastníci zjistili, jaké mají krevní skupiny, a na Krajském ředitelství policie, kde byly připraveny ukázky daktyloskopie. Program zpestřili i hosté s programem o genetice, fyzice i emocích a nechyběly deskovky, šifrovačky ani sport.

Příměstský tábor v Ústí nad Labem

První novinkou letošního léta byl příměstský tábor pořádaný Petrou Pavelkovou a Lenkou Jandovou z MS Ústí nad Labem. Na programu byl každý den jiný výlet v rámci Ústeckého kraje se šířami a hrami pro děti, zúčastnit se mohly i celé rodiny s nadanými dětmi. V pondělí se účastníci podívali do Děčína a do ZOO, v úterý do Teplic a botanické zahrady. Středa patřila výletu nejen na Větruši, ve čtvrtek se mimo jiné vyráběl ruční papír v Litoměřicích. Pátek s tématem elektřiny a s návštěvou elektrárny byl sice poznamenaný blackoutem, ale výprava byla o to dobrodružnější.

Příměstský tábor v Praze

Elektrotechnicko-herní příměstský tábor proběhl také nově pod vedením Richarda Veselého v Praze. Děti se mohly věnovat programování, 3D tisku, elektrotechnice, absolvovaly zajímavé přírodovědné přednášky a kvízy a v neposlední řadě měly samozřejmě k dispozici mnoho her a zábavy.

Tábor SIGu Lišky

Dvoutýdenní tábor SIGu Lišky proběhl v červenci v Dolní Moravě na chalupě Svatební dar s celkem 30 účastníky. Naučili se hrát spoustu nových deskových her, vyluštili hromadu šifer, cyklisté naježdili mnoho kilometrů a pěší pokořili i nejbližší nejvyšší horu Králický Sněžník. Nechyběla ani návštěva visutého mostu Sky Bridge i stezky v oblacích na Dolní Moravě, několika lomů i jiných zajímavých míst. Tábor se také zúčastnila psycholožka a byla k dispozici dětem pro skupinové aktivity či individuální konzultace.

European Mensa Science Camp

Tým Tomáše Blumensteina a Natálie Kaňákové uspořádal další ročník mezinárodního European Mensa Science Camp, letos na území Maďarska v Balatonfüred. Bohatý program probíhal výhradně v angličtině, byl plný přednášek, projektů, workshopů i týmových aktivit a užilo si ho 58 účastníků ve věku 12–19 let z 11 zemí. Nechyběly ani výlety, prvním byla návštěva a prohlídka Budapešti, kde celá akce začínala, v průběhu tábora se potom studenti vypravili na celodenní pěší výlet do městečka Tihany se zpáteční cestou lodí po Balatonu. Na závěr pobytu nechyběla ani tradiční šifrovačka. Díky podpoře nadace RSJ mohly děti rovněž využít přítomnosti psychologa.

Pobytové tábory v Doksech a Jindřichově

Tým Lucie Měchurové v červenci uspořádal i dva běhy tradičních pobytových táborů. První týden v Doksech byl věnován dětem ve věkové kategorii 11–15 let, přidali se i junioři ve věku 16 a 17 let, a dokonce i pět odrostlých dětí, kterým už bylo 18, ale tábora se nechtěly vzdát. Tým těch, kteří chtějí pomáhat, se tak pomalu zvětšuje a bylo možné rozšířit i kapacitu pro děti na celkový počet 70 účastníků.

Tématem letošních táborů byl vesmír, účastníci se první den ocitli na neznámé planetě a dostali 142 hodin na to, aby si vybavili rakety na cestu zpět. Úkol to nebyl lehký, za každou týmovou aktivitu získávali předměty, u kterých bylo potřeba zohlednit jejich hmotnost i užitečnost tak, aby se nákladový prostor rakety na zpáteční cestu využil podle předem zadaných parametrů. Program byl sestavený tradičně z individuálních i týmových aktivit a areál nabízel i velké množství sportovního vyžití. Také na této akci byla díky nadaci RSJ přítomna paní psycholožka, která byla dětem k dispozici ke konzultacím a podílela se i na některých táborových aktivitách.

Ve druhém týdnu si podobný vesmírný program užilo 28 dětí ve věku 8–10 let v chatě MUHU v Jindřichově. Počasí bohužel tentokrát účastníkům neprálo, většina programu se musela upravit vnitřním prostorem, ale každou chvíli bez deště táborníci využili na venkovní aktivity, sbírání borůvek, kterých v přilehlých lesích bylo opravdu hodně, a také na jednu výpravu na rozhlednu Bramberk.

Příměstské tábory
v Českých Budějovicích

mensa.click/1ky

Pobytové tábory 2025

mensa.click/1kz

Příměstské tábory
v Ostravě 2025

mensa.click/1kx

Foto: Tábor SIGu Lišky

mensa.click/111

MENSA GYMNÁZIUM

Marcela Fatrová

Mensa gymnázium, o.p.s. je neziskovou organizací. Vzniklo v roce 1993 jako Osmileté gymnázium Budánka, o.p.s. Zřizovatelem je Mensa Česko. Jednou z podmínek přijetí na Mensa gymnázium je úspěšné absolvování vstupního testu do Mensy Česko (IQ nad 130). Cílem školy je zajistit vzdělání dětem, které se díky svým schopnostem vymykají běžnému standardu a které potřebují větší péči. Je to jediné gymnázium v ČR, které se věnuje výhradně mimořádně nadaným studentům – ti zde najdou optimální podmínky pro svůj rozvoj. Cílem školy není jen rozvoj vědomostí, ale celé osobnosti studenta. Ze svých studentů vychovává MG vzdělané, tvořivé a samostatně uvažující osobnosti. Studenti jsou navíc velmi úspěšní v přijímacím řízení na vysoké školy.

Specifika školy

- rodinné prostředí umožňující individuální přístup,
- věkově smíšené skupiny podle úrovně a zájmu,
- výuka některých předmětů na vysokých školách a vědeckých pracovištích,
- nízký počet studentů ve třídách i ve skupinách (průměrně 25 studentů ve třídě a 8 ve skupině),
- pestrá nabídka volitelných předmětů a kroužků (až 50 ročně),
- učitelé na vysoké odborné a pedagogické úrovni,
- mladý pedagogický sbor, vysoký podíl mužů v pedagogickém sboru,
- učení ve dvouhodinových blocích (možnost lépe se soustředit na daný předmět),
- základní učebnice zdarma,
- vlastní systém hodnocení (slovní, bodové, ocenění pomocí stipendií, komplexní bodové hodnocení),
- služby školní psycholožky a speciální pedagožky k dispozici studentům a jejich rodičům,
- péče o mimořádně nadané studenty – individuální vzdělávací program, různé metody a formy práce, obohacení a rozšíření učiva, urychlení vzdělávání, projektová výuka aj.,
- péče o studenty se specifickými poruchami učení – individuální vzdělávací program, speciální pedagožka, školní psycholožka, speciální pomůcky i pochopení vyškolených pedagogů,
- vytváření specifických podmínek pro výuku mimořádně nadaných dětí s Aspergerovým syndromem (asistenti pedagoga, spolupráce s Nautis aj.),
- doplňování výuky zajímavými projekty, přednáškami, exkurzemi, návštěvami výstav a divadel, výměnnými pobyty se zahraničními školami, setkávání s mimořádnými lidmi aj.,
- využívání moderních výukových metod (tandemová výuka, projektová výuka, aktivizační metody, metody RWCT aj.).

Více se dozvíte na www.mensagymnazium.cz.

Nové metody výuky

Tandemová výuka

Jako jednu z metod rozvoje nadaných žáků na naší škole využíváme již osmým rokem tandemovou výuku. Jedná se o společné působení dvojice vyučujících v rámci jednoho výukového bloku. Díky tandemu je možné výuku více diferencovat, snáze ji vést na více úrovních náročnosti, využít mezipředmětové vztahy a lépe podpořit skupinové aktivity žáků. Tuto výuku aplikujeme jednak v rámci výuky jednoho jazyka, např. dva rodilí mluvčí v hodině AJ, jednak při využití mezipředmětových vztahů při společné výuce dějepisu a výtvarné výchovy, dějepisu a zeměpisu, českého jazyka a literatury, matematiky a fyziky, biologie a chemie, fyziky a chemie nebo francouzského a německého jazyka.

Centrum pro talentovanou mládež

Naše škola již desátým rokem spolupracuje s Centrem pro talentovanou mládež (CTM). Každoročně nabízíme našim žákům akreditované vzdělávací kurzy, které kromě konkrétního oboru rozvíjejí také znalost anglického jazyka. Před třemi lety se nám podařilo získat status partnerské školy. Cílem kurzů je osvojení základů jednotlivých oborů (systematiky, odborné terminologie, metodologie a základní faktografie) v anglickém jazyce. Jejich absolvování a složení zvláštní mezinárodní zkoušky je oceňováno v rámci přijímacího

řízení na velkém množství zahraničních vysokých škol a také některými českými vysokými školami. Také v letošním školním roce se zapojilo několik studentů a škola jim poskytuje časovou i finanční podporu.

Nahrazení maturitní zkoušky certifikátem ICDL Profile a AP zkouškami

Naše škola se rozhodla již třetím rokem využít pokusného ověřování MŠMT a umožnit maturantům a maturantkám nahradit školní maturitu z výpočetní techniky mezinárodně platným certifikátem ICDL Profile. V rámci vzdělávacího profilu s názvem „ICDL Profile Compute & Code“ si maturanti mohou vybrat tři z následujících ECDL/ICDL zkoušek – Spreadsheets, Using databases, Computing a Robotics. Druhou možností bylo složení AP zkoušky Computer Science Principles nebo Computer Science A od CTM. Obou možností někteří naši žáci využili a vidíme to do budoucna jako další z možností, jak získat kvalifikaci z ICT s možností lepšího uplatnění v praxi. Také hodláme rozšířit nabídku AP certifikátů jako částečnou nebo úplnou náhradu za profilovou (školní) část maturitní zkoušky, např. z chemie, biologie, matematiky aj.

Kariérní poradenství

Kariérovému poradenství jsme se začali systematicky věnovat již před 6 lety, byť ve škole vždy v případě potřeby probíhalo

na úrovni třídních učitelů, školní psycholožky, speciální pedagožky, výchovné poradkyně apod. Roli kariérového poradce plní kolega Ing. Jan Mrzena. Mezi aktivity kariérového poradenství patří individuální poradenství, skupinové poradenství, testy kariérních předpokladů a volby vhodného povolání, besedy s osobnostmi z různých sfér pracovního života, besedy s bývalými studenty o zkušenostech s různými VŠ v Čechách i v zahraničí, kariérové workshopy, zprostředkování nabídky studia v zahraničí od komerčních agentur nebo vytvoření týmu Kariéra v Teams. Studenti se účastní Dnů otevřených dveří na různých vysokých školách, veletrhů a přehlídek vysokých škol a dalších možností studia (např. Gaudeamus) a byl nabízen i kroužek Kariéra.

Studentům nabízíme pomoc s vyhledáním vhodného oboru a vhodné VŠ či VOŠ, s nabídkou vhodných přípravných kurzů k přijímacímu řízení na VŠ i vhodných stáží na vědeckých pracovištích apod., pomáháme jim s vyplňováním přihlášek či vyhledáním relevantních informací a pro zahraniční vysoké školy jim pomáháme se zajištěním relevantních podkladů k přihlášce (např. posudku v angličtině). V loňském školním roce přibýly do nabídky odborné stáže.

Odborné stáže na Mensa gymnáziu

mensa.click/1hc

Uskutečněné akce

V loňském a letošním školním roce se škola pozitivně prezentovala na několika akcích, z nichž některé sama pořádala.

Talent základek

Soutěž Talent základek naše škola každoročně pořádá pro žáky 5. tříd ZŠ v městských částech Praha 5, 6, 13 a 17. Skládá se ze dvou částí. V první části zaměřené na všeobecný přehled soutěžící čekají otázky týkající se matematiky, zeměpisu, dějepisu, literatury, filmu, přírodopisu nebo občanské výchovy a vyzkoušejí si práci s hlasovacím zařízením Active Expression. Ve druhé části soutěže pak děti prokazují, co všechno vědí o své městské části.

Talent základek 2024

mensa.click/1i2

Mensa fórum

Další velmi úspěšnou akcí, která na škole proběhla již po deváté, je Mensa fórum – třídní přednášková akce, kterou pořádají sami studenti. Během těchto 3 dní do školy přijdou téměř tři desítky osobností a odborníků z různých oborů – letos jsme přivítali např. lékařku Hanu Stsiapanavu a lékaře Jana Vydru, kajákaře Vavřince Hradílka, designera deskových her Tomáše Holka, vulkanologa Petra Brože, právníka Tomáše Grívnou, fyzičku Ivanu Kolamšovou, egyptoložku Renatu Landgráfovou, historika Michala Stehlíka, novináře Janka Kroupu, astronoma Petra Kabátha, politika Pavla

Fischera, ikonopisce Martina Damiána, cestovatele Luďka Kocourka, youtubera a moderátora Lukáše Fritschera, ředitele 1. oddělení policie Aleše Stracha nebo správkyni Rotary klubu Janu Janovou.

Mensa fórum už po deváté

mensa.click/1jm

Srdíčkové dny

Jako každý rok se i letos naše škola zapojila do charitativní sbírky Srdíčkové dny. Naším studentům se letos povedlo vybrat pro děti se závažnými onemocněními, které jsou odkázány na domácí péči rodičů, skvělých 10 224 Kč. Ty budou použity na kompenzační pomůcky, speciální stravu, zdravotnický materiál, rehabilitační pobyty aj.

Akce Pravěk 2025

V květnu vyrazilo 150 účastníků na celoškolský teambuilding v rekreačním středisku Sobeňák. Smyslem akce bylo budování sociálních vazeb a posílení sounáležitosti mezi žáky.

Ti se rozdělili do kmenů a dělali aktivity spojené s pravěkem – vyráběli pochodně, stavěli pravěká sídla, vymýšleli pokřiky, hledali trilobity, zapalovali oheň, připravovali

pravěkou stravu, vyráběli pravěké nástroje a také připravili divadelní představení.

Kromě výše uvedených akcí proběhly také další pravidelné aktivity jako lyžařský kurz, řečnický a šachový kroužek, kroužek školního časopisu, kroužek japonštiny, různé oborově zaměřené exkurze a přednášky, Noc s Andersenem aj.

Cesta do pravěku: Pět dní plných dobrodružství na Sobeňáku

mensa.click/1k8

Spolupráce se zahraničím

V listopadu navštívila naši školu skupina učitelů a vedoucích pracovníků z Izraelského centra pro rozvoj matematických věd a spolupracujících s katedrou matematiky na Univerzitě Bar Ilan v izraelském městě Ramat Gan. Naši izraelští kolegové se také věnují vzdělávání nadaných žáků a studentů a zaměřují se zejména na rozvoj matematických talentů. Vyměnili jsme si zkušenosti s přístupy k nadaným dětem na obou školách včetně výukových metod a naši žáci ze sekundy měli i možnost zúčastnit se hodiny, kterou si pro ně naši hosté připravili.

Jsmo také zapojeni do dvou projektů v rámci programu Erasmus+, kde spolupracujeme se školami z bulharského Velingradu a italského Turína. Jeden projekt je zaměřen na inovativní profesní rozvoj učitelů jako klíčový nástroj pro úspěch studentů, druhý na rozvoj ICT dovedností.

Zahraniční exkurze

V květnu se vypravilo několik studentů Mensa gymnázia na jižní pobřeží Anglie na zájezd s názvem Po stopách britských mořeplavců. Studenti navštívili Portsmouth se slavnou lodí Victory a ponorkou Alliance, dále Brighton a Brighton Palace Pier a The Lanes, královský palác a jeho zahrady. Poté přešli trajektem na Isle of Wight, kde si prohlédli hrad Carisbrooke a místní muzeum, dále The Needles, což jsou tři křídové útesy v řadě, a poslední den je čekal Londýn.

Po stopách britských mořeplavců – zájezd na jižní pobřeží Anglie

mensa.click/1jx

Nadační fond Matyáše Kosíka

V roce 2020 jsme založili Nadační fond na přání a památku našeho zesnulého studenta Matyáše Kosíka. Tento fond slouží k podpoře nadaných žáků naší školy. Patronkou fondu se stala herečka a kamarádka zesnulého Matyáše Bára Hrzánová. Finančně z něj podporujeme aktivity k rozvoji nadání, které by si žáci nemohli dovést zaplatit ze svého nebo jim je škola z fondu uhradí jako odměnu za dobrou práci. Z fondu hradíme také mimořádné stipendium za výjimečné studijní výsledky. V tomto školním roce jsme z něj podpořili několik studentů formou mimořádného stipendia, a dále jsme podpořili aktivity dalších studentů (např. kurzy CTM, účast na zahraničních soutěžích apod.). Celkem jsme letos z fondu vyplatili 90 500 Kč.

Naše škola slaví postup v Zlatém Ámosovi!

mensa.click/1j6

Začátek školního roku

mensa.click/1kw

Úspěchy studentů

V uplynulém školním roce si naši studenti přisvojili několik úspěchů, a to jak ve vědomostních oborových soutěžích a olympiádách, tak ve sportu a dalších disciplínách.

Z vědomostních soutěží se studenti zúčastnili Logické olympiády, Lingvistické olympiády (1. místo na světě), Matematické olympiády (3. místo v ČR), Debatní ligy, Middle European Mathematical Olympiad (3. místo), Náboje Junior, matematického Náboje (3. místo v ČR), fyzikálního Náboje, Pangey (2. místo v ČR), pišQworky (5. místo v ČR), mezinárodní dámy (1. místo na mistrovství ČR), soutěže MaSo, Pythagoriády, English Maths Competition, Pražského globu, olympiády z českého jazyka, anglického jazyka, německého jazyka, španělského jazyka, dějepisu, zeměpisu, biologie, olympiády ve finanční gramotnosti, Energetické olympiády, Astronomické olympiády, Olympiády v mediální gramotnosti, mistrovství ČR školních týmů v šachu (5. místo), Chemquestu (3. místo v ČR), olympiády v programování (1. místo v ČR), FIKS – Fitáckého informatického korespondenčního semináře, Dějepisné soutěže gymnázií, Laser game, Bobříka informatiky, Zatre (3. místo v Evropě), literární soutěže, recitační soutěže v cizích jazycích Eurolyra, dále přehlídky odborné středoškolské činnosti SOČ, online kurzů CTM, Studentské vědecké konference a v neposlední řadě sportovních soutěží.

Naši studenti se zapojili také do CO2 ligy. CO2 Liga je environmentálně vzdělávací program, který má za cíl seznámit pomocí různých úkolů účastníky s globální změnou klimatu. Náš tým se umístil mezi 8 nejlepších v ČR.

World Robot Olympiad
v Itálii

mensa.click/1fx

Úspěch ve finále soutěže
pišQworky

mensa.click/1gx

Rozvoj školy

Škole se podařilo v průběhu posledních 10 let získat přes 20 mil. Kč z evropských fondů a ze „Šablon“ na několik projektů. Díky tomu je škola již velmi dobře vybavena moderními technologiemi a pomůckami, na něco přispěli i rodiče žáků a mnoho pomůcek samozřejmě zakoupila i sama škola ze svých prostředků. Ke zlepšení výuky slouží mimo jiné nové mikrofony, sluchátka, notebooky a grafické tablety. Žákům a učitelům jsou k dispozici interaktivní tabule, dataprojektory, tablety, notebooky, vizualizéry, hlasovací zařízení, dvě 3D tiskárny, sady na fyzikální a chemické experimenty atd. Také jsme nově vybavili

studentskou klubovnu se studovnou a knihovnou a neustále dovybavujeme učebnu chemie a biologie novými pomůckami a zařízeními.

Učitel naživo

Již sedm let jsme aktivně zapojeni do projektu Učitel naživo. Jde o unikátní jednoletý nebo dvouletý výcvik pro budoucí učitele v rozsahu 750 hodin. Je určen absolventům vysokých škol, kteří chtějí učit děti na druhém stupni základní školy nebo na střední škole. Tito lidé získali titul Mgr. nebo Ing. (i nepedagogického směru), chtějí učit předmět(y) podle své odbornosti, ale chybí jim potřebné učitelské zkušenosti a pedagogické vzdělání. Každý týden docházejí do naší školy na výuku a reflexi pod vedením zkušeného provázejícího učitele. Jsme jednou z hostujících škol, provázejícími učiteli pro účastníky projektu jsou na naší škole Mgr. Václav Brdek a Mgr. Marie Veverová.

Na kafe s ředitelkou

Na základě našich dlouhodobých plánů a také na základě podnětů rodičů jsme pokračovali v sérii schůzek rodičů s vedením školy a s některými členy pedagogického

sboru s názvem „Na kafe s ředitelkou“. Na program je vždy seznámení rodičů s aktivitami a akcemi, které proběhly a probíhají, také seznámení s vizí školy, s plány na další aktivity související s touto vizí, záměry na další období, návrhy na zlepšení spolupráce školy a rodičů aj. Byl i prostor pro sdílení zkušeností a pro dotazy a náměty. V loňském roce proběhla dvě setkání s rodiči dětí nižšího stupně gymnázia.

Rodičovské kavárny

Někteří rodiče se chopili i další iniciativy a začali si sami pořádat „rodičovské kavárny“, které jsou zaměřené jednak komunitně, jednak na setkávání s různými odborníky z praxe nad tématy, která rodiče trápí či zajímají. Také kavárny proběhly v loňském roce dvě – jedna se týkala tématu nadaných dětí s vysokou intenzitou s paní Kateřinou Emer, druhá byla zaměřená na wellbeing teenagerů a jejich rodičů s Janou Kyriakou.

Titul „škola spolupracující s Mensou“ uděluje Mensa Česko základním a středním školám, které se na celonárodní poměry nadstandardně věnují práci s nadanými dětmi. Mezi konkrétní podmínky patří například pravidelně na škole žákům nabízet možnost testování IQ, účastnit se každoročně Logické olympiády a celkově vytvářet vhodné podmínky pro vzdělávání nadaných dětí.

Aktuálně s Mensou spolupracuje více než 120 škol. Jejich seznam včetně medailonků a zpráv o činnosti najdete na

mensa.click/skoly

Gymnázium Dr. Josefa Pekaře

Dana Patočková

Školní rok 2024/25 byl na naší škole ve znamení celé řady aktivit podporujících rozvoj nadání našich studentů. Ti tradičně bodovali nejen v oborových olympiádách a dalších soutěžích, ale také o sobě dali výrazně vědět ve více projektech překračujících hranice školy.

V oblasti přírodních věd to byly **Enviromentální projekt 4.0** nebo **Vyrob si svůj Stirlingův motor** (pod patronací Národního technického muzea). V kulturní oblasti jsme se stali organizátorem prvního ročníku literární soutěže mladoboleslavských středních škol s názvem **František nepíše tiše** a výrazné mediální pozornosti se těšil projekt **Probudme aulu**, jehož cílem bylo z auly (původně školní kaple v historické budově GJP) vytvořit reprezentativní prostory pro kulturní akce školy i pro společenské dění v regionu. Tomuto projektu předcházela velkolepý úspěch, kdy se díky studentské multimediální kampani podařilo po více než 100 letech vypátrat dva ze tří obrazů

ztracených z původní školní kaple. Aulu dnes zdobí repliky těchto monumentálních děl.

Rozvoj kulturních aktivit a uměleckého nadání našich studentů je bohatě podporován činností školního orchestru, školního pěveckého souboru Lyra, tradičním společným zpíváním u klavíru ve vestibulu školy, činností **Akademie literární kreativity**, kroužkem malby, každoročním vydáváním **Almanachu mladé studentské tvorby**, dlouholetou existencí **Student revue** (ocenění Studentský časopis roku ve Středočeském kraji) a působením školního dramatického souboru.

Právě v oblasti dramatického umění a recitace dosáhli naši studenti řady ocenění a úspěchů. Škola se opět stala organizátorem okresních kol recitačních soutěží **Dětská scéna** a **Wolkerův Prostějov**, kde naše studentka dosáhla na nejvyšší příčku v podobě vítězství v celostátním kole. Dalšími výraznými úspěchy v individuální recitaci byly druhé místo v celostátním finálovém kole soutěže **Čtvrtlístek aneb Memoriál Rostislava Čtvrtlíka** a vítězství spolu s mnoha dalšími

oceněními pro členy dramatického souboru GJP na 27. ročníku literárně-recitační soutěže **Macharův Brandýs**. Tradiční přehlídky umělecké činnosti našich žáků – **Vánoční akademie 2024** a **Jarní akademie 2025** – byly doplněny podzimním vystoupením našich uměleckých souborů v partnerském městě Pezinok.

Gymnázium Hranice

Marta Křenková

Podpora nadaných studentů je na naší škole dlouhodobou prioritou. Vytváříme prostředí, ve kterém mohou žáci rozvíjet svůj potenciál prostřednictvím účasti v soutěžích, projektové činnosti či spolupráce s univerzitami. Díky tomu se daří objevovat a podporovat talenty, které dosahují mimořádných výsledků i na celostátní či mezinárodní úrovni.

Příkladem je náš absolvent Adam Horák, jenž ve školním roce 2024/25 výrazně reprezentoval školu v oblasti chemie. Adam byl několik let zapojen do projektu Badatel Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, který nadaným středoškolákům umožňuje věnovat se odborné vědecké práci.

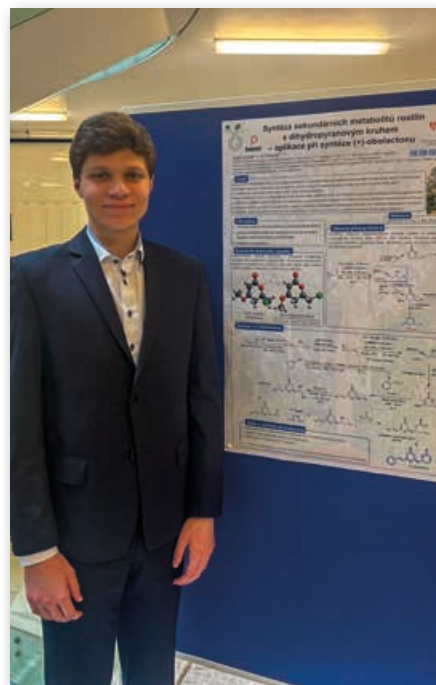
Výsledky jeho výzkumu vyústily ve středoškolskou odbornou práci Syntéza sekundárních metabolitů rostlin s dihydropyranovým kruhem – aplikace při syntéze (+)-obolactonu. S ní Adam získal 1. místo v **celostátním kole SOČ** a uspěl také na **Studentské vědecké konferenci** i na **Konferenci mladých přírodovědců** v Olomouci.

Jeho znalosti chemie však dalece překročily rámec středoškolského učiva. To potvrdil i na světové úrovni, když vybojoval **bronzovou medaili na Mezinárodní chemické olympiádě (International Chemistry Olympiad)**.

Adamovy úspěchy jsou inspirací nejen pro jeho spolužáky, ale také důkazem, že systematická práce s nadanými studenty má smysl a přináší špičkové výsledky. Věříme, že jeho zapálení pro vědu přetrvá i do budoucna a že jeho jméno ještě mnohokrát uslyšíme.

Historický úspěch českých studentů na Mezinárodní chemické olympiádě

mensa.click/116

Masarykovo gymnázium, SZŠ a VOŠZ Vsetín

Jana Kinclová

Naše škola v sobě zahrnuje čtyřleté i osmileté gymnázium, střední zdravotnickou školu a vyšší odbornou zdravotnickou školu. V rámci podpory nadaných a mimořádně nadaných studentů spolupracujeme s Mensou Česko, jsme fakultní školou Přírodovědecké fakulty Olomouc a úzce spolupracujeme i s dalšími vysokými školami jako např. Fakulta aplikované informatiky při UTB Zlín a Lékařská fakulta Brno – Juniorská akademie.

Při rozpoznání mimořádného nadání a při péči o takového žáka naše výchovná poradkyně úzce spolupracuje se školským poradenským zařízením, učiteli a rodiči. Na základě doporučení z KPPP stanovujeme plán pedagogické podpory, studentům je umožněno ve vybraných předmětech navštěvovat výuku a semináře ve vyšších ročnících či jsou zapojeni do rozsáhlejších a rámec běžného učiva přesahujících projektů. Při škole rovněž funguje ucelený systém kariérového poradenství, kdy je kariérová poradkyně studentům po celou dobu studia nápomocna při otázce dalšího profesního směřování a výběru vysoké školy.

Od roku 2019 spolupracujeme s Centrem talentované mládeže (CTM) – v loňském školním roce některý z kurzů absolvovalo celkem 18 studentů a 5 z nich ho ukončilo mezinárodní AP zkouškou. Díky spolupráci s CTM a MŠMT mohou studenti absolvováním AP kurzu nahradit ústní část maturitní zkoušky v předmětech Biologie, Chemie, Programování a Fyzika.

Předností naší školy je také široká nabídka výuky cizích jazyků a nejrůznější kroužky – např. šachy, kroužek matematiky a logiky pro studenty vyššího gymnázia, klub deskových her nebo programování (využívající systém Rapsberry, Ozoboti, Scratch apod.). Od roku 2019 se studenti zapojují do programu osobního rozvoje – Mezinárodní ceny vévody z Edinburghu (DofE).

Naši studenti každoročně dosahují výborných výsledků v různých soutěžích a jsou úspěšní i v obhajobách prací v rámci SOČ. V neposlední řadě nabízíme studentům možnost zdokonalit si své dovednosti v IT a práci ve dvou počítačových učebnách s nejnovějšími systémy.

V posledních letech se velmi osvědčily Projektové dny, kdy na konci školního roku pořádáme pro studenty napříč ročníky širokou paletu akcí a exkurzí v nejen v ČR, ale i zahraničí – např. CERN Švýcarsko, přehrada Dlouhé stráně, VŠ strojírenská Ostrava, státy Beneluxu, Barcelona, Spánková laboratoř Ostrava, Dny s psychologií, Slovinsko, Urgentní příjem při KNTB Zlín atd.

Pro naše studenty i veřejnost také pořádáme festival InspirujME fest, kde je v rámci přednášek možnost potkat zajímavé a inspirativní osobnosti z různých oborů (v posledních letech např. M. Hlinský, D. Drábová, P. Kolář, V. Kořen, V. Moravec, J. Petáková nebo M. Londesborough).

ZŠ a MŠ Kpt. O. Jaroše, Louny

Jana Elbelová

Již mnoho let je naše škola místem soustředujícím nadané sportovce a zpěvačky. V našich „háčkových“ třídách mají žáci výuku rozšířenou buď o hokejovou přípravu, nebo o sborový zpěv. Někteří mladí hokejisté se účastní tréninkových kempů dokonce až v Kanadě, školní výběrový sbor Květek zase koncertoval v Německu. Naši žáci se pravidelně umísťují také na předních příčkách dopravních soutěží. Letos se blýskla druhým místem také smíšená štafeta deváťáků na Mistrovství světa v halovém veslování.

Od školního roku 2024/25 jsme se však začali více zajímat i o další druhy talentů a nadání.

Celý učitelský sbor prošel hned na začátku roku školením k tématu nadaných dětí. Intenzivně jsme se zaměřili na identifikaci a využili k tomu rozličné nástroje. Především vlastní pedagogickou nominaci, ale i mensovní testování IQ nebo diagnostický nástroj Invenio.

Žáci se mohli zapojit do aktivit Klubu nadaných dětí Talentík, účastnit se Logické olympiády či Bobřika informatiky, vyjet na mistrovství ČR v Abaku nebo na týdenní vzdělávací pobyt pro přírodovědně nadané žáky na Přírodovědeckou fakultu Univerzity Jana E. Purkyně do Ústí nad Labem.

ZŠ a MŠ Kopřivnice

Hana Priviczzerová

Naše škola se i v uplynulém školním roce aktivně věnovala rozvoji talentovaných žáků a podpoře logického myšlení. Rádi bychom se podělili o několik úspěchů a aktivit, na které jsme opravdu hrdí.

Jedním z obdivuhodných výkonů byl úspěch žáka 3. ročníku, který v soutěži Matematický klokan dosáhl plného počtu bodů, a umístil se tak na 1. místě. Neméně úspěšně naši školu reprezentoval také žák 5. ročníku, který se zúčastnil okresního kola Matematické olympiády. V silné konkurenci se umístil na krásném 3. místě, čímž potvrdil svou plí, přemýšlivost a matematické nadání.

Pro nejmladší žáky 1. a 2. ročníků jsme připravili oblíbený kroužek **Zažij a poznej**,

zaměřený na hravé a bezpečné seznamování s přírodními vědami. Děti se zábavnou formou učily pozorovat, porovnávat a vyvozovat závěry, což jim pomáhalo budovat základy logického a vědeckého myšlení.

Naše škola se zaměřuje i na spolupráci s rodiči. Pravidelně pořádáme Kavárnu Světa vzdělání, kde mají rodiče možnost nahlédnout do výuky Hejného matematiky a pochopit jednotlivá matematická prostředí a principy, aby lépe porozuměli tomu, jak se jejich děti učí, přemýšlejí a objevují matematiku zcela novým způsobem.

Těší nás, že můžeme být součástí vzdělávání, které dětem dává smysl, rozvíjí jejich silné stránky a zároveň je baví.

ZŠ a MŠ Kořenského, Praha

Hana Schmidová

Na naší škole je rozvoj nadaných dětí dlouhodobou prioritou. Podporujeme je v matematice, jazycích, sportu i kreativitě – a výsledky na sebe nenechaly čekat.

Naši žáci uspěli na mistrovství ČR v Zatre i v mezinárodní dárce, odkud si odvezli stříbro a třetí místo. Jedenáct z nich se díky tomu kvalifikovalo na mistrovství Evropy v Itálii a mistrovství světa v Turecku. Úspěch slavila i 1. A, když v soutěži nakladatelství Meander vyhrála balík 50 knih do školní knihovny. Tradicí je u nás i zapojení do matematických a anglických olympiád, stejně jako sportovní aktivity – naši žáci soutěží v bowlingové i cyklistické lize.

Nadání rozvíjíme individuálně i hravě: žáci si půjčují logické hry, každoročně pořádáme přehlídky novinek od firem ALBI, Mindok či DINO, každý rok nás také můžete potkat na Deskohraní a pravidelně probíhá také mensovní testování IQ.

ZŠ a MŠ Libouchec

Iva Machová

Na naší škole v rámci vzdělávacích programů Škola pro život (ZŠ) a Poznáváme svět všemi smysly (MŠ) podporujeme individualitu a osobnostní rozvoj dětí. Snažíme se rovněž o systematickou podporu nadaných žáků. Učíme se vyhledávat nadané děti, které pak na úrovni podpůrných boxy s materiály k využití. Samozřejmě se již stávají diferencovaná zadání úkolů, tedy přizpůsobení obtížnosti a rozsahu úkolů vzdělávacím potřebám a schopnostem žáků. Snažíme se vytvářet podmínky i pro děti s vysokou senzitivitou (kanceláře k vymezení klidného prostoru a hluchátka).

Učitelé zpracovávají baterii pomůcek pro nadané žáky a ve třídách 1. i 2. stupně mají k dispozici boxy s materiály k využití. Samozřejmě se již stávají diferencovaná zadání úkolů, tedy přizpůsobení obtížnosti a rozsahu úkolů vzdělávacím potřebám a schopnostem žáků. Snažíme se vytvářet podmínky i pro děti s vysokou senzitivitou (kanceláře k vymezení klidného prostoru a hluchátka).

Svou podporu zaměřujeme i na talentové soutěže a sportovní aktivity našich žáků.

Pedagogové ZŠ pravidelně navštěvují vzdělávací semináře zabývající se touto tematikou, včetně konference Vzdělání pro budoucnost. Spolupracujeme i s dalšími organizacemi jako NPI ČR, UJEP, Badatelská akademie Datel nebo ZUŠ Chabařovice.

I v minulém školním roce měli nadaní žáci v některých předmětech možnost docházet na hodiny ve vyšším ročníku, navštěvovat kroužek Koumák plný bádání, logických her, neobvyklých úkolů a kreativního myšlení a zapojovat se do soutěží (olympiády MŠMT, sportovní soutěže, Logická olympiáda, Zlatý list, Finanční gramotnost, Bobřík informatiky, Ekonomická olympiáda).

Uskutečnilo se také několik exkurzí a projektových dnů – např. Edubus – mobilní polytechnická laboratoř, projekt Educast – tvorba živého zpravodajství z prostředí školy, bádání na Fakultě životního prostředí UJEP, návštěva Digitální laboratoře UJEP a Národního technického muzea nebo Akademie nápadů ICUK – interaktivní program pro žáky, kteří mají nápady a chuť tvořit.

ZŠ a MŠ Litvínov Hamr

Petra Vojtěchová

V minulém školním roce podnikli někteří naši žáci 2. stupně Výměnu mládeže, při které se svými slovenskými vrstevníky společně strávili 7 dní nedaleko Klášterce nad Ohří. Během týdne podnikali mnoho aktivit zaměřených na ekologii a z tohoto týdne si donesli mnoho nových poznatků i nových přátelství. Vše pak společně sdíleli s ostatními žáky školy pomocí školního časopisu, který tomuto výjezdu věnoval celé číslo. Žáci se navzájem poznali i za jiných okolností, než ve škole a řada z nich si našla nové přátele.

ZŠ a MŠ Staré Město u Frýdku-Místku

Ivana Tesarčíková, Petra Potyková

Rozvoj vzdělání žáků skrze praktické poznání

Žáci naší školy měli v uplynulém školním roce jedinečnou příležitost studovat na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava. Díky spolupráci naší školy s VŠB-TUO se mohli zapojit do prestižního programu Junior univerzity.

Během ročního studia absolvovali žáci pravidelné měsíční workshopy a přednášky zaměřené na široké spektrum oborů – od geologie, metalurgie a informačních technologií přes ekonomii až po bezpečnostní inženýrství. Program byl navržen tak, aby podporoval zvědavost, rozvíjel kritické myšlení a umožnil dětem nahlédnout do reálného světa vědy a techniky.

Za své úsilí a aktivní účast byli žáci na závěr studia slavnostně promováni přímo na akademické půdě VŠB-TUO, kde získali čestné tituly Junior a Kadet. Tento slavnostní akt byl nejen oceněním jejich práce, ale také motivací k dalšímu vzdělávání i osobnímu rozvoji.

Jsmo hrdí na naše žáky a děkujeme VŠB-TUO za inspirativní spolupráci, která otevírá nové obzory a přináší skutečný smysl modernímu vzdělávání.

Dalším krokem pro rozvoj praktického poznání světa je začlenění finanční gramotnosti do výuky. Věříme, že schopnost správně hospodařit s penězi, rozumět základním ekonomickým pojmům a umět plánovat své finance je dovednost, která patří k životním kompetencím dnešní doby. Proto se této oblasti věnujeme již na 1. stupni.

Finanční gramotnost rozvíjíme především prostřednictvím projektových dnů, během nichž si žáci zábavnou a praktickou formou zkouší, jak funguje svět peněz.

Nezůstáváme však jen u samostatných projektů – finanční vzdělávání propojujeme i mezipředmětově. Děti se tak s tématem setkávají v matematice při počítání s penězi, v českém jazyce při práci s texty z prostředí obchodu či banky, nebo v prvouce a etické výchově při diskusích o potřebách a přáních.

Součástí naší práce jsou i exkurze do České národní banky, kde mají žáci možnost nahlédnout do fungování jedné z nejdůležitějších institucí v oblasti finanční stability. Díky přímému zážitku se jim svět financí stává mnohem srozumitelnějším.

Velkým přínosem pro žáky byla rovněž akce Bankéři do škol, při níž se setkali s odborníky z praxe a mohli s nimi diskutovat o světě financí.

Podporou v této oblasti je pro nás také

skutečnost, že jsme ambadorskou školou projektu Skoala Nadace České spořitelny. Tento projekt nám přináší metodické materiály, inspiraci i možnost sdílet zkušenosti s dalšími školami. Díky tomu můžeme finanční gramotnost rozvíjet systematicky, moderně a s ohledem na potřeby našich žáků.

Snažíme jít příkladem i dalším školám v regionu. Uspořádali jsme proto ve spolupráci s NPI digikavárnu na téma výuky finanční gramotnosti – nejprve pro pedagogy okolních škol Moravskoslezského kraje a následně i pro rodiče. Díky tomu mají nejen učitelé, ale i rodiny našich žáků možnost seznámit se s tím, jakým způsobem děti k finanční gramotnosti vedeme a jak ji lze rozvíjet i mimo školu.

Jsmo přesvědčeni, že právě díky těmto krokům si naši žáci odnášejí nejen znalosti, ale především praktické dovednosti, které jim pomohou být v budoucnu finančně zodpovědnými a samostatnými lidmi.

ZŠ Boženy Němcové Zábřeh

Michaela Egerová

Pohádka o Božence

Byla jednou jedna škola, která se jednoho dne podívala na hemžící se bytosti ve svých útrobách. Bytosti malé i větší pulzovaly čínorodostí a naplňovaly její tepny životem a její srdce radostí, hrdostí a láskou. Při tomto letmém pohledu vypadalo vše idylicky. Kdo potřeboval pomoc, tomu se jí dostalo v podobě speciálního pedagoga, školního psychologa, asistentů pedagoga, individuálního vzdělávacího plánu a tak dále...

Při bližším a hlubším pohledu však škola objevila několik žáků, kteří se ve škole necítili dobře. Jejich původně dychtivé oči plné očekávání nějakým způsobem zesmutněly, radost se z nich vytrácela. To byla velice zapeklitá věc, již musela škola přijít na kloub. A tak začala tyto děti tiše pozorovat.

Upřeně sledovala Tomíka v 1. A, který při nástupu do školy již četl, jak znuděně listuje slabikářem, Natálku v 2. B, jak kouká smutně z okna v matematice, když zase čekala, až všichni ostatní budou mít taky hotovo. S nechápavým výrazem sledovala Janu, která se úplně přestala hlásit po tom co jí paní učitelka řekla, že ji už nebude vyvolávat, protože chce slyšet i ostatní. V 6. C pozorovala Tomáše, který neustále vyrušoval, pořád se ptal a uváděl pana učitele do stavu zoufalství. A těch zvláštních dětí, které ve škole neprosplávaly, bylo stále víc a víc.

Nechápala, proč se do ní, školy tak barevné a plné zajímavých kroužků, nechce těmto dětem chodit. Když se však naladila na jejich frekvenci, uslyšela: „Je tam nuda. Nic nového se nedozvím. Nikdo mi tu nerozumí, cítím se divný. Vadí mi hluk ve třídě. Nesnáším, když se nedodržují pravidla, proč musím všechno pořád opakovat, je to tak pomalé!“ To všechno

si škola mohla najednou nejen poslechnout, ale nyní i vidět v očích těchto dětí.

Nejprve se trochu nakrkl, protože ona se tady tak snaží, a pořád to není dost dobré... Ale potom si vzpomněla na smutek, vzdor, rezignaci a pomalu vyhasínající plamínek zájmu v očích dětí a najednou jako by se jí rozsvítila všechna světla od sklepa až po půdu a došlo jí to! Tyto děti nemají naplňovány vzdělávací potřeby, a proto ve škole chřadnou, zlobí, rebelují, mají bolesti břicha... A tak to na Božence začalo.

Začaly se naplňovat potřeby nadaných dětí. Minulý rok se jich našlo 70 díky pedagogickým nominacím, testování Mensou Česko, Inveniem atd. Děti začaly chodit do speciálních vytahovaných hodin založených na badatelské výuce a mezipředmětových vazbách s vyšší akademickou náročností. V rámci anglického jazyka mohly navštěvovat hodiny Science – tedy základy vědy v angličtině, kde se místo barev a členů rodiny anglicky učily vnitřní orgány, vývojová stádia motýla a fotosyntézu. Odpoledne mohly chodit do klubu nadaných dětí, o prázdninách pro ně škola připravila příměstský tábor Science Quest.

Učitelé ve škole se učí, jak s takovými dětmi pracovat, vnímat je i jejich jinakost. Jeden z pilířů vize školy je právě podpora nadání. V tomto pilíři se sešli úžasní lidé a pedagogové a společnými silami za podpory osvětleného vedení tvoří funkční systém, který se neustále vylepšuje, zpřesňuje, adaptuje a expanduje. V tomto roce se rozrůstá i na 2. stupeň, kde se zavádí akcelerované hodiny, ze začátku na zkoušku v matematice, ale kdo ví, třeba se časem stanou standardem i v jiných předmětech. Nadaní žáci na 2. stupni budou společně pracovat na projektech. Prvky CLIL se začnou objevovat ve všech předmětech ve formě tzv. „jazykových spršek“. A na rodiče

škola taky nezapomíná! Mohou se účastnit kavárniček, neformálních povídaní o nadání a formativním hodnocení a při tom si vyrobí třeba pleťové mléko nebo balzám na rty. Zažijí tak svou vytahovanou hodinu, kterou mají na Božence možnost zažít jejich děti.

Tak, a to je tady prozatím konec této pohádky o škole Božence. Ale nebojte se, je to pouze začátek příběhu, který bude plný zkoušek, bojů i malých a velkých hrdinů, kteří se nenechají jen tak odradit. Před nimi se totiž rýsuje škola, kde se budou cítit dobře všechny děti.

ZŠ DidaSmart, Brno

Irena Matušková

Co se stane, když děti dostanou do ruky knihy, kde samy rozhodují o osudu hrdinů? Na naší škole jsme to zkusili a musíme říct, že nás výsledky nadchly úplně stejně jako naše žáky.

Prvňáčci začínali v zážitkové hodině, společně s paní učitelkou Irčou četli, luštěli a objevovali, jak takový gamebook vlastně funguje. Druháci už si troufli na samostatné čtení a s nadšením ostatním prezentovali svá dobrodružství v českých krajinách a historii.

Třetáci se pustili do velkého a dlouhodobého projektu – vytvořit vlastní gamebook! Rozplánovali si stromovou strukturu, začali v týmech, které se v každé další úrovni dělily, až do místa, kde každý napsal svůj vlastní

závěr. Vzniklo z toho krásné dílo, které nakonec dostalo i interaktivní elektronickou podobu.

Čtvrtáci si vymysleli cestování časem, jejich hrdina se každého 29. února ocitl u jiné historické osobnosti, od Boženy Němcové po Einsteina. Jeden z chlapců byl tak nadšený, že vytvořil úplně sám profesionální gamebook včetně ilustrací, luštitelských úkolů s přesahem i do jiných školních předmětů a přehledného značení pro pohyb v knize. Pátáci, to už byli mistři, psali, ilustrovali a sami převáděli do elektronické podoby.

Výsledek? Naše knihovna je plná nových gamebooků, které inspirují mladší spolužáky. Nejlepší na tom všem ale je, že to děti bavilo a jako by mimochodem získaly řadu nových dovedností i vědomostí. Takže, příště zase!

ZŠ E. Krásnohorské, Ústí nad Labem

Lenka Macková

V naší škole pracujeme s nadanými žáky již mnoho let. Mohou docházet na výuku do vyššího ročníku, účastní se soutěží a olympiád, ve kterých se pravidelně umísťují na předních místech, a v odpoledních hodinách mohou navštěvovat Kroužek nadaných dětí, Badatelský kroužek, Klub deskových her a zábavné logiky i spoustu kroužků sportovních.

Naši žáci mají možnost pracovat s řadou pomůcek, které mají k dispozici ve svých třídách nebo odborných učebnách, jako IT technologie, encyklopedie, hlavolamy nebo deskové hry. V rámci kmenových tříd žáci pro své vrstevníky připravují zábavné soutěže a úkoly, zpracovávají prezentace a vzájemně si pomáhají.

V uplynulém školním roce proběhly o Halloweenu a v rámci Noci s Andersenem zajímavé akce. Žáci vytvořili týmy (mladší se staršími) a společně procházeli školou, kde pro ně byly připravené QR kódy s úkoly. Vítězný tým získal poklad. Akce byla velmi úspěšná a děti si ji náramně užily.

ZŠ JUDr. Josefa Mareše, Znojmo

Eliška Salavová

Naše škola spolupracuje s Mensou již několik let a systematicky podporuje a rozvíjí potenciál svých nadaných žáků. V minulém školním roce jsme v Kroužku bystrých a nadaných dětí uspořádali řadu praktických a tvořivých aktivit, které dětem přiblížily svět vědy, techniky i historie.

Exkurze na letiště

Na podzim jsme navštívili malé znojemské letiště, kde se děti mohly blíže seznámit s místní leteckou tradicí i s technickým zázemím letadel. Měly možnost zblízka poznat práci pilotů i techniků a vyslechnout si vyprávění o fungování letišť. Nechyběla ani možnost nahlédnout přímo do kokpitu a klást otázky, které dokazovaly zvědavost a zájem našich malých nadšenců o svět vědy a techniky.

Návštěva výroby dřevěných hraček VRKY

Další obohacující aktivitou byla návštěva výroby dřevěných hraček VRKY ve Znojmě. Tato místní firma, známá svou řemeslnou precizností, otevřela dětem své dveře a ukázala jim nejen historii rodinného podniku, ale i pestrost výroby dřevěných modelů dopravních prostředků. Během úvodní přednášky se žáci dozvěděli, jak se z drobného rodinného projektu stala uznávaná značka, jejíž výrobky se dostaly k dětem po celé republice. Následovala podrobná prohlídka výroby – děti viděly ručně opracovávané části i špičkové laserové technologie, jimiž se dnes jednotlivé díly přesně vyřezávají. Velkým zážitkem byla možnost vyzkoušet si některé modely sestavit a vlastníma rukama zakusit, kolik zručnosti a soustředění jejich tvorba vyžaduje. Každý

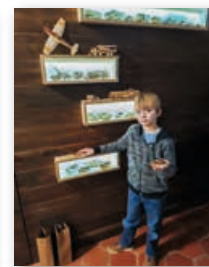
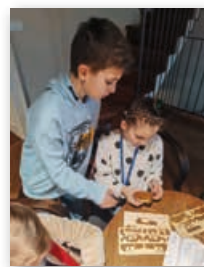
si nakonec domů odnesl nejen zážitky, ale i vlastnoručně sestavený malý dřevěný model. Exkurze tak dětem nabídla hlubší pochopení řemeslné práce a radost z tvoření.

Dobrodružná výprava časem

V závěru školního roku čekala členy kroužku doslova cesta časem. Děti navštívily stejnojmennou expozici, která je přenesla zpět do minulosti a ony si na vlastní kůži zkusily, jak žili naši předkové. Pod vedením zkušených lektorů se prakticky seznámily se starými řemesly – například stavbou baziliky, kterou si mohly nejen promyslet, ale i skutečně postavit vlastníma rukama. Poznály tak náročnost i důmyslnost práce dávných stavitelů. Po výpravě do historie jsme se přesunuli do Mozkoherny – prostoru

plného logických her, hlavolamů a skládaček, kde se děti procvičily v koncentraci, postřehu i strategickém myšlení. Tato akce byla nejen inspirativní a naučná, ale hlavně zábavná – přesně taková, jakou si pro své zvědavé a tvořivé členy přejeme.

V příštím školním roce plánujeme na tuto tradici navázat a připravit pro děti další zážitky, které jim otevřou dveře k objevování světa i sebe sama.

ZŠ Karla Čapka, Praha

Alena Vávrová, Marek Liška

ZŠ Karla Čapka je běžná škola v Praze 10 – Vršovcích, ale v současné době je kapacita školy zcela naplněná, již několik let musíme odmítat žádosti o přestup a při zápisu se i ze spádových dětí volí losem.

Škola vytváří programy pro nadané žáky a stejně tak nabízí i kompletní péči o žáky se specifickými poruchami učení.

Snažíme se identifikovat a vyhledávat nadané děti a následně s nimi pokračovat v systematické práci. V předchozím školním roce jsme díky grantu PII otestovali děti v 1.–6. ročníku pomocí testů Mensy Česko, Invenia a našeho Logea.

Do výuky zapojujeme netradiční metody a snažíme se podporovat spolupráci napříč ročníky. Na druhém stupni každoročně probíhá projektový týden (v minulém školním roce už po šestnácté), kde se děti dělí dle svých zájmů bez ohledu na ročník. Dostanou se i na běžně nepřístupná místa, mají možnost vyzkoušet si nové či neobvyklé činnosti a následně se učí zpracovávat poznatky, pracovat v týmu a nakonec i prezentovat své výsledky na veřejnosti. V blízkém divadle Mana se na ukázkě závěrů projektového týdne kromě žáků a učitelů celého 2. stupně sešla i spousta rodičů bez ohledu na dobu pátečního dopoledne. Učitelé naší školy také prezentovali historii, zkušenosti i úskalí projektových týdnů na konferenci Mensy Vzdělání pro budoucnost 2025.

Na prvním stupni pracuje pět skupin matematiky pro talentované žáky mimo kmenovou třídu a stejně tak i v českém jazyce. Děti i vyučující mají hodinu PST (práce s talenty) pevně ukotvenou v rozvrhu, na zařazení do skupiny není nutné rozhodnutí PPP a může se během roku změnit.

Podporujeme děti ve čtení a ve vztahu k literatuře vůbec. Máme velkou knihovnu přístupnou dětem každý den o každé přestávce. Na jaře 2025 proběhl knižní swap spojený s hlasováním o nejlepší knihu. Podle

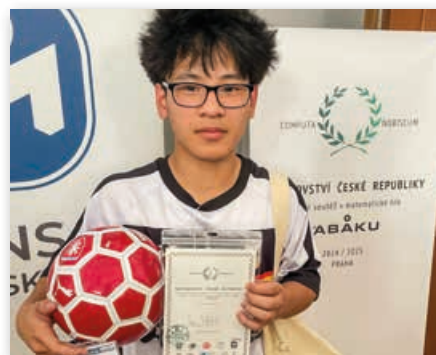
výsledků pak knihovnu doplňujeme. Děti se zapojují do soutěže Cena K. Čapka a píší prózu i poezii na dané téma. Každé úterý se schází kroužek novinářů, a škola tak pravidelně vydává svůj časopis Věc Makropulos. Mezi velmi oblíbené akce patří knižní veletrh Svět knihy na pražském Výstavišti. Letos se na něj vypravila většina tříd druhého stupně a řada dětí i nakupovala nové knihy.

Do finále Brněnské logické hry (Brloh) 2024 se probíjoval tým Krakatit, překvapivě složený ze čtvrtáků. Měli za sebou úspěch v Matematickém putování, tak se odvážně vrhli na šířky Brlohu. I nadále zůstáváme jedinou školou v ČR, která se vždy zúčastnila finále.

Všechny třídy na naší škole máme kvalitně vybavené deskovými hrami, skládačkami a hlavolamy. A výrazně podporujeme děti v deskových hrách. Na podzim se podařilo vystřídat většinu dětí na Deskohraní. Už tradiční je u nás vánoční turnaj – děti začátkem listopadu hlasují, o jaké hry by měly zájem (klasicky jsou to Carcassone, Othello, Piškvorky, Dáma, Ubongo, ...), pak se celý druhý stupeň podle zájmu rozdělí na jednotlivé turnaje, kterých bývá až devět, a během předvánočního dopoledne bojují o medaile a drobné ceny.

Do Abaku se zapojují děti napříč ročníky a z republikového finále 2025 jsme přivezli stříbro v jednotlivcích.

Na podzim jsme ve spolupráci NPI pořádali seminář Škola hrou (už po jedenácté). Seminář je charakteristický spoluprací s dětmi – učitelé celou sobotu poslouchali přednášky, a právě ve spolupráci s dětmi se učili nové hry, ověřovali si jejich přístup a testovali svoje dovednosti. Naši osmáci v březnu 2025 v Plzni předváděli učitelům z celého kraje zapojení deskovek do výuky. V červnu pak na tanečním festivalu Folklorika 2025 ve Starém Hrozenkově ukazovali účastníkům, že nejen tancem a zpěvem se může člověk bavit, a vydrželi celé dopoledne znova a dokola vysvětlovat hlavolamy a skládačky.

ZŠ Komenského 66, Nový Jičín

Ivana Juříková, Martina Balová

Badatelský kroužek

V minulém školním roce jsme na naší základní škole spustili Badatelský kroužek pro žáky 3. ročníku, který měl za cíl podpořit zájem o přírodovědné předměty a rozvíjet u dětí jak kompetenční dovednosti, tak osobnostní kvality.

Náplň kroužku zahrnovala fascinující experimenty s fyzikálními a chemickými jevy v přírodě, jako je elektrostatická a magnetická síla, vedení elektrického proudu v obvodu, fyzikální vlastnosti vody, kyselost a zásaditost roztoků, vztlakovost vody a barev, vlastnosti aktivního uhlí a oxidu uhličitého, šíření zvuku či optické klamy. Děti si na pokusech vysvětlily principy fungování lodi, ponorky, sopečných erupcí a reaktivního motoru. Při bádání efektivně využívaly nástroje jako mikroskop, měřidla délky a hmotnosti, což posílilo jejich kompetence v oblasti vědeckého myšlení, pozorování a měření.

Kromě získávání odborných znalostí se kroužek zaměřil i na osobnostní rozvoj: děti rozvíjely zvědavost, kreativitu a schopnost samostatného uvažování tím, že si výsledky pokusů pečlivě zakreslovaly, zapisovaly a dokumentovaly fotografiemi. Práce v týmech podporovala spolupráci, komunikační dovednosti a sebevědomí, když malí badatelé sdíleli své objevy s ostatními. Pod vedením paní učitelky Marty Balové a paní učitelky Petry Jaškové se děti naučily nejen vědeckým faktům, ale i trpělivosti, vytrvalosti a radosti z objevování, což jim pomáhá budovat silnou osobnost pro budoucí výzvy.

Matematika s nadanými žáky

Pro nadané žáky 4. a 5. ročníku jsme připravili speciální týdenní setkání zaměřená na matematiku, která nejen prohlubovala

jejich kompetence v logickém myšlení a řešení problémů, ale také podporovala osobnostní růst prostřednictvím kreativity a spolupráce.

Během výuky řešili žáci náročné úlohy, jako logické hádanky, obrázkové rovnice, magické čtverce, řady čísel a číselné hady. Vyzkoušeli si rébusy, hádanky a prvky z Hejného matematiky, které rozvíjejí abstraktní myšlení. Z dřívěk skládali rozmanité obrazce, které pojmenovávali a počítali jejich prvky, a ze stavebnice krychliček stavěli prostorová tělesa, kde zkoumali půdorysy, nárysy a bokorysy. Tyto aktivity posilovaly kompetence v oblasti geometrie, aritmetiky a prostorového vnímání.

Osobnostní rozvoj byl klíčovým prvkem: žáci pracovali samostatně i ve skupinách, což podporovalo iniciativu, týmovou práci a komunikační dovednosti. Často sami vymýšleli nové úlohy pro spolužáky, což rozvíjelo jejich kreativitu, sebevědomí a schopnost leadershipu. Tato přístup jim pomáhal budovat odolnost vůči selháním, zvědavost a radost z intelektuálních výzev, což je připravuje na celoživotní učení a osobní růst.

Anglický jazyk

V oblasti výuky angličtiny se na naší škole zaměřujeme na rozvoj jazykových kompetencí nadaných žáků prostřednictvím diferencované výuky, rozšířených úkolů a přípravy na mezinárodní zkoušky Cambridge English. Tento přístup nejen zvyšuje jejich komunikační dovednosti, ale také podporuje osobnostní rozvoj, jako je sebevědomí v mezikulturním prostředí a motivace k celoživotnímu vzdělávání.

V letošním školním roce se téměř třicet žáků zúčastnilo přípravného kurzu, kde dosáhli vynikajících výsledků. Certifikáty Cambridge mají celoživotní platnost a otevírají žákům dveře k dalším vzdělávacím příležitostem i budoucí kariéře. Kompetenčně žáci zdokonalili slovní zásobu, gramatiku,

poslouchání a mluvení, zatímco osobnostně se naučili překonávat bariéry, spolupracovat v mezinárodním kontextu a rozvíjet kritické myšlení prostřednictvím diskusí a projektů. Tento holistický přístup pomáhá dětem budovat sebejistotu, adaptabilitu a globální perspektivu, které jsou klíčové pro jejich budoucí úspěch.

ZŠ Litomyšl, U školek 1117

Jan Coufal

Na naší škole už několik let běží kroužek zábavné logiky **MysliQ**, který dává dětem prostor trénovat hlavu jinak než v běžné výuce. Letos se do něj zapojilo deset žáků z 2.–5. tříd a společně každý týden zkoušeli, jak různorodé může přemýšlení být. Na programu nejsou jen klasické rébusy a hádanky, ale také návraty ke „starým“ hrám na šachovnici, které leckdy znají spíše naši prarodiče než dnešní děti.

Vedle toho si účastníci cvičí paměť, baví se nad slovními i matematickými hříčkami a objevují, že logika nemusí být nuda. Důležitou součástí

je i prezentace směrem k veřejnosti – na akcích pořádaných školou si mohl každý přichodí vyzkoušet, jak mu to myslí. Velký úspěch měl také **turnaj v piškvorkách**, kde naše týmy skončily jen krůček od postupu do celorepublikového finále.

Kroužek MysliQ ale nekončí u samotných schůzek. Principy logického myšlení se přenášejí i do dalších předmětů, kde děti hledají souvislosti, učí se systematickému postupu a zkouší různé cesty k řešení. Ukazuje se, že když se propojí hra, radost a trénink myslí, výsledkem jsou nejen šikovnější řešitelé hádanek, ale i sebevědomější žáci.

ZŠ Přemyslovců, Louny

Michaela Vaňková

Během minulého školního roku se nadaní žáci 1. stupně pravidelně scházeli v kroužku Zvídálek, který se stal oblíbeným místem pro objevování, tvoření a přemýšlení. Každý týden se děti s nadšením pouštěly do různorodých aktivit, které rozvíjely jejich logické myšlení, kreativitu i schopnost spolupráce.

Program kroužku byl pestrý. Věnovali jsme se jednoduchým pokusům, které dětem přibližovaly přírodní jevy zábavnou formou. Skládali jsme origami, luštěli hlavolamy a hráli hry pro rozvoj logického myšlení, které děti nejen bavily, ale zároveň jim pomáhaly rozvíjet důležité dovednosti. Velkým úspěchem byl turnaj v pexesu.

Jedním z nejzajímavějších projektů bylo založení vermikompostéru. Děti se aktivně zapojily do jeho vytvoření a po celý rok se o něj staraly. Naučily se, jak funguje kompostování pomocí čířal, a získaly tak praktické zkušenosti s ekologickým přístupem k odpadu.

Setkání nadaných žáků

V květnu se naše škola proměnila v místo setkání nadaných žáků z okolních základních škol – dorazili k nám účastníci z Kadaně,

Klásterce nad Ohří a Ústí nad Labem. Dvoudenní program byl nabitý aktivitami, které podporovaly spolupráci, tvořivost i radost z poznávání.

První den jsme zahájili seznamovacími hrami, do kterých se děti s chutí zapojily a rychle si vytvořily nové přátelské vazby. Odpoledne jsme společně navštívili Oblastní muzeum Louny, kde jsme si prohlédli poutavé expozice o Egyptě, stepích, zoologii, geologii a zkaženém lese. Po návratu do školy nás čekalo opékání buřtů doprovázené zpěvem u kytary a příjemnou uvolněnou atmosférou. Večer jsme zakončili šifrovací hrou, která prověřila logické myšlení i týmovou spolupráci a občas i trochu zamotala hlavu!

Sobotní ráno začalo výbornou snídaní, po které se žáci rozprchlí na stanoviště podle vlastního výběru. Nabídka byla opravdu pestrá – od 3D tisku přes mikroskopické tajemství, macramé, zábavnou chemii až po stezku přírodních pokladů. Každý si našel aktivitu, která ho zaujala a bavila.

Celé setkání se neslo ve velmi přátelském a inspirativním duchu. Děti si odnesly nejen nové znalosti, ale i krásné zážitky a nová přátelství. Věříme, že se tato tradice společných setkání bude i nadále rozvíjet.

ZŠ Příbor, Jičínská 486

Jana Bilská, Martina Brožová

Už dva roky působí na naší škole klub nadaných dětí, který se stal místem, kde se talent, zvědavost a radost z poznávání spojují v jedno. V minulém školním roce se do klubu zapojilo osm dětí z 2. až 5. třídy, které se každé druhé pondělí scházely, aby společně objevovaly svět z různých úhlů pohledu.

Pestrý program, který baví i rozvíjí

Každé setkání bylo pečlivě připraveno tak, aby děti nejen bavilo, ale zároveň je rozvíjelo. Program zahrnoval širokou škálu aktivit – od deskových her jako šachy, dáma nebo scrabble přes řešení hlavolamů, logických úloh a matematických rébusů až po kreativní tvoření a vědecké pokusy.

Děti si například samy vyrobily kaleidoskop, který jim ukázal krásu geometrie a optiky. V rámci pokusů se proměnily v malé vědce – míchaly chemikálie, pozorovaly reakce při výrobě lávové lampy, zkoumaly fyzikální jevy a pod mikroskopy objevovaly fascinující detaily těl živočichů i rostlin.

Poznávání města a historie

Jedním z mnoha zážitků byla procházka s paní Irenou Nedomovou, kronikářkou města Příbor. Děti se dozvěděly mnoho zajímavostí o historii města, významných osobnostech a místech,

která denně míjejí. Tato aktivita nejen rozšířila jejich znalosti, ale také podpořila jejich zájem o místní kulturu a dějiny.

Dobrodružství s pokladem

Na závěr školního roku čekalo děti dobrodružné hledání pokladu, při kterém mohly využít všechny dovednosti, které během roku získaly – logické myšlení, týmovou spolupráci, pozornost i schopnost řešit problémy. Radost z úspěšného nalezení pokladu byla obrovská a zasloužená!

Rozvoj, který má smysl

Klub nadaných dětí není jen o zábavě – je to prostor, kde se děti učí spolupracovat, soustředit se, rozvíjet čtenářskou gramotnost, a především myslet jinak. Každé setkání je pro ně příležitostí k růstu, objevování a sdílení radosti z poznání.

ZŠ Ostrava-Poruba, I. Sekaniny 1804

Marta Teichmannová

V lednu 2025 pedagogové naší školy připravili pro žáky pilotní projekt Vědomostní festival. Tento celodenní program určený pro naše pátáky a šestáky zároveň posloužil k vyhledání dalších talentovaných žáků, neboť akce byla realizována jako součást inovativní výuky a péče o nadané žáky.

A protože každý z žáků má talent na něco jiného, velmi pestrá byla i nabídka workshopů, ze kterých si děti mohly samy zvolit. Nešlo jen o praktické činnosti, ale také o osvojení teoretických znalostí a o rozvoj pracovních, sociálních a komunikačních kompetencí.

V centru nazvaném **Chemik detektivem** měli žáci za úkol vyřešit sérii šifer, rébusů a logických záhad, jejichž správné řešení jim umožnilo získat kódy k otevření zámeků na tajemných zavazadlech. K dosažení cíle jim pomohly rovněž chemické pokusy. Děti si zároveň během dne vyráběly badatelský deník, zapisovaly získané informace a výsledky svých pozorování.

Další žáci pracovali v **Tvůrčí fyzikální dílně**, ve které rozpohybovali magnetická autíčka, vytvářeli a pozorovali optické iluze, vyrobili si Cameru obscuru a kompas. **Lego, 3D pero a PC grafika** – to byla témata pro žáky, kteří si z robotické stavebnice Lego sestavili robota, jehož následně naprogramovali. Pomocí 3D pera pak k němu vytvořili postavičky. Vše následně nafotili v připraveném foto studiu, přidali fotky sebe samých a v grafickém editoru vytvořili koláž svých vlastních postav ve světě Lego.

Umělecky nadaní žáci se přihlásili do **Divadelního workshopu** na motivy knihy

Malý princ. Cílem bylo propojit rozvíjení čtenářských kompetencí, kritického myšlení a práce se symbolikou obsaženou v textu. Zkusili si některé části převést do divadelní podoby a inscenaci poté zahrát. Muzikálně orientované žáky ve workshopu **Staň se hudebním skladatelem** čekala tvorba lapbooku zaměřeného na hudební nauku, díky tajným indiciím se dozvěděli o životě a dílech hudebních skladatelů, vyzkoušeli si roli dirigenta a zapisovali písně do počítačového hudebního programu.

Nezapomněli jsme ani na pohybově nadané žáky ve workshopu **Tajemství pohybu**. Žáci nejprve probrali důležitá témata teoreticky – odhalili tajemství kostry a svalů, povídali si o zdravé výživě, prozkoumali fascinující historii sportu a význam olympiády, a poté rozpohybovali své tělo v tělocvičně při praktických sportovních aktivitách. Ve světě **Fantazie** se žáci vcítili do role alchymistů a s využitím nejrůznějších výtvarných technik a s pomocí moderních technologií vytvořili kouzelnickou knihu plnou receptů na nejrůznější lektvary, vyráběli pergameny nebo vyzkoušeli výtvarné techniky dripping a pouring.

Jaká byla asi společnost ve **Středověku**, to zjišťovali žáci zajímavě se o historii. Pomocí hry bádali, k čemu sloužily různé středověké předměty, zjistili, jaká byla středověká povolání. Nakonec se proměnili v hrnčíře a vyrobili si vlastní nádobu. Zároveň si vyzkoušeli i speciální kaligrafické pomůcky při psaní gotického písma. Až do daleké Austrálie na expedici se všim všudy se vydali účastníci centra **Protinožci**. Museli si ale nejdříve zařídit letenku, anglicky zažádat o australská víza,

sbalit vhodné vybavení, projít letištní a celní kontrolou, a pak už se mohli vydat na cestu. V Austrálii nevynechali města, národní parky ani korálové útesy. Především se však seznámili s kulturou Aboriginců, zahráli si na didgeridoo, vyzkoušeli dot painting na vlastnoručně vyrobeném bumerangu a ochutnali také klokaní steak.

S organizací festivalu pomáhali pedagogům rovněž dětské asistenti, kteří na škole navštěvují Klub vědy. Nadšení všech pátáků a šestáků bylo patrné ve všech centrech v průběhu celého dne, což je důkazem toho, že takto pojatá inovativní výuka má ve vzdělávacím procesu určitě svoje místo a tento pilotní projekt se stal odrazovým můstkem pro další ročníky.

ZŠ Strossmayerovo náměstí

Pavla Vinklerová

Na ZŠ Strossmayerovo náměstí věříme, že každý žák má potenciál, který stojí za to rozvíjet. V posledních letech jsme začali více klást důraz na rozvoj nadání. Naši pedagogové se zúčastňují mnoha školení a setkávají se s dalšími učiteli naší městské části při kulatých stolech, kde sdílejí své zkušenosti s prací s nadanými žáky.

Třikrát ročně se u nás konají tzv. školní ateliéry – projektové dny, kde si každý žák vybírá dvoudenní náplň, kterou tvoří učitelé podle svých zájmů. Jedna ze skupin se například vydala objevovat geologické a paleontologické zajímavosti v našem blízkém okolí, jiná skupina absolvovala ateliér vedený kompletně v anglickém jazyce, kde tvořili vlastní videoklipy, a literární nadšenci se seznámili s tvorbou Bohumila Hrabala a pak vyrazili na výlet až do jeho tehdejšího bydliště.

Od třetí třídy mají žáci možnost jednoho volitelného předmětu. V každém ročníku si volí znovu, mohou tedy setrvat, nebo se vydat zase jiným směrem. Jedním z nejoblíbenějších se u nás stal předmět tajemství přírody. Děti docházejí do učebny přírodních věd na 2. stupni, kde objevují základy přírodovědy, fyziky a chemie. Lávové sopky jsou vždy nejoblíbenějším pokusem a hodinou, kterou děti ve zpětných vazbách oceňují.

Prvňák, který je už v září aktivní čtenář? Tyto děti mají možnost navštěvovat hodiny tzv. rozšiřujícího čtení. Zde se setkávají s podobně zaměřenými dětmi z paralelních tříd. Hrají různé hry se slovy, rozvíjejí své prezentační a rétorické dovednosti nebo sdílejí zážitky z četby. Letos se několik hodin zabývali autorem Petrem Horáčkem. Věděli jste, že jeho knížky poznáte podle toho, že jsou zpravidla čtvercové a titul je zhotoven jiným typem barvy, takže je plasticky rozpoznatelný? To byl jeden z mnoha zajímavých postřehů našich prvňáků.

ZŠ Strž, Dvůr Králové nad Labem

Šárka Šantrochová

Během školního roku jsme se věnovali podpoře nadaných žáků a napříč ročníky jsme se také zaměřovali na podporu logického a kritického uvažování.

Někteří naši žáci se zapojili do Logické olympiády, na prvním stupni probíhaly **logické hrátky** v klubu Sovičky a na druhém stupni pravidelné **pondělky s fyzikou**. Kromě toho jsme ještě příležitostně pořádali **přírodovědné dílny**, kterých se účastnili i žáci prvního stupně a předškolních tříd. Uskutečnili jsme také několik **poznávacích výjezdů** – např. do iQLANDIA Liberec nebo do planetária či vodní elektrárny Hučák v Hradci Králové.

Na naší škole zařazujeme do dobrovolných aktivit také **kroužek tvůrčího psaní**. Volíme zajímavá témata, která pak rozvíjíme písemnou formou, obohacujeme slovní zásobu, seznamujeme se s psanými styly a v nich pak tvoříme. Hrajeme si s prózou i s poezií. Podporujeme kreativitu, chuť k psaní a vítáme originální nápady. Do textů zařazujeme humorné prvky, ale nebojíme se ani komplikovaných a vážných situací.

A co všechno zkoušíme psát? Detektivní příběhy, zábavné verše, povídky ze

současnosti, střípky z doby minulé, ale i pohled do budoucnosti. V minulém školním roce tvořily náš „tým“ pouze dívky. Pravidelně se zapojovaly do regionálních i celostátních literárních soutěží, v nichž dosáhly výborných výsledků. Přestože nám ale úspěchy v literárních kláních udělaly velkou radost, děvčata vědí, že dosáhnout na skvělá umístění není zase tak důležité. Píšeme totiž hlavně pro radost.

V rámci projektu **ERASMUS+**, do kterého je naše škola již 3. rokem zapojená v rámci získané akreditace, se naši žáci mohli v loňském školním roce seznámit s principy ochrany přírody a podporou recyklačního procesu v jiných zemích (Slovensko, Španělsko) a sdílet v těchto tématech zkušenosti s vrstevníky. Navštívili například i recyklační a naučné centrum blízko Košic a plnili vědomostní kvíz o recyklaci a ochraně přírody a vodních zdrojů ve Španělsku, kdy zároveň i procvičovali cizí jazyky.

I letošní školní rok plánujeme ve stejném duchu a pravidelné schůzky chceme nabízet širšímu spektru nadaných žáků. Proto si dáváme za cíl rozšířit záběr nabízených aktivit zaměřených na propojování předmětů matematika, fyzika, chemie, biologie a zeměpis.

ZŠ Svatoplukova Šternberk

Martina Švancarová

Podpora nadaných dětí patří na naší škole k dlouhodobým prioritám. V průběhu letošního školního roku jsme se zaměřili nejen na rozvoj logického myšlení a tvořivosti, ale také na posilování spolupráce a komunikace mezi žáky.

V běžné výuce využíváme moderní ICT technologie a prvky umělé inteligence, které dětem pomáhají pracovat s informacemi a hledat nová řešení. Pokračovali jsme i v zapojení žáků do aktivit mimo školní budovu – děti se účastnily projektů z oblasti environmentální výchovy, polytechnických aktivit a exkurzí do zajímavých vzdělávacích institucí.

Na 1. stupni pokračovaly oblíbené **Kluby deskových her a logického myšlení**, kde mají děti možnost rozvíjet strategické uvažování, představivost a spolupráci a **čtenářské kluby**, letos obohacené o využívání **umělé inteligence (ChatGPT)**. Děti si zkušely nejen práci s textem, ale i **tvorbu obrázků pomocí AI**, což u nich rozvíjí fantazii a kreativitu. Ve 2. a 3. ročníku jsme nově zařadili jednu **hodinu matematiky týdně v dělených skupinách podle schopností**. Využíváme při tom logické a strategické hry, kvízy a online cvičení, aby si každý žák mohl osvojit matematiku způsobem, který mu nejvíce vyhovuje.

Na 2. stupni rozvíjíme jazykové nadání prostřednictvím tříd s rozšířenou výukou jazyků. Žáci se zúčastnili **zahraničních pobytů** a výměnných programů v partnerské škole v Německém Günzburgu, zájezdu do Anglie a prohlídky vánoční Vídně. Naši školu také reprezentovali na European Democratic Action Week v Berlíně. Devátáci navázali na tradici přípravy **divadelního představení v angličtině pro mladší spolužáky**, což se vždy setkává s velkým ohlasem. Naše škola také podporuje sportovní nadání – velkým úspěchem je činnost školního **oddílu házené**, kde se děti učí týmové spolupráci, fair play i vytrvalosti.

Zapojili jsme se také do soutěží podporujících logické myšlení, včetně **Logické olympiády**, a nadaní žáci se úspěšně prezentovali ve výtvarných i sportovních soutěžích.

Naší snahou je, aby každé dítě mělo možnost rozvíjet svůj potenciál v oblasti, která ho baví a motivuje. Proto stále hledáme nové přístupy, nástroje a formy práce, které podporují zvědavost, tvořivost a radost z učení.

ZŠ T. G. Masaryka Otrokovice

Hana Úlehlová

Dětský vědecký kongres

Dětský vědecký kongres (DVK) je projekt, který cílí na žáky se záplem pro vědu a poznávání, umění, technologie a IT. K jeho založení nás vedla touha umožnit dětem sdílet poznatky ze své činnosti a svého bádání, touha dát jim prostor pro seberealizaci a další rozvoj.

Počátky DVK na naší škole spadají již do roku 2016/2017 a v téměř neměnné podobě probíhá dodnes. Pod vedením vybraných koordinátorů si žáci připraví v PowerPointu prezentace na libovolné téma a s dalšími zúčastněnými sdílí výsledky své práce. Každým rokem se počet účastníků zvyšuje. Zpočátku se kongres týkal pouze jednotek žáků, v současné době již pracujeme s desítkami dětí. Ty se zapojují buď jako jednotlivci, nebo jako členové týmu, v rámci nějž zdokonalují i vzájemnou spolupráci a komunikaci.

V dubnu proběhlo již deváté školní kolo. Příprava na něj účastníkům zabrala několik měsíců. Nejprve si museli vybrat téma, které je jim blízké, nastudovali o něm potřebné

informace a za pomoci učitelů-koordinátorů, vytvořili prezentace. Nejnáročnější část pro mnohé z nich pak přichází v samotném závěru – schopnost najít odvahu stoupnout si před diváky z řad dalších žáků, rodičů a učitelů a seznámit je s výsledky své činnosti. Tentokrát se představilo celkem 33 prezentací žáků 3.–9. tříd a celkový počet učitelů-koordinátorů byl 15. Prezentace trvaly max. 10 minut a volba témat nebyla omezena.

Kromě teoretických poznatků bývají součástí prezentací i praktické ukázky. V diskuzi, která následuje, odpovídají autoři prezentací na dotazy diváků. Zapojit se opět mohli jak jednotlivci, tak i týmy. Z tohoto školního kola bylo vybráno 5 nejlepších prezentací, které postoupily nejdříve do městského kola, pořádaného rovněž naší školou, a následně na vědeckou konferenci organizovanou UTB Zlín. I letos byla témata velmi zajímavá – například loutkové divadlo, léčivé kameny, vývoj informačních technologií, stavby z lega i ze dřeva, první pomoc, plavání, hasiči, traily na kolech, nechyběly prezentace o zvířatech, gymnastika nebo aerobik.

Dětský vědecký kongres opakovaně ukazuje, že v dětech se mnohdy ukrývá velký potenciál.

ZŠ T. G. Masaryka Štětí

Gabriela Hrušková

Náš první badatelský rok: Zkušenost s meziročníkovým projektem pro nadané žáky

V letošním školním roce jsme našim nadaným žákům nabídli projektovou výuku s názvem Badatelé, která jim poskytla vzdělávání a rozvoj hned v několika tématech a zároveň umožnila spolupráci se spolužáky z různých ročníků. Tento projekt je koncipován jako vytahovaná skupina nadaných žáků 2. až 8. ročníků (v novém školním roce i žáci devátých ročníků). Obsah celoročního programu vycházel z témat, která si žáci sami vybrali na základě svých zájmů, přání a zvědavosti. Díky tomu se na jednotlivých aktivitách podíleli s větším nadšením a osobním zapojením.

Byl to skutečně výjimečný rok plný nezapomenutelných zážitků, objevů a dobrodružství. Naše cesta začala symbolicky Cestou kolem světa, kdy jsme se na delší dobu zastavili v exotické Kostarice. Paní fotografka nám prostřednictvím nádherných fotek ukázala krásu místní přírody. Odtud jsme se ale nevydali zpět domů, naopak, zamířili jsme ještě dál, rovnou do vesmíru. Tam jsme objevovali tajemství planet, hvězd a galaxií a naučili se dívat na svět z úplně jiné perspektivy.

Po návratu na Zemi jsme se ponořili do hlubin času a sledovali vývoj života na planetě

od prvních organismů až po člověka. Evoluční stopa nás dovedla až do srdce Afriky – do Tanzánie, kde jsme se seznámili s rozmanitostí místních kultur, jazyků a tradičních způsobů života různých kmenů. Tento zážitek nám umožnil mladý vědec a pedagog, který přímo v Tanzánii vyučoval na místní základní škole.

Naše dobrodružství ale zdaleka nebyla jen teoretická. Vyrázili jsme do naučného parku a Národního muzea, kde jsme mohli poznat mnohé na vlastní oči. Zúčastnili jsme se badatelské noci s pozorováním noční oblohy. Vyzkoušeli jsme si také vaření a ochutnávku pravěkých jídel, vytvořili vlastní animovaný film, a dokonce jsme zinscenovali výbuch sopky – samozřejmě bezpečně a s vědeckým záměrem. Celý rok byl jedním velkým putováním – nejen prstem po mapě, ale i po světě vědomostí, dovedností a zážitků, které nás obohatily.

Projekt se ukázal jako přínosný pro samotné žáky, ale i pro nás pedagogy – nejen díky atraktivnímu obsahu a mezipředmětovému propojení, ale především díky aktivnímu zapojení samotných žáků. Ti se stali skutečnými badateli, kladli otázky, hledali odpovědi, tvořili, objevovali a posouvali své hranice. Jejich zvědavost a zájem o témata z různých oblastí (od přírodních věd po kulturu a společnost) daly projektu hloubku a možnost přemýšlet v souvislostech.

Positivní ohlasy ze strany žáků i rodičů, vysoká míra motivace a viditelný rozvoj

schopností vedly k rozhodnutí projekt dále rozvíjet. Od příštího školního roku bude tento projekt zaveden jako oficiální volitelný předmět, který umožní systematickou práci s nadanými žáky napříč ročníky a nabídne jim další prostor k růstu.

Těšíme se na nové výpravy za poznáním, na nové otázky, tvůrčí nápady i společné zážitky. Protože když se spojí chuť učit se, prostor pro tvořivost a důvěra ve schopnosti dětí, vzniká vzdělávání, které dává smysl.

ZŠ Zeleneč, Praha

Kristýna Laníková, Markéta Kořánová

Nadání potřebuje prostor

O nadaných dětech se často mluví jako o „rychlejších žácích“, kteří nepotřebují tolik péče, protože si ve škole poradí sami. Skutečnost je ale jiná – právě ony vyžadují prostředí, které dokáže jejich zvědavost udržet živou, nabídne výzvy a zároveň bezpečný prostor pro chyby i experimenty.

Na naší škole věříme, že nadání není jen „bonus navíc“, ale téma, které si zaslouží systematickou podporu. Proto tu před třemi lety vznikl kroužek **Koumák**, určený pro zvědavé žáky 1.–3. tříd.

Místo, kde je zvědavost vítaná

Klub Koumák není o tom „učit víc“, ale o tom **učit jinak**. Děti se schází jednou týdně a každé setkání je malou expedicí do světa logiky, tvořivosti a objevování.

Cíle kroužku jsou jasné – rozvíjet myšlení a schopnost samostatného řešení problémů, učit děti vysvětlovat svůj postup ostatním, podporovat vytrvalost a radost z hledání řešení a dát prostor tvořivosti a zvědavosti.

Logické a strategické hry: když vítězí myšlenka

Jednou z oblíbených částí Koumáka jsou logické a strategické hry. Děti si osvojují principy plánování, hledají vzory a učí se vysvětlovat, proč zvolily určité řešení. Mezi nimi jsou populární **NIM „Vem 1 nebo 2“** – jednoduchá hra s knoflíky, kde děti objevují principy strategie a předvídání – **čtverce na síti teček** – hra na soustředění, logiku a postřeh, kdy vítězí ten, kdo dokáže „dokončit“ nejvíce čtverců nebo **tangramový duel** – souboj rychlosti, představivosti a prostorové fantazie. Tyto hry učí děti, že i zdánlivě jednoduchá pravidla mohou vést k velmi složitým rozhodnutím.

Badatelské mini-projekty: věda v praxi

Nadané děti milují objevovat svět kolem sebe. Proto nechybí ani malé vědecké pokusy, které jim umožňují hledat vlastní hypotézy a ověřovat je.

Uspěl se například **hon za barvami (chromatografie fixů)** – zde děti zjišťují, že „jedna barva“ je často směsí několika odstínů. Experimenty s kostkami ledu **Jak rychle taje? (led, sůl a teplo)** dětem ukazují, že přírodní procesy lze měřit a porovnávat. A konečně **Padáky z ubrousku** ukazují vztah mezi velikostí a tvarem padáku a dobou pádu a přináší radostné „aha!“ momenty.

Každý úkol má otevřený konec. Neexistuje jedna správná odpověď – existuje **cesta objevování**.

Algoritmické myšlení bez obrazovky

V době počítačů se algoritmy stávají běžnou součástí života. Koumák ukazuje, že programátorské dovednosti lze rozvíjet i bez počítače. Při aktivitě **Hudební kód** se děti učí číst a opakovat symbolické sekvence v podobě zvuků. **Paměťová mřížka** funguje jako trénink pracovní paměti i přesnosti a **Robot v mřížce** je zábavná hra, kde děti dávají „robotovi“ příkazy, aby doručil dopis. Tento způsob práce učí přesnosti, systematickosti a schopnosti hledat chyby.

Týmové mise s komisařem Vrtápkou

Jednou za měsíc přichází do Koumáka komisař Vrtáпка a přináší dětem nový případ k řešení. Jde o týmové úkoly, při kterých děti sbírají stopy, třídí indicie a společně skládají řešení. Nejde jen o logiku, ale také o schopnost **spolupracovat, argumentovat a obhájit svůj závěr**. Každé dítě má roli a příležitost přispět svým nápadem.

Co Koumák přináší dětem

Děti samy říkají, že se na Koumáka těší. Kroužek jim nabízí prostor ponořit se hlouběji do úkolů, trénink logiky, vytrvalosti a argumentace, radost z objevování a možnost sdílet ji s ostatními i prostředí, kde je zvědavost vítaná a oceňovaná.

Inspirace pro další školy

Zkušenost naší školy ukazuje, že podpora nadaných dětí nemusí znamenat složité programy ani velké investice. Stačí vytvořit prostředí, kde se **učí jinak** – hravě, badatelsky a s důrazem na myšlení. Kroužek Koumák je inspirací i pro další školy: nadané děti nepotřebují více učiva, ale více prostoru pro **zvědavost, tvořivost a spolupráci**.

ZŠ J. K. Tyla a MŠ Písek

Jana Mohňanská

V minulém školním roce mohli žáci naší školy navštěvovat Kluby zábavné logiky v rámci projektu šablony OP JAK Podpora na Tylovce IV. Do činnosti se zapojili žáci z prvního stupně. Byli rozděleni do dvou skupin na 1.–2. třídy a 3.–5. třídy. Žáci měli k dispozici různé deskové a společenské hry. Vyzkoušeli si programovat ozoboty, Vex 123 a Lego Wedo. V počítačové učebně se snažili proniknout do programovacího jazyka Scratch. Také vyřešili několik únikových her. V únoru se zúčastnili zážitkového vzdělávacího programu Animárium v Písecké Sladovně a v červnu si obešli tzv. kamennou ZOO

v Písku. Během podzimu se žáci školy zapojili do Logické olympiády a v květnu proběhl pro žáky prvního stupně turnaj v piškvorkách.

Univerzitní základní škola Lvíčata

Kateřina Hošková Židů

V rámci individualizované výuky probíhají na naší škole hodiny rozvoje verbálního myšlení pro děti, které ve vyšetřeních v Pedagogicko-psychologické poradně v oblasti verbálního myšlení skórují v pásmu vysokého až mimořádného intelektového nadání. Některé z dětí mají tzv. dvojí výjimečnost, která spojuje nadprůměrné verbální myšlení s některou ze specifických poruch učení (dyslexie, dysgrafie). Pro tyto děti je dialogický způsob práce obzvlášť vhodný, protože stírá limity v podobě čteného a psaného výstupu.

Ve škole působím šest let, v průběhu nichž se koncept hodin stále vyvíjí, a rok od roku tak dětem nabízí komplexnější a pestřejší aktivity. Původně hodiny obsahovaly pouze práci s Metodou instrumentálního uvědomování (FIE/MIU), později vznikla „hra se slovy“, která z principů zprostředkovaného učení vychází. Zkušenosti ze své praxe sdílím s vírou, že budou inspirovat pro ty, kdo s nadanými v oblasti verbálního myšlení pracují.

Každá hodina začíná hrou slovní fotbal, někdy s podmínkou, že slova nesmí končit na samohlásku. Každou hodinu tak máme možnost pracovat se zcela ojedinělou sadou slov. Jejich množství se pohybuje v počtu 10–15. Aby se slova stále neopakovala a byla skutečným „rozvojem“, pracujeme se slovníky a rejstříky nejrůznějších více či méně odborných knih (Lexikon hudby, Časopédie, Kniha, která má odpověď na vše, Slovník spisovné češtiny, Slovník cizích slov atd.).

Máme tedy např. slova: pes, sen, nárt, tulipán, nos, slon, noc, citron, nanuk, klíč, činel, lampion, nosorožec a cedník.

Následuje několik otázek, na něž se odpověď vždy liší, nicméně jejich univerzálnost je použitelná na všechny sady slov. Zde je jejich výčet včetně poznámky, v čem konkrétně probíhá samotný rozvoj.

Jazyková část

- Když budeme řadit tato slova podle abecedy, od kterého písmene máme nejvíc slov?
- Slovo klíč je něčím zvláštní, máme jenom kovový klíč nebo známe i jiné klíče? (*klíč – náradí, klíč – houslový, basový – slovo mnohovýznamové*)
- Máme v seznamu slov takové, k němuž by se dalo napsat slovo opačného významu? (*noc – den*)
- Můžeme uvést další příklady slov s opačným významem?
- Dokážeme vymyslet větu s co nejvíce slovy, která tu máme? (*Pes měl sen, ve kterém za zvuku činelů a svitu lampionů slon jedl citron a nosorožec nanuk a společně přemýšleli, jak získat klíč od zahrady, ve které roste vzácný tulipán.*)
- Vymyslíme ze slov delší příběh?

Kognitivní část

- Můžeme se pokusit porovnat slona, nosorožce a psa? Co mají společného, a v čem se liší? Jaká všechna kritéria porovnávání máme u zvířat? **porovnávání**
- Pojdme se podívat do atlasu zvířat. Budeme pracovat s abecedou? **zvnitřnění**
- Jaké informace jsme se dozvěděli? **výběr podstatných informací**
- Můžeme stejně porovnat i květiny? Jaká kritéria máme u květín? Jsou některá kritéria pro porovnávání květín a zvířat stejná? **použití logického vyvozování**
- Je možné ze slov vytvořit skupiny, ve kterých budou mít něco společného? (*pes, slon, nosorožec – slova souřadná – jsou to zvířata – slovo nadřazené*) **kategorizace**
- Dokážeme i k jinému ze slov vymyslet slovo nadřazené a další slova souřadná? (*tulipán – květina, růže, kopretina apod.*)
- Máme ještě nějaká slova, která mohou tvořit skupinu? (*cedník, klíč – jsou kovové*)
- Musí být cedník vždy kovový, nebo může být i z jiného materiálu? **představa virtuálních vztahů**
- Mohou být stejné věci zpracovány za použití různého materiálu, a přitom stále plnit svou funkci? Může naopak použití jiného materiálu omezovat funkčnost? V čem si myslíte, že spočívá volba vhodného materiálu pro výrobu věcí? Jaké vlastnosti materiálu mají? Můžeme v různých případech oceňovat různé vlastnosti materiálů? (kov je určité trvanlivější než plast, ale když jdu na výlet, je plastová lžička lehčí) **deduktivní myšlení**

Seberozvojová část

- Pak tu máme slovo sen. Kdy se setkáváme se snem? Co všechno víme o spánku? Víme, proč je spánek pro tělo důležitý? Známe zásady spánkové hygieny?

Zde je možné odkázat se na pracovní sešit Koumák pro třetáky s kapitolou Co se děje při spánku. Ta děti formou kvízů, šifer a grafů seznamuje se spánkovými cykly a doporučuje spánkové návyky, dále kniha Alenčin sen.

Hodnotová část

- Kde se můžeme setkat s nosorožcem a slonem? Co si myslíte o zoologických zahradách?
- Zde může následovat celá sekvence otázek souvisejících s tím, jak se chováme ke zvířatům – tak, je uvedena v Rozhovoru 31 v knize Etika pro děti od Michela Parkera.
- Je správné chovat kočky a psy jako domácí mazlíčky?
- Měl by mít pes k dispozici dvůr tak velký, aby se na něm mohl proběhnout, nebo stačí, když se s ním chodí na procházky?
- Je pokrytecké chovat králíka jako mazlíčka a mít ho rád, a pak si dát k obědu kuře?
- Jsou zvířata v cirkuse mazlíčky majitele, nebo je to jinak?

Tyto a podobné otázky patří k těm, na které nadané děti rády hledají odpověď a své názory sdílejí s ostatními. Je to dobrý podnět k tomu umět vést diskusi, vzájemně se poslouchat a vyhodnocovat navzájem svá stanoviska. Odpovědi nejsou dobré, či špatné. Jde o osobní názor a je zajímavé, když zaznívají názory odlišné. V podobných debatách se relativizuje „pravda“ a učí se přijímat názor druhého, přičemž je velký rozdíl mezi přijetím a ztotožněním se. Mohu se cítit bezpečně, když někdo má jiný názor než já, protože vím, že je to v pořádku. Tímto přístupem se přirozeně učím vztahovat k druhému v asertivním Harrisově „já jsem ok, ty jsi ok“.

Na takovýto způsob práce lze jen těžko vytvořit „přípravu“, jelikož nikdy dopředu nevíme, s jakými slovy se setkáme. Lze pouze vytvořit obecné principy práce tak, jak jsem je nastínila. Rovněž je zapotřebí být otevřený mysli, připustit, že nikdy nebudu znát vše, ale že mohu získat dovednosti pro to, abych vše zjistit dokázal. Na tento způsob práce mám od dětí i od kolegů velmi dobrou zpětnou vazbu. Oceňuji zejména neprogramové předávání učiva interaktivní formou, kde si děti doslova samy tvoří obsah hodiny. Já, coby učitel, tam pak jsem opravdu spíše průvodcem a zprostředkovatelem než mentorem, což je role, která mě baví a naplňuje. Každá hodina je svým způsobem výzva a vždy se těším, co nového se dozvím.

Text byl součástí mé závěrečné práce na TUL v Liberci s názvem Rozvoj kognitivních funkcí (nadaných) žáků jako nástroj jejich duševní hygieny.

Použitá literatura:

- Hublová, P. (2014). Bloomova taxonomie. RVP Wiki. mensa.click/1li
- Málková, G. (2008). Umění zprostředkovaného učení: Teoretická východiska programu pro rozvoj a stimulaci poznávacích funkcí. Togga
- Feuerstein, R., Feuerstein, R. S., Falik, L. H., & Rand, J. P. (2014). Vytváření a zvyšování kognitivní modifikovatelnosti: Feuersteinův program instrumentálního obohacení. Karolinum.
- Stehlíková, M. (2016). Život s vysokou inteligencí: Průvodce pro nadané dospělé a nadané děti. Grada Publishing.
- Židů, K. (2024). Rozvoj kognitivních funkcí (nadaných) žáků jako nástroj jejich duševní hygieny (Závěrečná práce, Technická univerzita v Liberci)

Rok 2024/2025
na Univerzitní základní
škole Lvíčata

mensa.click/1k9

ŠKOLKY SPOLUPRACUJÍCÍ S MENSOU

Titul „školka spolupracující s Mensou“ uděluje Mensa Česko mateřským školám, které se na celonárodní poměry nadstandardně věnují práci s nadanými dětmi. Mezi konkrétní podmínky patří například proškolení učitelů v metodě NTC a její praktické využití, stejně jako rozvíjení podnětného prostředí ve školce aktivitami podporující intelektovou stimulaci dětí (pomůcky, hry, pracovní listy a publikace zaměřené na intelektovou stimulaci, nikoliv jen na grafomotoriku a výtvarnou oblast).

Aktuálně s Mensou spolupracuje 86 školek. Jejich seznam včetně medailonků a zpráv o činnosti najdete na

mensa.click/skolky

MŠ Adamusova a MŠ Klegova, Ostrava-Hrabůvka

Naděžda Křupalová

Stejně jako v předchozích letech jsme se i ve školním roce 2024/2025 v mateřských školách Adamusova a Klegova aktivně zaměřovali na vytváření podnětného a inspirujícího prostředí pro všechny děti. Naší snahou je nejen vyhledávat a podporovat děti nadané, ale zároveň nabídnout bohaté vzdělávací a rozvojové příležitosti všem – od dvouletých dětí až po předškoláky. Zvláštní pozornost přitom věnujeme rozvoji potenciálu u dětí mimořádně zvědavých a talentovaných.

Rozvoj badatelského a technického myšlení (STEM/STEAM)

Velkým přínosem letošního roku bylo rozšíření řemeslné dílny o zážitkové přírodovědecko-technologické talentcentrum. Jeho cílem

je rozvíjet u dětí konstrukční myšlení, technickou tvořivost a chuť bádát. Koncept vychází z mezinárodně uznávané metody STEM (Science – věda, Technology – technologie, Engineering – technika, Mathematics – matematika) a je obohacen také o prvek Arts, tedy umění, zahrnující hudbu, divadlo, jazyky, design či média. Díky tomu mohou děti poznávat svět v celé jeho šíři – od technických objevů až po estetické a kulturní hodnoty.

V rámci projektu „ELEMENTÍK“, který byl finančně podpořen statutárním městem Ostrava se nám podařilo rozšířit nabídku konstrukčních stavebnic, magnetických her, digitálních a robotických pomůcek, doplnit badatelské a experimentální sady pro malé objevitele, nainstalovat edukační panely v zahradách a uspořádat inspirativní výlety za poznáním – například do Zemědělského muzea, Planetária či Zoo.

Celým školním rokem se prolínaly pokusy a experimenty, které děti nejen bavily, ale také je vedly k objevování souvislostí a k rozvoji kritického myšlení. Z těchto činností vznikl soubor ověřených aktivit, jenž poslouží jako inspirace i pro budoucí práci s dětmi.

Pohyb, zdravý životní styl a vztah k přírodě

Do programu pravidelně zařazujeme aktivity, které rozvíjejí obratnost, rovnováhu i odvahu: otáčení kolem osy, zdolávání překážek, chůze po laně, balanční cvičení či prvky jógy. Velký úspěch měl také projekt „Fajne školní bistro“, v jehož rámci proběhl mentoring s profesionálním kuchařem. Děti si mohly vyzkoušet přípravu zdravých svačinek a zjistit, že zdravé jídlo může být nejen užitečné, ale i chutné a zábavné. Velký ohlas měla i naše dětská pekárna, která umožňuje malým kuchařům během roku péct vlastní dobrotu.

Pozornost věnujeme také rozvoji vztahu k přírodě. V zahradách obou školek jsme vybudovali vyvýšené záhony, kde se děti učí pečovat o rostliny, sledovat jejich růst a radovat se z vlastních výpěstků. Letos jsme společně sklídili sladké hrášky i vlastní brambory – a dětská radost z první ochutnávky byla nezapomenutelná. Vznikl rovněž hmyzí hotel, který se stal živou učebnicí a dětem umožnil nahlédnout do fascinujícího světa hmyzu v průběhu celého roku.

K vrcholům roku patřily nejen vzdělávací projekty, ale také slavnostní události. V prosinci jsme si připomněli 60. výročí založení MŠ Adamusova, kde děti vystoupily s tanečním a pěveckým programem a nechybělo ani veselé aerobní cvičení. Celá oslava se nesla ve slavnostním, ale zároveň přátelském duchu a ukázala, jak silné kořeny a tradice naše mateřská škola má.

MŠ Břeclav, Okružní 7

Jana Bolečková, Lenka Betášová

Komáří projektový den

Naše mateřská škola pro předškolní děti připravila netradiční projektový den zaměřený na hmyz – konkrétně na komára.

Po úvodní motivační hře si děti povídaly o tom, jaký význam mají komáři v přírodě i v životě lidí. Následoval kreslíci diktát, během něhož si každý nakreslil svého „komára“. Poté se malí badatelé společně s paní učitelkou v roli vědkyně vydali zkoumat svět pod mikroskopem. Na interaktivní tabuli sledovali zvětšené fotografie a učili se rozpoznávat rozdíly mezi samcem a samicí. Zjistili také, jak funguje komáří past, a seznámili se s prvními kroky vědeckého výzkumu.

Poté děti pracovaly na dvou stanovištích. Na jednom vyráběly velkého kartonového komára, na druhém natáčely krátký

animovaný film o životním cyklu hmyzu prostřednictvím aplikace Stop Motion Movie. Samy tvořily kulisy, posouvaly loutky a střídaly se v roli fotografa. Výsledek si hned s nadšením prohlédly. Nechyběla ani pohybová hra „Hladová komáří samice“, při níž si děti procvičily rychlost a obratnost, a zkoumání zmražených vzorků pod mikroskopem.

Závěr projektového dne patřil společné reflexi a vyhodnocení odchytu v CDC pasti, kterou děti předchozí den umístily na zahradu. Odměnou jim byly nejen nové znalosti o životním cyklu komára, způsobu jeho odchytu a možnostech prevence při pobytu v přírodě, ale také zkušenosti s digitálními technologiemi, jemnou motorikou i týmovou spoluprací.

Děti odcházely domů plné dojmů, otázek a nových poznatků. A kdo ví – třeba mezi nimi vyroste i budoucí vědec či filmař!

MŠ Dětská, Ostrava-Poruba

Lucie Pazderová

V naší MŠ vytváříme podmínky pro vzdělávání nadaných dětí, mimo jiné využíváním metody NTC v každodenních činnostech. V minulém školním roce absolvovali naši pedagogové také několik vzdělávacích kurzů a školení na téma identifikace, podpory a práce s nadanými dětmi, přínosné bylo zejména několik Metodických setkání koordinátorů nadání (v rámci MAP4OSTRAVA), která se konala vždy za přítomnosti oblastní koordinátorky podpory nadání Ing. Martiny Čaputové. Paní koordinátorka se po předchozí domluvě dostavila do naší mateřské školy a zhlédla jedno setkání dětí z klubu Koumáci. Nabídnuté aktivity a jejich plnění dětmi hodnotila velice

pozitivně a poskytla nám další tipy pro práci s nadanými dětmi.

Během celého školního roku jsme pokračovali v každodenním zařazování prvků metody NTC ve všech třídách mateřské školy, a to v oblasti přirozeného rozvoje hrubé motoriky, rozvoje koordinace a obratnosti, práce s rytmičtými slovy, kterou využíváme zároveň při pohybových aktivitách nebo jako formu doprovodu k písním, a nabízení společenských, paměťových nebo konstrukčních her, při kterých se děti učí stavět nebo skládat podle předlohy. Zejména předškolním, ale i mladším dětem je umožněna výuka šachů v rámci projektu Šachy do škol. Pravidelně využíváme badatelské koutky vybudované

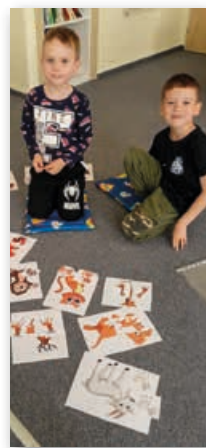

v rámci realizace projektu Zahrada ptáčka Zpěvákka.

I v tomto školním roce pokračovala činnost klubu Koumáci. Hlavní náplní klubu je předkládat nadaným dětem aktivity s vyšším stupněm obtížnosti, které jsou realizovány s využitím pestrých pomůcek a literatury. V rámci tohoto podnětného prostředí systematicky pracujeme s nadanými dětmi a dále jejich talent rozvíjíme v různých oblastech – např. technika, robotika, digitální vzdělávání nebo přírodní vědy. Učí se základy programování, rozvíjejí kombinační a logické schopnosti, seznamujeme je se základními fyzikálními, matematickými, biologickými zákonitostmi, zeměpisnými jevy a astronomií a snažíme se o prolínání vědeckých poznatků

do běžného života. Edukace probíhá převážně formou zábavných experimentů.

Už podruhé se pak naše MŠ zapojila do projektu Numeráčky, který organizuje MŠ Varenská. Děti od ledna do března 2025 plnily ve třech kolech vždy tři úkoly. Pokud děti vyřešily úkol správně, postoupily do dalšího kola. Cílem bylo nominovat nadané děti v intelektové oblasti ještě před nástupem do základního vzdělávání. Do prvního kola jsme vybrali 23 letošních předškoláků. Z tohoto počtu prošlo do druhého kola 6 dětí. Do třetího kola se podařilo dojít 5 dětem a z nich se pak 3 účastníci dostali mezi 60 nejúspěšnějších řešitelů, čímž prokázali vyšší míru potenciálu v matematicko-logické oblasti.

MŠ Domeček, Praha

Veronika Málková

Naše soukromá česko-anglická školka Domeček působí v Praze již šestnáct let. Jednou z našich priorit je přistupovat ke každému dítěti opravdu individuálně, a odhalovat tak postupně jeho skryté talenty a nadání. Díky malému počtu dětí na jednoho učitele se nám to opravdu daří. Je pro nás velkým zadostiučiněním, když upozorníme rodiče na talent, který zatím dítě doma nemělo možnost projevit.

NTC Learning rádi zařazujeme do našich každodenních činností ve školce i venku. Děti milují chůzi po obrubníku a několikrát

jsme také zkoušeli naši motorickou zdatnost šplháním po mírné skále, lezením na stromy a skákáním přes potok v Prokopském údolí. Naší prioritou bylo i letos rozvíjení hrubé motoriky a postřehu dětí. Klasické míčové hry jsme ozvláštnili použitím plyšáčka Sokolika Pepíka místo míče.

Náš vzdělávací program „Svět kolem nás a my v něm“ poskytuje hned několik příležitostí k objevování a bádání. Baví nás sledovat rostoucí zájem dětí o oblasti, které si samy navrhnou a pohaněny svou přirozenou zvědavostí se dozvědí vše, co v danou chvíli potřebují.

MŠ Duhová Habartov

Eva Dvořáková

V minulém školním roce jsme se věnovali projektu Indiáni, v rámci něž se děti seznamovaly s životem indiánů v osadě a poznávaly, kdo má v osadě jakou roli, a jednotlivé role si zkoušely. Roli náčelníka, roli žen, které zdobily oděvy, drtily zrní a pekly placky, roli mužů, kteří loví bizony, stříleli z luku a házeli oštěpem, poměřovali délku klacků a stavěli ohrady.

Vyprávěli jsme si o tom, jak se indiáni pojmenovávali, a tak děti podle vlastností, vzhledu, vztahu ke kamarádům vymýšlely jména svých kamarádů, ale i jména pro paní učitelky, jejich náčelnice a také jméno pro naši osadu. O jménech jsme si pak povídali – co znamenají a jaký mají význam – a psali jsme je na smotky přírodního papíru, který jsme si vyráběli. Děti stavěly tepee, připravovaly si svačinku, odpočívaly venku v přírodě, pozorovaly mraky a kroužící ptáky.

Cvičili jsme pozdrav slunci, nasvěcovali a vytvářeli duhu, povídali si o vodě a dělali s vodou pokusy, naslouchali větru, křesali kamínky, namotávali dřevíčka a vytvářeli obrazy z přírodnin. Společně jsme si prohlédli a vyzkoušeli si kamennou sekeru, dřevěné dýky, tomahawk, dýmku míru i válečnou

sekeru. Děti vyráběly čelenky, počítaly peříčka a třídily je podle barvy a délky, vyráběly si šperky, navlékaly korálky, motaly uzlíky, zdobily si trika indiánskými znaky a pojmenovávaly rostliny a stromy. Nemohly chybět ani písničky, indiánský bojový pokřik a tanec, indiánská chůze, cvičení venku na zahradě, opis znaků, sestavování zpráv či čtení piktogramů.

Když děti vše splnily a seznámily se s tajným indiánským písmem, byly připraveny na výpravu. V den D se všechny děti z celé mateřské školy spolu s náčelnicemi převlékly do indiánského oblečení a s vyzdobenými tvářemi, barevnými čelenkami a ozdobené šperky si u ohně řekly, co je dnes čeká. Přečetly si zprávu napsanou na kůře, vyluštily znaky a vyšly hledat indiánský poklad. Pokud jsme potkali nějakou bledou tvář, vždy jsme ji k velké radosti dětí pozdravili hlasitým indiánským pokřikem.

Protože indiánů bylo opravdu hodně a všechny úkoly po cestě děti splnily, poklad našly a spravedlivě si rozdělily, u dýmků míru sdělovaly svá přání a pocity a pak jsme společně zakopali válečnou sekeru na potvrzení přátelství. Odměnou všem bylo i pečení buřtů, napečené koláče, hry

na zahradě, ochutnávka všeho dobrého, co předleťní zahrada poskytuje.

Všechny rudé tváře se poté vrátily do svých tříd. Za nápad užít si s dětmi indiánské dny vděčíme Evě Kalabzové, její bývalé paní ředitelce, která mě na tento nápad přivedla skoro před 30 lety – a protože děti téma zaujalo, opakujeme ho každý rok, vylepšujeme ho a doplňujeme o další prvky a činnosti.

MŠ FlowerGarten, Praha

Michal Zatloukal

V naší mateřské škole úspěšně pracujeme s metodou NTC již od roku 2014 a každým rokem se snažíme aktivity upravovat a optimalizovat, abychom naše děti zaujali, a zajistili tak efektivní učení. Velmi se nám osvědčil projekt „FlowerGarten Travels“, ve kterém každý měsíc poznáváme jinou zemi světa. Děti díky využití metody NTC poznávají nejen spoustu vlajek, jejich abstraktní představy se konkretizují a ukládají do paměti dalším hlubším poznáním symbolů, suvenýrů, kultury, typických jídel, staveb, památek a krajinných prvků jednotlivých států.

Novinkou uplynulého školního roku bylo zařazení Česka, neboť děti často vědí víc o dovolenkách zahraničních destinacích než o vlastní zemi. Při našich „cestách“ se

neomezuje pouze na poznávání v budově školky, snažíme se přenést co nejvíce našich aktivit i ven, hrajeme tak na zahradě cizokrajné hry, v parku stavíme a tvoříme z přírodnin různé charakteristické budovy a symboly, jezdíme do muzeí na tematické výstavy, velmi oblíbené jsou také „cesty za pokladem“ či stopovačky inspirované různými státy a jejich historií či reáliemi. Na konci měsíce jsme si vždy z nashromážděných výtvorů vytvořili muzeum, kde děti prezentovaly danou zemi, a rodiče měli možnost přijít a vyslechnout si výklad svých ratolestí nabitý vědomostmi. Všechny procestované země si pak společně s rodiči připomínáme na červnové „Graduation Party“, kdy zmínku o nich zazpíváme do divadelního vystoupení, které si děti připravují.

MŠ GENIUS, Praha

Michaela Ringmaierová

Mateřská škola GENIUS se zaměřuje na děti ve věku od 3 do 6 let a klade důraz na objevování a systematický rozvoj jejich přirozeného potenciálu. Pedagogové pracují s využitím individuálních diagnostik, které vede školní psycholožka, aby mohl být vzdělávací proces co nejlépe přizpůsoben specifickým potřebám každého dítěte.

V rámci výukových metod vzděláváme děti bilingvně, čímž podporujeme jejich jazykový rozvoj a kulturní otevřenost. Velký důraz klademe na metodu dobrého startu (MDS), která harmonizuje rozvoj psychomotoriky, řeči a sociálních dovedností. Tato metoda, založená na propojení pohybových, sluchových a zrakových cvičení s písněmi a příběhy, pomáhá dětem hravou formou rozvíjet jemnou i hrubou motoriku, zrakové a sluchové vnímání, prostorovou orientaci, rytmus a grafomotoriku. MDS zároveň napomáhá dětem lépe zvládat školní dovednosti, jako jsou čtení, psaní a počítání, a tím podporuje rozvoj jejich nadání již v předškolním věku. Projektová výuka u nás probíhá jak ve skupinách, tak individuálně, což rozvíjí kreativitu, spolupráci i samostatné myšlení. V loňském roce se děti zaměřovaly v rámci těchto projektů na různá témata, ať už zjišťování toho, jak funguje elektřina, přes výrobu autorské knížky, či „výrobu“ rakety a zjišťování informací, co vše s takovým startem a cestou do vesmíru souvisí.

Ve výuce kombinujeme moderní ICT technologie s Montessori pomůckami, čímž nabízíme dětem pestré a podnětné prostředí. Nezanedbáváme ani sociálně emoční rozvoj, který podporujeme pravidelnými mindfulness aktivitami pomáhajícími dětem lépe se soustředit a zvládat své emoce.

Velký význam klademe i na rozvoj pohybových dovedností dětí. Proto jsme se

v minulém školním roce zaměřili na školení pedagogů v této oblasti a mimo jiné jsme nyní i nově certifikovanou školkou v projektu Školka v pohybu. Tento projekt klade výrazný důraz na komplexní pohybový rozvoj dětí prostřednictvím dětské jógy, tanečních a pohybových her nebo fyzioterapie, podporuje koordinaci, vnitřní soustředění i fyzickou zdatnost.

Svůj potenciál mohou u nás děti rozvíjet i v rámci mimoškolních aktivit. Nabídka je obohacena například o šachový kurz pro děti od 4 let, dále nabízíme kurz lego-robotiky, který podporuje nejen matematicko-logické schopnosti, ale i představivost a verbální komunikaci, kurz keramiky či další pohybové zaměřené aktivity.

Během školního roku se děti zapojily do řady individuálních a projektových aktivit, jako byla například tvorba rakety na měsíc, sbírka pro Lesy ČR, představení pro lidi se zrakovým postižením a mnoho dalších. Ani letos nechyběly aktivity jako účast na Logické olympiádě, návštěvy muzeí, galerií a památek, stejně jako výlety do přírodních lokalit, jako jsou Krčský či Kamýcký les, zahrady Kinských a další.

Díky široké nabídce aktivit se děti v Mateřské škole GENIUS nejen učí nové věci, ale především rozvíjejí své nadání v oblastech, které je nejvíce zajímají a baví.

MŠ Hvězdička, Praha

Ivana Michálková

Mateřská škola Hvězdička v Praze 12 se dlouhodobě věnuje vyhledávání a podpoře nadaných dětí s využitím metody NTC learning. V naší mateřské škole tuto metodu formou hry, pohybu, rytmu a prožitku začleňujeme do každodenních aktivit, které pomáhají stimulovat různé části mozku.

V uplynulém školním roce jsme se rozhodli pokračovat v propojení environmentálního vzdělávání, pohybu a prožitku. Velmi se nám osvědčilo zapojení ekoprogramů do procesu učení, pomocí kterých děti vnímají souvislosti v přírodě, učí se odpovědnosti a ochraně životního prostředí s využitím aktivního pohybu. Zároveň děti vedeme k vytváření vlastních otázek, na které si pomocí vlastní zkušenosti dokáží odpovědět.

Dlouhodobě využíváme také možnost manipulace s robotickými hračkami, ať už

se jedná o včelku Beebot nebo Ozobot, tyto robotické hračky podporují zábavnou formou prostorovou orientaci, logiku a základy programování.

K učení využíváme rovněž speciální pracovní listy, které jsou zaměřeny na rozvoj logického myšlení dětí nebo propojení hudby s pohybem pomocí hry na tělo, rytmizacemi s předáváním tlesknutí nebo předmětů do rytmu hudby.

Naším cílem je vytvářet inspirativní prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně a jsou motivované objevovat svět kolem sebe, kde mají možnost naplno rozvíjet své schopnosti a talenty.

Věříme, že tímto přístupem podporujeme nejen nadané děti, ale rozvíjíme potenciál každého dítěte individuálně a s respektem k jeho osobnosti.

MŠ Jílové u Prahy

Simona Tetourová

V naší mateřské škole se soustředíme mimo jiné na paměť, logické myšlení, pozornost, kooperaci i osobnost dítěte. Využíváme k tomu celou řadu zajímavých pomůcek a hraček a vytváříme inspirativní prostředí, aby děti pro tyto činnosti měly prostor. Inspiroujeme se také u našich zahraničních kolegů – jsme součástí projektu eTwinning a doposud jsme navázali spolupráci s 12 mateřskými školami ze zahraničí. Nové poznatky získáváme prostřednictvím projektu Erasmus+, kterého jsme koordinátorem. Navštívili jsme země jako Finsko, Estonsko, Island, Portugalsko a Slovensko. Získané zkušenosti implementujeme do našeho vzdělávání.

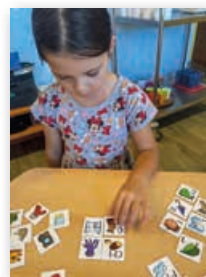
Při rozvoji nadaných dětí uplatňujeme přirozené formy učení. Za nejdůležitější považujeme prožítkové učení, při kterém s dětmi využíváme digitálních pomůcek – digitální mikroskop, lupy, tablety, Bee-bot, Fox-bot, interaktivní kuličky a tabuli. V rámci tohoto rozvoje se soustředíme na schopnost plánování a základy programování. Pro velký zájem jsme zorganizovali digitální workshop pro rodiče s dětmi, kde si mohli společně digitální pomůcky vyzkoušet.

V dětech rozvíjíme tvořivé myšlení formou prožítkového učení a praktických dovedností. Vyráběli jsme například masky na Masopust dle fantazie dětí, využili jsme nejen barvy, ale také přírodní materiály, dřevo a písek. Při tréninku paměti využíváme vlajky států. Děti si k nim vytváří zajímavé asociace, například o kultuře, zvycích a tradicích dané země, typických pokrmech, jazyku atd. Děti si vlajky samy vytváří a společně pak děláme mezinárodní den, kde si dané země prezentujeme. Souvisí s tím také mezinárodní

jídelníček v naší mateřské škole, který máme každý poslední pátek v měsíci. Měli jsme tak již možnost ochutnat francouzskou, italskou, maďarskou, slovenskou, rakouskou i španělskou kuchyni. Podobně jako s vlajkami pracujeme také se značkami automobilů a dopravními značkami.

Mezi velmi důležité faktory efektivního chodu naší mateřské školy patří spolupráce s rodinou. Rodiče s dětmi se účastní většiny našich aktivit, ale za nejdůležitější považujeme, že se spolupodílí na tvorbě vzdělávací nabídky dětí prostřednictvím myšlenkových map. Díky této činnosti se děti učí časové posloupnosti, kooperaci, partnerství, logickému a abstraktnímu myšlení a tvořivosti. Nezapomínáme ani na prosociální chování, které je nedílnou součástí inteligence dítěte. Uplatňujeme partnerský vztah mezi dětmi a učitelkami, učitelkami a rodiči i učitelkami a celým týmem MŠ. Díky programu Začít spolu máme ve škole připravené ranní úkoly pro rodiče s dětmi, které přirozeně prohlubují naši spolupráci a partnerství s rodinou a současně u dětí rozvíjí konstruktivní myšlení a konstrukční i manipulační dovednosti.

Samostatnost dětí je klíčová součástí rozvoje dítěte. Vedeme děti k samostatnému myšlení, schopnosti říci svůj názor, rozhodování, stolování, a zodpovědnosti za své jednání. V těchto schopnostech děti plně podporujeme a paní učitelky se stávají partnery, kteří přihlížejí, korigují a zajišťují bezpečné prostředí.

MŠ Kestřany

Miroslava Cypřysová

Rýžování zlata

Rýžování zlata na zlatonosné řece Otavě je oblíbená kratochvíle, která se tradičně koná v Kestřanech u Písku. V měsíci srpnu se zde každoročně organizuje soutěž a setkání zlatokopů. Rýžování zlata na řece Otavě sahá až do historie Keltů. Letos se do akce zapojila i naše mateřská škola, která se nachází v blízkosti řeky Otavy a dětem je okolí řeky blízké.

Děti si touto aktivitou vytvořily povědomí o sounáležitosti se světem a přírodou. Prožitkovým učením se seznámily

s vlastnostmi vody, nabíráním říčního písku a následným vybíráním oblázků rukama zdokonalovaly svou jemnou motoriku. Chůzí naboso po písčném břehu rozvíjely své senzomotorické schopnosti a pohybovou zdatnost při pohybu po nerovném terénu. Pokud při práci s rýžovací pánví zrakovou percepci a koordinaci ruka a oko nalezly zlatinku, mohly ji pomocí lupy pozorovat. A že byly úspěšné! Aktivitou je totiž provázel opravdový zlatokop, vítěz loňské i letošní kestřanské soutěže.

Všechny děti se již těší na příští ročník rýžování zlata na Otavě a doufají, že se jim podaří vyrýžovat dostatek zlatinek na zlatou medaili.

MŠ Mořice

Lucie Bilíková, Pavlína Vránová, Alena Řežáčková, Kristýna Smolarčíková

Mořická mateřská škola úzce spolupracuje s obecním úřadem v čele s panem starostou Tomášem Pavelkou.

Hned z kraje roku jsme oslavili svátek Tří králů výrobou vlastních zlatých korun a postaviček tří králů. Následně jsme se byli s dětmi podívat na betlém v kostele sv. Martina, povídali jsme si o obrazech a malbách na stěnách této historické památky a následně jsme zahájili průvod po Mořicích se zpěvem. V únoru jsme spolupřáteli Dětské šibřinky s TJ Sokol Mořice a obecní úřad byl opět u toho. S dětmi jsme karneval oslavili i ve školce při pohybových a zábavných aktivitách. Děti přišly v kostýmech a náležitě si to užily.

V březnu jsme navštívili zámeckou knihovnu, kde si knihovnice Kristýna Mališková pro děti připravila zábavné aktivity. V dubnu jsme se zapojili do velikonočního jarmarku, který pořádá mořický sbor dobrovolných hasičů pod vedením paní Kláry Fidrové. Děti vyráběly jarní a velikonoční výrobky, u kterých se velice snažily.

Další akcí bylo „Uklidíme Česko“ ve spolupráci s obecním úřadem, zaměřené na environmentální výchovu a souznění s přírodou. Tato akce stmelila kolektiv mateřské školy, rodiče dětí a občany Mořic. Děti si ozdobily strom na zahradě školy a paní učitelky dětem vysvětlovaly, proč je potřeba si chránit okolní přírodu, vnímat krásu rostlin, keřů a stromů, neničit místní záhony a třídit odpad. Vycházka s instruktáží byla i na místním sběrném dvoru. Po skončení akce na děti čekala sladká odměna ve školce.

V rámci projektového dne „Bezpečně na cestě“ jsme se zaměřili na poznávání značek v okolí naší školičky, učili jsme se jezdit po přechodu a poznávat „zebru“ na silnici, bezpečně znát levou a pravou stranu vozovky, ovládat svá odrážedla a jezdit na cyklostezce, kde dětem nehrozí nebezpečí! Navštívili jsme i pana starostu v jeho úřadě, jeho novou paní hospodářku a poté se vydali na závodní den na koloběžkách rozlišovat barvy semaforu na místní dopravní hřiště. Nakonec jsme se byli podívat na výstavu obrazů v zámecké knihovně, kterou namaloval pan P. Marek František Glac. Dětem se tato tvorba líbila a těší se na další návštěvu.

Červen v MŠ Mořice

mensa.click/1ks

MŠ Ostrava – Bělský Les

Vladimíra Klossová

Naše školka spolupracuje s Mensou ČR teprve druhým rokem. Metodu NTC Learning zařazujeme do vzdělávacího programu s nadanými dětmi v kroužku Šikulka.

Zde se zaměřujeme na využití Kimových her, udržování rovnováhy (využíváme lana, barevné kameny, houpací desky a balanční podložky), řešení hlavolamů, programování a zakreslování (robotická včelka, DH-Pojďme programovat), činnosti vedoucí k rozvoji ruky a oka (přesuny dle zakreslených symbolů na podložce), práci s logickými tabulkami

(sudoku, labyrinty), cviků pro integraci reflexu, předčtenářské gramotnosti (hry s písmeny, vytváření příběhu dle vlastní fantazie), využití IQ Globen (aplikace plná poznání a zábavy), rozeznávání barev, tvarů, čísel (Krokodýl hop, Aktivita set), rozvoj mozkových hemisfér (kreslení obouruč) a na sociální a emoční učení (vyjádření citů, pocitů pomocí kartiček, žetonů, figurek).

Všechny děti se s chutí zapojily do všech činností a my budeme i nadále podporovat a rozvíjet jejich nadání a talent.

MŠ Sedmikráska, České Budějovice

Adéla Havlová

Vizí naší školky je: „Šťastné, spokojené a zvědavé dítě, které se těší do školky“. Na základě ní vytváříme prostředí plné vřidnosti, důvěry a akceptujeme každé dítě v jeho celistvosti. Rodina „našich“ dětí je pro nás partnerem a společně dítěti pomáháme rozvíjet jeho potenciál.

Pro děti, u kterých pozorujeme znaky nadání, využíváme speciálně vyrobené boxy s aktivitami, které jsou zaměřeny na individuální zájmy dítěte – v boxu jsou aktivity (např. v designu oblíbené pohádky) rozvíjející logické myšlení, grafomotoriku, prostorové vnímání apod. Aktivity jsou pravidelně obměňovány, doplňovány a upravovány dle potřeb dítěte, stupně rozvoje a na základě konzultace s rodiči. Tento box má dítě k dispozici po celý den a kdykoliv může pracovat individuálně na aktivitách dle vlastní volby.

V rámci našeho příspěvku vám chci přiblížit, jak taková spolupráce s rodiči a dětmi s různými individuálními potřebami může vypadat. V loňském roce jsme společně oslavili příchod svatého Martina. V naší MŠ dbáme na tradice, a pokud se navíc jedná

o tradici týkající se prosociálního chování, je třeba ji řádně vyzdvihnout.

Vše začíná příběhem svatého Martina, se kterým se děti seznamují pomocí metodiky Franze Ketta – staví město, hrají Martina a žebračka, zapojují se do děje, prožívají příběh „na vlastní kůži“. Společně zpíváme píseň Už Martin na bílém koni, zatímco v rámci spolupráce s kuchyní pečeme s dětmi hnětýnky – popis ingrediencí, příprava těsta, válení těsta, vykrajování, skládání na plech, zdobení – do všech částí jsou děti zapojeny a díky tomu mohou tuto tradici vnímat všemi smysly. Naše MŠ je zapojena do projektu Zdravá školní jídelna, a proto jsou hnětýnky zdobeny jen těmi nejkvalitnějšími surovinami – vysokoprocenní čokoládou a kokosem.

Vyrábíme také přáníčka, na která píšeme s dětmi pranostiky a přání všeho dobrého. Celý tento projekt je zakončen spoluprací všech pracovišť naší MŠ spolu s rodiči, kdy se vydáváme společně na lampionový průvod městem. Průvod končí na zahradě hlavní budovy naší MŠ, kde společně zpíváme píseň o Martinovi, a přijíždí Svatý Martin na živém koni, aby se rozdělil s žebračkou o svůj plášť a rozdál dětem přáníčka, která předtím vyrobily. Rozdávají se také hnětýnky, o které se děti dělí se svou rodinou.

MŠ Sluníčko – Montessori, Brno

Kateřina Doležalová

Vernisáž

Naše mateřská škola Sluníčko-Montessori se 26. května 2025 proměnila v malou galerii. Konala se slavnostní vernisáž obrazů, které během několika týdnů tvořily děti.

Každý malý umělec si mohl vybrat z jedné ze tří výtvarných technik – malbu houbičkami, rozpouštění krepového papíru vodou a malbu lego deskou.

Vernisáž byla slavnostně zahájena na školní zahradě, kde si rodiče a děti mohli prohlédnout pestrou výstavu plnou barev, tvarů a dětské fantazie. Každá malba měla svůj název a cenu, jakou si děti pro svůj obraz určily. Za peníze vybrané na vernisáži byla dětem do třídy zakoupena tibetská mísa.

Atmosféra byla přátelská a plná úsměvů. Děti měly radost ze své tvorby i z toho, že ji mohly sdílet s ostatními.

MŠ Světlá Hora

Kateřina Němcová

Evropský den mozku

Naše MŠ od ledna 2025 pravidelně zařazuje do výuky prvky metody NTC. Dne 11. března u nás proběhla akce s názvem „Evropský den mozku“. Děti se bavily činnostmi podporujícími kognitivní funkce a propojování mozkových hemisfér. Nejprve se prostřednictvím interaktivní tabule seznámily s informacemi o našem nejsložitějším orgánu, který řídí veškeré tělesné funkce – mozek. Poté si procvičily jemnou motoriku při výtvarné činnosti, kdy lepily těstoviny na obrázek mozku a následně jej vymalovaly. V centrech aktivit si postupně

vyzkoušely tvořit věty za pomoci piktogramů a obrázků. Dále měly možnost vyzkoušet spoustu druhů cvičení a pracovních listů přímo zaměřených na propojení mozkových hemisfér a pravolevou orientaci. Skládaly obrazce podle vzorů prostřednictvím barevných dřevek a při hádání hádanek přiměřených jejich věku rozvíjely logické myšlení, představivost, pozornost i paměť. Poslední činností byla ochutnávka potravin příznivě ovlivňujících činnost mozku, jako jsou borůvky, hořká čokoláda, různé druhy ořechů a semínek, a také ochutnávka nápojů z odšťavněného ovoce a zeleniny, které si děti namixovaly podle přání. Akce se s nadšením zúčastnily všechny děti navštěvující naši MŠ ve věkových kategoriích 2–7 let.

MŠ Štěnovice

Jitka Adamová

V naší mateřské škole využíváme principy Mensa NTC Learning již od roku 2015. Od počátku spolupráce s Mensou ČR se cíleně snažíme vytvářet prostředí, které podporuje rozvoj přirozeného potenciálu každého dítěte. Při plánování i realizaci vzdělávacích aktivit vycházíme mimo jiné i z teorie mnohočetné inteligence H. Gardnera. Sledujeme, při jakých činnostech děti prožívají úspěch, radost a vnitřní motivaci – právě tyto momenty nám slouží jako klíč k dalšímu rozvoji jejich nadání. Při rozpoznávání nadání u dětí využíváme jak vlastní pedagogická pozorování (záměrná, cílená, náhodná), tak systematické nástroje: obrázkové záznamové archy a v některých případech i screeningovou metodu NOMI. Důraz klademe na kvalitní komunikaci s rodiči, kteří často bývají prvními, kdo na neobvyklé projevy dítěte upozorní.

Do každodenního programu zařazujeme aktivity, které rozvíjejí dětský mozek přirozenou cestou:

Práce s abstraktními symboly – děti se seznamují s vlajkami států, značkami automobilů, dopravními značkami či logy známých firem, a to formou her, skládaček či paměťových cvičení.

Rozvoj laterality a koordinace – zařazujeme cvičení s překříženými pohyby (např. dotýkání se pravým loktem levého kolene apod.), které podporují propojení mozkových hemisfér.

Logické hry a hádanky – děti řeší enigmatické hádanky, skládají tangramy, hledají rozdíly, luští jednoduché šifry nebo pracují s předmatematickými úlohami.

Aktivity rozvíjející jazykovou inteligenci – vymýšlíme rýmováčky, hrajeme si s jazykem

(např. hledání slov začínajících stejnou slabikou), vytváříme příběhy dle obrázkových sekvencí.

Hudebně-pohybové hry – kombinace rytmu, zpěvu a pohybu pomáhá dětem zapojovat více typů inteligence současně.

Projekty – „Máme chuť a nadání, proto každé poznání posune nás světu blíž – přidej se a uvidíš!“

Za nejdůležitější považujeme bezpečné a respektující prostředí, ve kterém se dítě cítí přijímané takové, jaké je. Teprve pak může naplno rozvinout svůj potenciál. Podpora nadání tak není jen o vzdělávání – je o přístupu, důvěře a odvaze vidět v dětech hlavně jejich silné stránky.

MŠ Veselá školka Šumperk

Renata Kurečková

Seznamte se: Oblovka obrovská!

Jak ukojit dětskou zvědavost? Pořídte jim oblovku obrovskou, největšího suchozemského plže na světě. Tento netradiční projekt slouží nejen jako biologická pozorovatelná, ale i jako vynikající vzdělávací nástroj, který rozvíjí zodpovědnost, empatii i logické myšlení.

S kolegyní jsme dětem nejprve oblovku představili teoreticky, a to pomocí her, obrázků a krátkých videí, kde získaly základní informace o tomto africkém plži – jak vypadá, kde žije, co jí a jaké podmínky potřebuje ke spokojenému životu.

Péče o oblovku jménem František (tak si ho děti pojmenovaly) probíhá každodenně.

František se živí čerstvou zeleninou, například okurkou, salátem, cuketou anebo mrkví. S dětmi jsme tedy sledovaly, kterou zeleninu má František nejraději. Pak je potřeba se postarat o jeho terárium – s pomocí učitelky děti pomáhaly s výměnou substrátu, utíráním stěn a udržováním vlhkosti pomocí rozprašovače.

Odměnou pro děti bylo to, že si Františka mohly půjčit na víkend domů a ukázat rodičům, jak se o takové zvíře starat.

Tento projekt ukazuje, že i v mateřské škole lze s dětmi pracovat kreativně a smysluplně. Děti se učí nejen o přírodě, ale i o sobě navzájem – o tom, jak být trpělivý, pečlivý a zvědavý. A kdo ví, možná právě díky této zkušenosti z nich jednou vyroste budoucí biologové, veterináři nebo učitelé.

MŠ Zahradní, Zábřeh

Zdenka Šimurďová

Medové dny

Na jaře se naše mateřská škola proměnila ve včelí království. Projekt Medové dny, který jsme připravili pro děti i jejich rodiče, se stal jedinečnou příležitostí objevovat taje života včel.

Hned ráno děti přivítal pan včelař se svou poutavou besedou. Vyprávěl jim o tom, jak včely žijí, jak se starají o královnu a jak spolupracují při sběru pylu. Děti si mohly na vlastní kůži vyzkoušet ochranný včelařský oblek i s kuklou, v ruce podržet opravdový dýmák a na závěr ochutnat med přímo z plástve. Pro mnohé z nich to byl první okamžik, kdy poznaly, jak med chutná ještě předtím, než se dostane do sklenice. Děti hlaly každou informaci s obrovským nadšením a některé si dokonce začaly představovat, jaké by to bylo být v budoucnu opravdovým včelařem.

Po dopolední části následovalo odpolední setkání dětí, rodičů a pedagogů na zahradě. Ta se proměnila v prostor plný stanovišť, kde děti plnily úkoly inspirované životem včel.

Ze šestiúhelníků stavěly vlastní plástve a uvědomovaly si, jak dokonale umí příroda tvořit tvary. Ve „strachovém pytli“ se na chvíli staly včelkami, které vylétají z úlu do světa. Přenášely malá pylová zrnka (víčka z PET lahvi) z květiny na květinu a pochopily, proč je opylování tak důležité. Na nerovném

plastovém chodníku si vyzkoušely, jak složité může být létat v přírodě plné překážek. S velkým zaujetím programovaly včelku Bee bot, která se po zadané trase vydala hledat svou kytíčku.

Každé stanoviště dětem nabízelo nejen hru, ale i nové poznání. Rodiče se zapojovali do úkolů spolu s dětmi a bylo vidět, jak je společná radost spojuje.

Součástí odpoledne byla také prohlídka nově vybudovaných hmyzích hotelů. Děti s lupou v ruce zkoumaly, jestli se v nich už usídlily první broučci nebo včelí rodinky. Bylo krásné sledovat, s jakou trpělivostí dokázaly pozorovat i ty nejmenší detaily a objevovat bohatství života, který běžně uniká našim očím.

Na závěr celé akce čekala všechny velkolepá ochutnávka. Děti společně s rodiči připravily různé dobroty z medu nebo s medovou příchutí – od perníčků a koláčů až po zdravé pomazánky či nápoje. Školní zahradou se linula sladká vůně a na každém kroku bylo cítit, že radost ze sdíleného tvoření chutná stejně dobře jako samotný med.

Medové dny na Zahradní přinesly dětem nejen nové vědomosti, ale hlavně nezapomenutelné zážitky. Děti se hravou formou učily, že i malý tvor, jakým je včela, hraje v přírodě obrovskou roli. A možná právě díky této zkušenosti se z některých našich malých školkáčků jednou stanou opravdoví ochránci přírody.

MŠ Žatec, Otakara Březiny

Barbora Šatavová

Během podzimu se děti z naší mateřské školy zúčastnily vzdělávacího programu „Včelky do školky“, který je zavedl do fascinujícího světa včel.

Bezpečně si prohlédly živé včely v pozorovacím úlu, zjistily, kdo všechno v úlu bydlí, objevily včelí královnu, prohlédly si prázdné i plné plástve s medem a ochutnaly med. Dozvěděly se, čím jsou včely užitečné pro člověka, proč je musíme chránit, kdo se o ně stará a co všechno včelař potřebuje ke své práci. Na závěr si děti vyzkoušely včelařské obleky. Dětem se včelky moc líbily, proto si vytvořily vlastní včelí úl z obrázků.

Získané poznatky a nadšení ze světa včel se promítly i do jarních aktivit.

Děti zasely semínka různých rostlin a se zaujetím sledovaly jejich vývoj. Pozorovaly, jak rostliny rostou, pečlivě se o ně staraly a pravidelně je zalévaly. Během vycházek jsme společně hledali první jarní květiny i rozkvetlé keře a pozorovali včelky a čmeláky při jejich práci. Zároveň jsme si připomněli znalosti získané v programu „Včelky do školky“, které dětem pomohly

lépe porozumět přírodním souvislostem a významu včel v našem prostředí.

MŠ Žulová

Gabriela Paděrová

Malí badatelé: Pozorování přírody očima dětí

Mateřská škola Žulová se v loňském školním roce zaměřila na rozvoj přirozené zvědavosti a badatelského myšlení u dětí předškolního věku. V rámci vzdělávacího programu se děti zapojily do cyklu aktivit zaměřených na pozorování přírody – a proměnily se tak v malé vědce, kteří objevují svět kolem sebe všemi smysly.

Dívali jsme se pod povrch – mikrosvět pod mikroskopem

Děti sbíraly různé přírodní materiály – listy, kamínky, větvičky, kousky mechu, i drobné bezobratlé – a následně je zkoumaly pod dětským mikroskopem. S nadšením objevovaly žilnatinu listu, chloupky na křídle mouchy nebo strukturu kůry. Zjišťovaly, že svět není vždy takový, jak ho vidíme očima, a že mikrosvět nabízí spoustu tajemství.

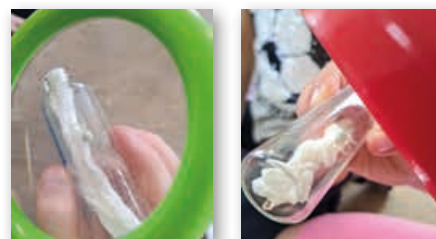
Tato činnost podpořila jejich schopnost soustředit se, přesně popsat, co vidí,

a porovnávat různé vzorky mezi sebou. Mnohé děti začaly samy klást otázky, které se staly základem pro další zkoumání. Součástí projektu byla také práce s digitálními mikroskopy, tablety a interaktivními materiály. Děti si pořizovaly snímky svých pozorování, učily se fotografie uložit, porovnávat a tvořit z nich jednoduché badatelské postery nebo „vědecké listy“. Tím si osvojily i základy práce s digitální technikou a naučily se, že moderní technologie mohou být užitečným nástrojem k učení – nejen zábavou.

Při pojmenovávání a porovnávání pozorovaných jevů pracovaly děti i s dětskými atlasy přírody, encyklopediemi a naučnými kartami. Učily se vyhledávat informace, orientovat se v knize a chápat, jak jsou poznatky tříděné a zobrazované.

Zajímalo je například, jaký je rozdíl mezi listnatým a jehličnatým stromem, který hmyz létá, a který ne, nebo jak funguje koloběh vody.

Mnohé děti dokázaly samostatně pozorovat, dokumentovat a vyvozovat jednoduché závěry – tedy přesně to, co je cílem raného badatelského přístupu.

ZŠ a MŠ Jarov, Praha 3

Milada Suchá

Objevování (nejen) s vlajkami

V naší mateřské škole ve třídě Sluníček pracujeme s předškoláky se symboly log aut a s vlajkami. Když se děti naučí název vlajky a její popis, přidáváme postupně zajímavosti státu prostřednictvím příběhu, obrázku nebo říkanky či písničky. Seznámili jsme se např. s říkankou Nový Zéland, s kterou jsme se naučili i nejdelší název na světě ve verzi 85 písmen. S názvem hrajeme i psychomotorickou hru – předávání kamínku v kruhu z dlaně do dlaně.

NOVÝ ZÉLAND

Nikdo neví, kde se vzali, ale z velké dálky připlouvali na velikých kánoích s jídlem, toto souostroví stalo se jejich sídlem. Maurové se usadili v zemi, kde ovce, kam se podíváš, na každého člověka jich 10 spočítáš. Nový Zéland také mnoho kopců má, nás jen jeden zajímá. Má nejdelší název na světě, jestlipak to řici svedete? – Taumatawhakatangihangakoauauotamateaturipukakapikimaungahoronukupokaiwhenuakitanatahu

Některé vlajky a obrázky se zajímavostmi si pak děti samy kreslí a někdy si ve spolupráci s rodiči připraví krátký referát o daném státu a pak nám vybranou zemi představí.

Tvoříme různé logické skupiny podle shodného rysu, také pojmenováváme, v čem se mezi sebou liší, která vlajka nebo vlajky do skupiny nepatří.

Do práce s vlajkami zapojujeme i rodiče, kteří nás seznamují se zajímavostmi své rodné země nebo státu, který si oblíbili. Setkání je vždy zakončeno ochutnávkou typického pokrmu.

Děti také mají rády kvízy k vlajkám, některé společně vymýšlíme. Například:

1. Stavbu zvětšené molekuly železa, Atomium, nalezneme:
a) v Německu b) v Lucembursku
c) ve Francii d) v Belgii
2. Na které vlajce je vyobrazený vzácný papoušek Sissera (Amazoňan císařský)?
a) Dominikánská republika
b) Guatemala c) Dominika
3. Která vlajka má nejsložitější vzor ze všech vlajek na světě?
a) San Marino b) Turkmenistán
c) Jihoafrická republika d) Brazílie
4. Kolika hvězdami je vyobrazeno souhvězdí Jižního kříže na vlajce Papui Nové Guineje?
a) 6 b) 5 c) 4
5. Lexus, Mazda a Toyota jsou značky aut, které pocházejí z:
a) z Francie b) z Rakouska
c) z Itálie d) z Japonska

Objevování nejen s vlajkami je pro nás dobrodružná cesta, která nás vždy zavede na různá místa, k zajímavým informacím i k hrám, kde si užijeme i legraci. Se symboly podporujeme logické i tvořivé myšlení, hledáme souvislosti, možná řešení, společně tvoříme, děti se učí podílet se na svém vzdělávání a učí se jeden od druhého.

KLUBY NADANÝCH DĚTÍ

Mensa ČR po celé republice pomáhá se zřizováním klubů nadaných dětí (KND). Jejich účelem je podchytil skupinu velmi nadaných dětí již v raném věku a poskytnout jim nadstandardní rozvoj a rozšiřování obzorů. Věkově cílí na první a druhý stupeň základní školy. KND spolupracují většinou s městy a se základními školami, které poskytují pro jejich aktivity vhodné prostory. Čestnost schůzek je zpravidla 2–4× měsíčně a náplní jsou především exkurze, přednášky, aktivity rozvíjející intelektové schopnosti, odborné projekty či logické a deskové hry. Ačkoli většina klubů je zřizována při některé základní škole, některé fungují i zcela „nezávisle“, takže se do nich mohou přihlásit děti z širokého okolí. Konkrétní podmínky přijetí dítěte do klubu si nicméně stanovuje vždy vedoucí příslušného KND.

Aktuálně funguje více než 70 klubů nadaných dětí. Jejich seznam včetně medailonků a zpráv o činnosti najdete na

mensa.click/knd

Klub zábavné logiky a deskových her Prostějov

Iveta Sedláčková

Na Reálném gymnáziu a ZŠ Otto Wichterleho máme dva kroužky, mladší a starší žáky. Činnost obou kroužků je velmi obdobná. Během schůzek mají děti možnost hrát deskové hry, zkouší programovat roboty Vex 123, Ozoboty a mladší děti si hravou formou osvojují programování BeeBotů, dále mezi oblíbené aktivity patří i různé křížovky, rébusy nebo různé zajímavé pokusy.

S dětmi také navštěvujeme Hvězdárnu v Prostějově a pravidelně se účastníme akcí

prostějovského muzea. Před Velikonocemi jsme se právě v Muzeu Prostějovska poměřili síly v muzejním kvízu, otázky byly zaměřeny na velikonoční období a tradice. Na podzim jsme objevovali zajímavá místa v centru Prostějova díky hře, kterou nabízelo infocentrum u příležitosti výročí J. Wolkeru.

Rovněž spolupracujeme s klubem deskovkářů a se společností Albi. Ta poskytuje skvělé a zajímavé hry a děti se rády těchto soutěžních odpolední s hrami účastní.

KND Calm2be Poděbrady

Veronika Miláčková

Společná cesta poznáním

Klub nadaných dětí v poděbradském seberozvojovém centru Calm2be funguje teprve krátce, ale i tak jsme zažili velké věci! S dětmi ve věku 5 až 8 let se scházíme jednou za dva týdny a věnujeme se tématům od vesmíru a biologie až po osobní rozvoj, například mindfulness.

Věda na vlastní kůži

Do centra zveme odborníky, kteří dětem otvírají svět vědy. RNDr. Zbyšek Mošna, Ph.D., je nadchl magnetizací a elektřinou. Děti dokázaly rozlišit magnetické a nemagnetické kovy, vizualizovaly magnetické pole a naučily se pracovat s buzolou.

Při pokusech s elektřinou sestavily vlastní elektrický obvod, pochopily princip plazmové koule, Teslovy cívky i dálkového přenosu energie.

Lidské tělo v praxi

MUDr. Deli Křížová zavedla děti do tajů trávení. Děti si vyzkoušely funkci celého trávicího traktu a naučily se, co znamená vyvážená strava, jaké potíže mohou způsobit parazité a jakou roli hrají probiotika. Další setkání pak patřilo stavbě těla – děti dokázaly nahmatat tepny, změřit tep srdce, vyšetřit poraněnou nožičku, zkoumaly RTG snímky a poznaly, jak tělo funguje jako celek.

Vesmír a přírodní jevy

S Mgr. Stanislavem Poddaným si děti sestavily živý model částečného zatmění Slunce, pozorovaly zvukové vlny a měřily hluk v decibelech. Společně s ním také zažily noční pozorování oblohy s přístroji z pražského Planeta, a odnesly si tak první skutečný astronomický zážitek.

Exkurze a poznávání světa

Na exkurzi v Očním centru Poděbrady si děti vyzkoušely dioptrické vyšetření,

testy na barvoslepost a seznámily se OCT přístrojem.

V pardubickém centru Sféra experimentovaly v chemické laboratoři a hrály si ve Sférickém hřišti, kde rozvíjely logiku, matematické dovednosti a IT znalosti.

V Českém ráji se s RNDr. Zdeňkem Mrkáčkem učily rozpoznávat ptáky podle zpěvu a při návštěvě Kutné Hory poznaly výrobu nábytku z jednoho kusu dřeva i vizuální herny GASKu.

Rozvoj osobnosti a mysli

Centrum Calm2be se zaměřuje i na vnitřní rovnováhu. Pod vedením Lucie Kirchner si děti vyzkoušely mindfulness techniky, relaxační dýchání, cvičení pozornosti a soustředění. Součástí byla i šifrovací hra – děti rozluštily Morseovu abecedu a zvládly Polský kříž, čímž trénovaly trpělivost i týmovou spolupráci.

Finanční gramotnost v praxi

Vrcholným zážitkem byly červnové dětské trhy „Srdcem pro lepší svět“. Děti si zde vyzkoušely svět byznysu – vyrobily vlastní produkty, stanovily jejich cenu, vytvořily marketingovou strategii a samy prodávaly. Díky přímému kontaktu s penězi si hravou formou osvojily základy finanční gramotnosti a obchodního myšlení.

Nový školní rok

Od září KND zahajuje druhý rok a otevře novou skupinu pro děti od 8 do 10 let. Chystáme také první vědeckou konferenci, kde děti předvedou výsledky svého výzkumu, nové dovednosti i prezentační schopnosti. Klub nadaných dětí Calm2be v Poděbradech je finančně podporován městem Poděbrady.

Dětské trhy
v Poděbradech

mensa.click/1kd

Úspěšný první rok Klubu
nadaných dětí Calm2be
v Poděbradech

mensa.click/1jy

KND při ZŠ a MŠ Salmova, Blansko

Miroslav Konvalinka

Objevování tajemství světa hravou formou

Každé setkání našeho klubu je jedinečnou příležitostí k objevování nových myšlenek a záhad. V klubu nadaných dětí se pravidelně setkávají malí badatelé ve věku do 11 let, kteří se rádi nechávají vtáhnout do světa úkolů, her a přemýšlení. Naším hlavním cílem není jen nacházet správné odpovědi, ale především učit se dívat na problémy z různých úhlů a společně hledat cestu k jejich řešení.

Hádanky a logika

Během uplynulých setkání jsme se zaměřili na luštění logických hádanek. Děti se učily rozvíjet logické myšlení, trpělivost a schopnost soustředění. V mnoha případech se ukázalo, že když spojí své nápady a síly, podaří se jim nalézt klíč k řešení i těch nejobtížnějších úkolů.

Malí detektivové

Nemalou část našich programů tvořily také detektivní hry. Účastníci se stali vyšetřovateli, kteří pátrali po stopách, analyzovali možné scénáře a skládali si dohromady vlastní

příběh záhady. Radost z objevování a „aha-momenty“, kdy se jednotlivé dílky složily do celku, byly zážitkem nejen pro děti, ale i pro jejich vedoucí.

Inspirace pro malé objevitele

Rádi si připomínáme myšlenku, která se stala mottem našich setkání: „Vesmír je plný magických věcí, které trpělivě čekají na odhalení, až dostatečně vzroste náš důvtip.“ Každým krokem, hrou i otázkou se učíme vidět svět trochu jinak – otevřeně, s fantazií a se zvědavostí, která je pro děti tím nejlepším průvodcem.

KND při ZŠ DidaSmart, Brno

Irena Matušková

Klub nadaných dětí při ZŠ DidaSmart (dříve Didaktis) v Brně se proměnil ve vědeckou dílnu plnou fascinujících pokusů. Slovo laboratoř je pro děti téměř magické, a tak pomocí kuchyňské chemie čarovaly s barvami i vyráběly domácí kosmetiku. Zkoumaly, jak vypadají vzorky pod mikroskopem, proč některé předměty plavou, jiné se potápějí a další zase létají. Stavěly věže i mosty podle zadaných kritérií a měřily jejich stabilitu i nosnost. Objevovaly úžasné schopnosti lidského těla. A protože to přece byli opravdoví vědci, už i prvňáci si osvojili pojmy jako těžiště, hustota kapaliny,

vztlak, chromatografie, hydrogenuhličitán sodný a mnohé další.

Že se učení stalo zábavou, dokládá obrovský zájem – kapacita klubu byla i pro příští školní rok vmžiku obsazena.

KND při ZŠ Englišova, Opava

Simona Martinková

Školní rok plný objevů a experimentů

Činnost Klubu nadaných dětí (KND) v Opavě pokračovala i v minulém školním roce s bohatým programem, který přinesl inspiraci, poznání i radost z objevování. Klub je dlouhodobě místem, kde se děti se zájmem o vědu a techniku mohou setkávat, rozvíjet své schopnosti a sdílet své nadšení s vrstevníky.

Stejně jako v minulých letech jsme navázali na úspěšnou spolupráci s ostravskou zoologickou zahradou a Slezským zemským muzeem, kde děti absolvovaly atraktivní vzdělávací programy.

Neodmyslitelnou součástí činnosti našeho KND jsou však už tradičně také setkání se studenty a pedagogy středních škol – Mendelova gymnázia Opava, Slezského gymnázia Opava a Masarykovy střední školy zemědělské a přírodovědné v Opavě.

Každá z těchto škol přinesla do našeho programu svůj osobitý přístup. Na Mendelově gymnáziu jsme si lámali hlavu nad logickými a geometrickými úkoly a nechali se vtáhnout do světa fyziky prostřednictvím zábavných pokusů z optiky. Slezské gymnázium nás pak ve velikonočním čase zavedlo do laboratoří, kde jsme prozkoumali vajíčko trochu jinak – jednou očima biologa a podruhé z pohledu chemika. A na zemědělské škole jsme si vyzkoušeli, jak se dá z banánu extrahovat DNA, a zjišťovali, které nápoje jsou pro náš organismus kyselinotvorné. Díky ochotě a tvořivosti pedagogů i studentů mohli děti z našeho KND prozkoumávat vědu vlastními silami, klást otázky a hledat odpovědi. Programy byly sestaveny tak, aby byly nejen odborné, ale také hravé a motivující – a to se podařilo na jedničku.

KND se tak stává nejen místem vzdělávání, ale i komunitou, kde vzájemná inspirace, přátelská atmosféra a společná radost z poznávání dělají z každého setkání jedinečný zážitek.

KND při ZŠ F. L. Čelakovského, Strakonice

Jana Rohová, Šárka Pechandová

Po celý uplynulý školní rok děti v našem klubu nezahlázely. Ve spolupráci se šachovou asociací jsme uspořádali 1. ročník šachového turnaje. Vítězové se pak zúčastnili velkého šachového turnaje O pohár ředitele strakonického gymnázia, kde dokázali porazit mužstva ze základních škol i gymnázií a odnesli si pohár za fantastické vítězství!

K Vánocům klub dostal krásný dárek – výlet do iQLANDIA v Liberci. Všechny expozice byly zajímavé a zábavné. Vyzkoušeli jsme si věci prakticky, takže se umíme obalit bublinou nebo roztočit vlastními pohyby pračku. Víme, jak se naše tělo chová při velkém větru nebo zemětřesení. Naučili jsme se ovládat jednoduché roboty a podívali jsme

se do modelu nitra naší planety. Každý si vybral, co ho zajímalo. Z výletu jsme přijížděli nadšení a se spoustou nových poznatků.

V červnu proběhla slavnostní akce našeho klubu nadaných dětí a školního Ateliéru. Nabídla pestré spektrum prezentací a vystoupení, zazněly inspirativní přednášky a každé vystoupení bylo svědectvím o zvědavosti, odvaze, originalitě a profesionalitě našich žáků. Ateliér úzce spolupracuje s naším KND a je bezpečným a tvořivým prostorem, kde mohou děti nejen rozvíjet svůj talent, ale také se v klidu vypořádat s vnitřním napětím nebo obtížemi, které je provázejí. Akce byla důkazem, jak důležité je vytvářet prostředí, kde mohou děti růst, objevovat a cítit, že jejich hlas a pohled na svět mají své místo.

Z Klubu nadaných dětí a školního Ateliéru ZŠ Františka Ladislava Čelakovského

mensa.click/1kt

KND při ZŠ Kunovice, U Pálenice

Petra Šáchová

Poté, co v lednu 2025 zrealizovala Mensa Česko v naší škole testování IQ a potvrdila, že více než polovina testovaných dětí disponuje nadstandartními schopnostmi v oblasti logiky, jsme na půdě naší školy otevřeli KNZD – klub nadaných a zvědavých dětí. V Klubu začalo pracovat 21 prvostupňových dětí podporovaných třemi staršími dětmi na pozici asistentů.

Přestože je naše historie krátká, stihli jsme za pár měsíců našeho působení zrealizovat celou řadu různorodých aktivit. Od stezky napříč školou plnou hlavolamů, rébusů a slovních hříček jsme se na poslední schůzce v loňském školním roce dobrali k naší vlastní první vědecké konferenci o vesmírných úkazech. Naučili jsme se také psát vzkazy v binárním kódu Morseovy abecedy, pronikli jsme do tajů daktyloskopie, vyrobili si funkční elektronická vozítka a prokázali adsorpční

vlastnosti černého uhlí a změnu pH roztoků při chemických pokusech.

V březnu jsme v doprovodu rodičů spolupracujících s KNZD zavítali do VIDA!, abychom prozkoumali, jak velký význam pro nás má tlak jako fyzikální veličina a jak jsou houby schopné propojit celý ekosystém. Mikroskopování nám umožnilo se ponořit do světa bakterií a prozkoumat život ze zcela jiné úrovně. Někteří členové KNZD využili v závěru loňského školního roku naši nabídku a vycestovali s námi na přírodopisně zaměřenou cestu za poznáním do Švédska či zvolili techničtěji zaměřený zájezd na britské ostrovy.

Formou prožitkového učení tak zcela přirozeně umožňujeme rozvíjet znalosti, schopnosti, a dovednosti našich nadaných a zvědavých dětí a inspirujeme je a motivujeme k jejich dalšímu sebezvoji.

KND při ZŠ Lupáčova, Praha

Alena Špádová

Naše škola aktivně podporuje rozvoj nadání dětí v projektech pro děti již od první třídy a věnuje jim péči ve všech vzdělávacích směrech po celou dobu studia žáka na škole. Jednou z forem této podpory je Klub nadaných dětí, který díky vzrůstajícímu zájmu v loňském školním roce měl již tři skupiny dětí.

Po celý školní rok jsme u dětí rozvíjeli zábavnou a inspirativní formou logické myšlení, jejich všeobecné znalosti, vlastní fantazii a kreativitu. Setkání byla zaměřována na konkrétní, dětem blízká témata a řešení nejrůznějších rébusů a úloh dětem rozšiřovalo znalosti dané oblasti.

V loňském roce jsme cestovali vesmírem, komunikovali s mimozemšťany, diskutovali o rizicích a přínosech kontaktu s cizími civilizacemi, seznámili jsme se podrobně s meteority, zkoumali vitamíny a seznámili se s jejich objevitelem, věnovali se přírodě, stopování, hibernaci, léčivým rostlinám a stromům, hmyzu, studovali jsme mimikry, vyzkoušeli si první pomoc a neopomněli jsme samozřejmě ani tradiční témata období Halloweenu, Vánoc, Velikonoc a čarodějnic, opět v trochu netradičním pojetí.

Poprvé jsme se zúčastnili Poháru vědy. Na plnění úkolů děti pracovaly velmi intenzivně a s velkým nadšením, což se projevilo velmi pěkným výsledkem naší premiérové účasti.

Setkávání klubu jsme si s podporou školy zpestřili několika exkurzemi. V Národním technickém muzeu jsme postupně absolvovali programy Kniha, Voda miluje chemii a Chytří gurmáni – v tomto

programu děti zjišťovaly obsah vitamínu C v různých potravinách, vyzkoušely si práci s laboratorním vybavením, diskutovaly o příčinách rozdílů ve svých výsledcích a prováděly „mezilaboratorní“ porovnání.

Zaměřili jsme také do historie a navštívili Triopark, kde jsme objevovali svět paleontologie. Děti si pak ve škole vyrobily společnou velkou kostru dinosaura z keramické hmoty, studovaly rentgenové snímky zvířat a vytvořily atlas paleontologických nálezů. Za živou přírodou jsme pak vyrazili do Dáblického háje na exkurzi Život lesa.

Na konci školního roku zatoužily děti po výletu s Klubem nadaných dětí – rádi jsme jim toto přání splnili a výlet to byl – jak jinak – opět intenzivně vzdělávací. Za novými poznatky jsme vyrazili až do Brna! Aby cesta rychleji ubíhala, děti řešily rébusy týkající se historie Brna a českých univerzit, prověřily svou paměť při hře s erby městských čtvrtí a své kreativitě daly průchod při tvorbě obrázku / příběhu / komiksu v hantecu, se kterým se seznamovaly s velkým nadšením. V Brně jsme navštívili Masarykovu univerzitu a program Buněční detektivové. Děti se velmi zábavnou formou seznámily se stavbou živočišné a rostlinné buňky, vyrobily si jejich modely, studovaly je pod mikroskopy, provedly extrakci chlorofylu z listů rostlin a na závěr i odběr vzorků bakterií z vlastních rukou. Posléze jsme se přesunuli do centra VIDA.

Bylo velmi potěšující a motivující zjistit, že i tak malé děti zvládly takový velký a dlouhý výlet s neutuchajícím nadšením a energií a předvedly na něm skvělou práci a plně zaujetí. Byl to velmi vydařený závěr školního roku, silně motivující do další práce v novém školním roce.

KND při ZŠ Strossmayerovo náměstí, Praha

Henrieta Hynek

Kroužek, kde zvědavost dostává prostor

Na základních školách se čím dál častěji objevuje potřeba cíleně podporovat žáky, kteří mají výrazný zájem o matematiku a přírodovědné obory. Nejde jen o „nadané děti“ v tradičním slova smyslu, ale o všechny, kteří mají zvýšený zájem přesahující běžný rámec školní náplně. V hodině na to často není dostatek prostoru – učivo musí postupovat určitým tempem, a tak se někdy zvědavost dětí ztrácí pod tlakem učebních plánů. Kroužek však nabízí prostředí, kde se zvědavost může stát hlavním motorem učení.

Prostor pro hlubší objevování

Matematické a přírodovědné předměty jsou pro práci s dětmi se zvýšeným zájmem ideální. Nabízejí množství experimentů, projektů a otevřených úloh, které přesahují rámec běžné výuky. V kroužku je možné zadávat komplexnější úkoly, nechat děti samostatně navrhovat postupy řešení a společně diskutovat o různých cestách, které k výsledku vedou. Taková práce nejen rozvíjí jejich schopnost logického uvažování, ale zároveň posiluje i tvořivost a odvahu pouštět se do nejistých, ne zcela

předvídatelných situací – dovednosti, které jsou v dnešní době nesmírně cenné.

Setkání s podobně smýšlejícími vrstevníky

Neméně důležitý je sociální rozměr. Děti, které ve třídě občas působí „jinak“, zde nacházejí prostředí, kde nejsou samy. Společná práce v týmu navíc posiluje jejich schopnost spolupráce, respektování různých úhlů pohledu a vzájemné podpory – tedy dovednosti, které se jim budou hodit nejen ve škole, ale i v budoucím profesním a osobním životě.

Obohacení pro celé školní prostředí

Účast na kroužku má dopad i na běžné vyučování. Děti, které zde získají nové zkušenosti, si je přinášejí zpět do své třídy. Přispívají originálními nápady, přinášejí zajímavé postřehy a mohou být inspirací pro spolužáky. Pokud mají možnost svůj zájem rozvíjet jinde, ve třídě pak často působí vyrovnaněji a konstruktivněji. Z pedagogického hlediska tedy kroužek pomáhá nejen jednotlivcům, ale celé třídě: uvolňuje prostor pro diferencovanou práci, podporuje spolupráci a přispívá k vytváření prostředí, kde se každý žák může rozvíjet svým tempem.

Rovnováha mezi výkonem a dětstvím

Při všech snahách o podporu nadaných a zvědavých dětí je ale klíčové nezapomínat na rovnováhu. Tyto děti mohou působit velmi vyspěle, rychle chápát složité souvislosti a samy si stanovovat cíle. To však neznamená, že jsou to „malí dospělí“. Potřebují stejně jako ostatní prostor pro hru, odpočinek, běžné dětské zážitky i rozvoj oblastí, v nichž tak silně nejsou.

Pokud se pozornost zaměří jednostranně jen na výkon a „budování dětské kariéry“, mohou se dostat pod tlak, který je ochudí o radost a přirozenou tvořivost. Smyslem kroužku proto není připravit z dětí budoucí vědce za každou cenu, ale podpořit jejich přirozený talent v rovnováze s celkovým rozvojem osobnosti.

Závěrem

Kroužek zaměřený na matematiku a přírodovědné předměty je víc než jen doplněk výuky. Je to prostředí, kde mohou děti svobodně rozvíjet svou zvědavost, setkávat se s podobně smýšlejícími vrstevníky, učit se spolupracovat a přinášet inspiraci i zpět do své třídy. Pokud přitom nezapomeneme na to, že nadané děti jsou především děti, může být tento způsob podpory velkým přínosem nejen pro ně, ale i pro celé školní společenství.

KND Frenštát pod Radhoštěm

Drahomíra Palionová

Klub nadaných dětí funguje na naší škole již od roku 2010. V tomto školním roce tvořilo naši partu patnáct zvědavých a nadšených dětí od 1. do 5. ročníku a dva pedagogičtí průvodci. Scházíme se pravidelně každé pondělí, kdy společně objevujeme nové oblasti poznání, zkoušíme netradiční aktivity a rozvíjíme své talenty.

Rok byl opět plný pestrých exkurzí, tvořivých dílen, her i vzdělávacích projektů, které dětem nabídly nejen nové vědomosti, ale i prostor pro kreativitu, spolupráci a radost z objevování. Během desítek setkání jsme se vydali na místa, kam se běžně nedostanete, vyzkoušeli si neobvyklé činnosti a potkali zajímavé lidi.

Výpravy do světa techniky a řemesel

Naše zvědavost nás zavedla například do nového očního centra STOPP OPTIK, kde jsme se nejen dozvěděli, jak funguje lidské oko, ale také si sami vyzkoušeli měření dioptrií či broušení čoček. V automobilce

OP Mobility jsme sledovali roboty při práci a objevili tajemství výroby světlometů. A když jsme zavítali na poštu, zjistili jsme, že i razítkování má svá pravidla a filatelie svá poklady.

Pracovní rukavice jsme nasadili při výrobě dřevěného dárku pro maminku. Řezání, broušení, zatloukání – pro mnohé z nás úplně nové zkušenosti – nám ukázaly, že vyrobit něco vlastníma rukama je radost i výzva.

Dobrodružství a výzvy

Podzimní měsíce odstartovalo šifrovací odpoledne, kde jsme rozlouskli nejednu zapeklitou hádanku. V prosinci jsme změřili síly ve vědomostní soutěži RISKUJ a procvičili si nejen mozkové závity, ale i týmovou strategii.

A vrcholem roku byl červnový výlet do Valašské pevnosti v Rožnově pod Radhoštěm. Uniková hra plná záhad, tajemných místností a spolupráce prověřila naše logické myšlení, postřeh i odvahu. Vítězství chutnalo sladce, ale ještě cennější byla radost ze společného zážitku.

Tvůrčí projekty

Na jaře jsme se proměnili v televizní štáb – psali scénáře, stáli před kamerou i za ní a chystali reportáž k výročí školy. V lednu jsme díky programu GeoGebra pronikli do světa interaktivní matematiky a zjistili, že i složité vzorce mohou být zábavné.

Historie a kultura na dosah

Vydali jsme se po stopách Velké Moravy, tvořili dřevěné stavby inspirované dávnou minulostí a poznávali umělecké dědictví Albína Poláška přímo ve Frenštátě. V místním kině jsme objevili zákulisí divadelní opony

od akademického malíře Břetislava Bartoše, na Dakaru jsme si povídali s Alešem Lopraisem o jeho závodních dobrodružstvích a v říjnu jsme skládali vlastní tangramy.

Každá naše akce měla jedno společné – chuť dětí poznávat svět zblízka, ptát se, zkoušet a sdílet své nadšení. Rok v KND nám přinesl nespočet příběhů a zkušeností, které v učebnicích nenajdete. A protože zvědavost nezná prázdнины, už teď se těšíme, kam nás dobrodružství zavede příště.

KND Talentík Louny

Jana Elbelová

Minulý školní rok byl pro náš nově vzniklý klub nadaných dětí ve znamení objevování, experimentů i společných zážitků. Dvanáct žáků prvního stupně napříč třídami se pravidelně scházelo jednou za čtrnáct dní na dvě hodiny ve školní knihovně. Hned na první schůzce si děti zvolily název „Talentík“ a s pomocí umělé inteligence si navrhly maskota i klubovou písničku.

Během roku si pak děti vyzkoušely řadu zajímavých aktivit a navštívily neméně zajímavá místa. Některá u nás v Lounech, jako Muzeum zkamenělého lesa nebo

místní gymnázium, kde děti krmily veverky, pozorovaly axolotly, strašilky nebo agamy. Vyjeli jsme ale také do města Štětí, kde jsme byli na exkurzi v papírnách.

Významnou část aktivit tvořila účast v celostátní soutěži Pohár vědy. Děti zkoumaly kyselost a zásaditost pomocí přírodních indikátorů, připravovaly zdravé barevné svačinky, objevovaly vlastnosti newtonovské kapaliny i zákonitosti světla a stínů.

Nechyběly ani deskové hry, výroba vlastních přívěšků na 3D tiskárně nebo chemické pokusy.

KND Veverky při ZŠ Šrámkova, Opava

Gabriela Mathiasová

Všechny naše děti se v minulém školním roce musely vyrovnat s krizovou situací: zářijová povodeň naší školu zasáhla velmi silně – měli jsme zatopené celé přízemí školy, tělocvičnu, školní klub, hřiště, přišli jsme o místnosti, vybavení a celý rok jsme fungovali ve ztížených podmínkách. Děti se naučily, že i taková krize se s pomocí ostatních dá zvládnout.

Zaměřili jsme se na rozvoj technických dovedností a rozvíjení týmové spolupráce. Ve škole se naše Veverky společně připravovaly na různé technické soutěže. Stavělo z Merkuru, ale také ze špejlí. Z Merkuru jsme stavěli na soutěži „Stavíš, stavím, stavíme, nejlepšího odměníme“, kterou pořádá Střední škola průmyslová a umělecká v Opavě. Úkolem týmů bylo sestavit modely nákladního automobilu a sekačky na trávu podle přiloženého návodu. Hodnotila se přesnost, kvalita spojení a také se hlídala rychlost při konstruování.

Z další konstrukční soutěže, kterou pořádala Fakulta stavební VŠB-TUO, si náš tým přivezl stříbrnou medaili za pevný most vystavěný ze špejlí, lepidla a provázku. (foto z akce: Tomáš Sláma, VŠB-TUO)

Naše Veverky jsou zvědavé a my je vedeme

k tomu, aby uměly využívat příležitosti a prozkoumávaly svět kolem. Ještě před povodní jsme se zúčastnili festivalu RESISTANCE!, což je mezinárodní divadelní projekt, který se uskutečnil v prostorách Národního divadla moravskoslezského. Šlo o ztvárnění tématu odporu mladými lidmi a pro děti to bylo něco úplně nového.

Nezapomenutelné byly také dva naše výlety do minulosti. Na programu Slezského muzea A kniha spatřila světlo světa jsme měli jedinečnou příležitost listovat v knihách starých stovek let. Samozřejmě velmi opatrně a v bílých rukavičkách. Minulosti jsme se dále dotkli prostřednictvím fotografie. Na ciprogramu Camera obscura v Dolní oblasti Vítkovice si děti vyzkoušely fotit jen pomocí světla a tmavé krabíčky a pak „postaru“ pomocí chemie vyvolaly negativ. K převodění na pozitiv už použily aplikaci. Každopádně to bylo úplně jiné focení.

V letošním školním roce už máme rány po povodni zaceleny, nyní nám ještě pomáhá nakladatelství Meandr vybavit si školní knihovnu, těšíme se na knížky, mezi kterými jsou i tituly určené nadaným žákům. V tomto školním roce se zaměříme na čtení a kulturu, budeme pokračovat v rozvoji technických dovedností a s otevřenou myslí budeme čekat na příležitosti, které nám rok přinese.

KND Zvědálek, Mladá Boleslav

Zuzana Knesplová

I s rodiči – přírodní expedice a podpůrné setkání

Letos jsme se setkali s rodiči mladších Zvědáků (5–7 let) hned dvakrát a obě setkání byla velmi milá a obohacující. Nejprve jsme na první dubnovou neděli vyrazili na přírodní expedici. Děti v týmech s rodiči či dalšími příslušníky rodiny dostaly k dispozici pracovní listy, které jim pomáhaly objevovat taje probouzející se přírody – hrály si s abecedou a přírodninami začínajícími na jednotlivá písmena a využívaly všímavě smyslů – naslouchaly ptákům, zkoumaly přírodu rukama, pozorovaly tvary v přírodě i barvy různých květů, stromů, živočichů, kamenů...

V červnu jsem pak rodičům opět nabídla setkání na téma NADANÉ DÍTĚ. Toto setkání nabízím již tradičně jako podpůrné setkání lidí s úžasnými, ač v lecčems specifickými dětmi.

Letos se rodiče nejvíce zajímali o témata socializace v kolektivu vrstevníků, nástupu do školy a zvládání emocí u nadaných dětí. V příjemné atmosféře rodiče sdíleli zkušenosti, společně jsme ukotvovali obecná specifika socio-emočního vývoje nadaných dětí a odnesli si vedle informací i důležitý pocit, že „v tom nejsou sami“.

KND Zvídálek, Ostrava

Alena Calábková

Náš klub nadaných dětí se schází jednou týdně v prostorách MŠ Ostrava, Dvořákova 4. V roce 2025 jsme se zaměřili na environmentální vzdělávání, které jsme dětem přiblížili prostřednictvím projektů, badatelských aktivit a experimentů.

Děti se postupně věnovaly těmto tématům:

- Voda a její koloběh – s využitím jednoduchých pokusů (odpařování, kondenzace, srážení) objevovaly, jak voda putuje přírodou. Zajímavou aktivitou bylo také zkoumání čistoty vody pod lupou a mikroskopem.
- Počasí – v rámci tématu „Malí meteorologové“ si vyzkoušely měření teploty, sledování směru větru a tvorbu jednoduché předpovědi počasí.
- Vesmír – dalším blokem bylo téma vesmíru. Děti pracovaly s modely planet, sledovaly noční oblohu prostřednictvím online aplikace a tvořily vlastní mapy souhvězdí.
- Půda a život v ní – děti zkoumaly strukturu půdy, její druhy a život drobných organismů. Vyrobit si vlastní „půdní terária“, ve kterých pozorovaly procesy rozkladu.
- Ochrana přírody a ekosystémů – prostřednictvím terénních pozorování v okolí mateřské školy i při vycházkách do parku se učily rozpoznávat stromy, rostliny a živočichy. Vytvořily „stromové karty“ a společně pečovaly o hmyzí domeček. Velkým zážitkem bylo také téma „Motýlí proměna“ – objednali jsme larvy motýlů, které děti

pozorovaly během jejich růstu. Společně jim připravily vhodné podmínky pro zakušení, sledovaly celý proces líhnutí, a nakonec motýly slavnostně vypustily zpět do přírody.

Ve všech činnostech jsme podporovali badatelskou činnost, rozvoj kreativity i spolupráci dětí. Projekty byly vedeny tak, aby děti mohly klást otázky, hledat odpovědi a samy se stávaly malými objevovateli.

Díky Klubu Zvídálek se podařilo vytvořit prostředí, kde nadané děti nacházejí výzvy, prostor pro hlubší poznávání a možnost sdílet své zájmy s vrstevníky.

KND Zvídavé sovičky při ZŠ Dobříš

Barbora Borovičková

V našem kroužku Zvídavé sovičky při ZŠ Dobříš se věnujeme tématům, která si děti samy vybírají. Nevyhýbáme se fyzikálním ani chemickým pokusům, historii, přírodovědě či zeměpisu. Zkoumáme svět s otevřenými očima a neustále hledáme odpovědi na otázky: „Jak to funguje?“ nebo „Proč je to právě takhle?“

Scházíme se pravidelně každý týden a každý týden objevujeme něco nového. Velmi oblíbený byl projekt „I lenoch může být užitečný“, který nás zavedl do fascinujícího světa mravenců. Děti se dozvěděly, že ne všichni mravenci jsou pracovití – že i v mraveništi existují lenoši. Vyrobili jsme si vlastní formikárium a porovnávali ho se zakoupeným. Všechny děti se proměnily v mravenčí badatele.

Zkoumali jsme životní cyklus mravenců od vajíčka až po dospělé, pozorovali jejich chování. Děti si všimly, že mravenci si navzájem předávají informace pomocí dotyků tykadla, často se zastavují u sebe navzájem a „komunikují“ pomocí krátkých dotyků. Svá tykadla si pak vždy mravenci pečlivě čistili. Zaznamenali jsme i zajímavé chování při stavbě tunelů – mravenci spolupracovali bez zjevného vedení, ale přesto efektivně. Některé děti si všimly, že mravenci se vyhýbají světlu a raději pracují ve stínu.

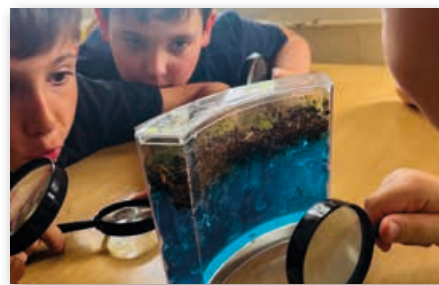
Naučili jsme se, že mravenci mají dva žaludky: jeden pro sebe a druhý pro sdílení potravy s ostatními. Mravenčí dělnice

dokážou uzvednout až dvacetinásobek své váhy – kdyby to uměl člověk, zvedl by osobní auto! A také jsme se dozvěděli, že mravenčí královna se může dožít až 20 let a během života naklást miliony vajíček.

Protože projekt zaujal celou skupinu, rozhodli jsme se v příštím školním roce pokračovat. Chceme založit vlastní mravenčí kolonii! Díky podpoře školy máme k dispozici finanční prostředky na zakoupení speciálního velkého formikária. Na internetu je možné objednat evropské i tropické druhy mravenců – při výběru bude důležité nejen to, jak mravenci vypadají, ale také jak náročný je jejich chov a případná hibernace.

Evropské druhy obvykle v zimě hibernují, a je třeba je na několik měsíců (minimálně tři) přesunout do chladu. Pokud budeme chtít pozorovat mravence po celý rok, musíme vybrat exotický druh, který hibernaci nepotřebuje. Děti samy budou porovnávat jednotlivé možnosti a společně navrhne nejlepší řešení pro naši kolonii. Chystáme také mravenčí deník, kam si budeme zapisovat a kreslit pozorování i postřehy ze života mraveniště.

A protože jsme opravdu zvídaví, už teď máme v hlavě další plány – například „Zvídavou laboratoř“, kde budeme vyrábět sopku, zkoumat neviditelný inkoust nebo zjišťovat, jak se tvoří blesk. Možná nás čeká i vesmírná výprava nebo výzkum dinosaurů. Fantazii se u nás meze nekladou. Už se nemůžeme dočkat, co všechno objevíme společně v novém školním roce!

LogIQ kluby, Klatovsko

Kateřina Vágnerová

Klatovské LogIQ kluby nadaných dětí mají už více než dvanáctiletou tradici a stále se rozvíjejí. Pravidelně se scházejí každý týden po školní výuce na dvou základních školách, kde fungují dvě věkové skupiny – mladší děti z 1.–2. tříd a starší děti ze 3.–5. tříd. Od loňského roku se k nim přidal i nově založený LogIQ klub pro žáky II. stupně základních škol, který sídlí na Gymnáziu Jaroslava Vrchlického v Klatovech. Tento klub je otevřen nejen žákům klatovských škol, ale i dětem z okolí, a rychle si našel své nadšené členy.

Mezi aktivity klubů patří vědecké bádání, experimenty v přírodních i technických oborech, řešení logických úloh a hlavolamů, šifrování, hraní deskových her a také exkurze na zajímavá místa. Starší bývalí členové klubu, dnes již vysokoškoláci, se pravidelně zapojují jako asistenti a předávají své zkušenosti mladším.

Velkou část činnosti tvoří zapojení do různých soutěží a projektů. Členové se tradičně účastní badatelské soutěže Pohár

vědy, ve které mají příležitost samostatně experimentovat a také prezentovat své výsledky. Opakovaně se zapojili do výzvy Evropské vesmírné agentury Moon Camp Challenge a navrhli své vesmírné základny. Novinkou letošního roku bylo zapojení do mezinárodních vesmírných programů AstroPi Mission Zero a AstroPi Mission SpaceLab. Díky nim získaly děti jedinečnou zkušenost – jejich vlastní kód běžel na palubě Mezinárodní vesmírné stanice a z mise získaly i autentické fotografie povrchu Země pořízené přímo z vesmíru. Ještě větší výzvou se stal 24hodinový vesmírný hackathon, během něhož týmy řešily komplexní úkoly pod časovým tlakem a musely prokázat nejen znalosti, ale i schopnost týmové spolupráce a prezentace.

LogIQ klub se zapojil i do pilotní Mensa dětské konference, na které děti představily vlastní badatelské stanoviště, kde nabízely interaktivní úkoly pro ostatní účastníky. Vrcholem celoroční činnosti byl opět letní vědecký týden, tentokrát na téma „Vědou k přežití“. Program byl plný fyzikálních, chemických i biologických experimentů

a diskusí, jak věda pomáhá člověku zvládat krizové situace. Výběr aktivit z tohoto týdne byl zařazen k prezentaci na učitelské přehlídce Science on Stage, která bude v říjnu v Praze.

Významnou pravidelnou akcí v kalendáři se stal také červnový Dětský vědecký festival, který připravují lektori a nadšenci LogIQ klubu. Festival nabízí pestrý program badatelských stanovišť, workshopů a experimentů a účastní se ho nejen členové LogIQ klubů, ale i mnoho dalších nadaných a zvědavých dětí ze širokého okolí. Atmosféra je vždy nabitá objevováním, zkoušením a sdílením nových poznatků a inspirací.

Významnou novinkou letošních aktivit se stala i mezigenerační spolupráce. V rámci Týdne pro digitální Česko se děti zapojily do projektu Digitální most mezi generacemi. V něm pomáhaly seniorům z Klatov a okolí s orientací v moderních technologiích – vysvětlovaly ovládání chytrých telefonů, nastavování aplikací či používání internetu v běžném životě.

Kluby LogIQ tak propojují badatelské nadšení, moderní technologie i společenskou odpovědnost. Děti se učí klást otázky, hledat odpovědi, spolupracovat a předávat své znalosti dál – a to vše v prostředí, kde je zvědavost tou nejcennější vlastností.

Badatelská inspirace XII: Výzkum o naší planetě přímo u vás na stole

mensa.click/1jn

Badatelská inspirace XIII: Jak moc je dešť kyselý?

mensa.click/1jw

Dětský vědecký festival v Klatovech – den skutečné vědy pro zvědavé děti

V neděli 15. června 2025 se v Klatovech uskutečnil již tradiční Dětský vědecký festival: populárně-vědecká akce primárně pro nadané děti mladšího školního věku (od předškoláků po cca 6. třídu ZŠ), ale s otevřeností i pro starší zájemce. Festival pořádají nadšenci okolo klatovského Klubu nadaných dětí LogIQ ve spolupráci s vědci a vědeckými institucemi z celé republiky.

Co festival nabízí:

- Dvě dopolední přednášky – srozumitelná a inspirující vystoupení od vědců, kteří dětem předávají krásy svých oborů.
- Odpolední workshopovou část – děti si předem vybírají z nabídky workshopů, které trvají 30 minut. Účastníci workshopů aktivně bádají či tvoří.
- Interaktivní vědecká stanoviště / stánky partnerů – po celou dobu festivalu jsou k dispozici stánky, kde se děti mohou zapojit do experimentů, hravých ukázek a objevování.

Program je dobře vyvážený mezi pasivním nasloucháním a aktivní účastí – děti si vědu nejen vyslechnou, ale hlavně samy experimentují a tvoří. Rozprostření akce uvnitř historického refektáře jezuitské koleje i venku na nádvoří umožňuje prostorovou flexibilitu, různorodost a pestrost aktivit. Celá akce je umocněna přátelskou atmosférou pro všechny – děti, lektory i rodiče.

Více informací o akci najdete na detskyvedeckyfestival.cz.

SIG Jihočeské nadané děti se vydal
za vědou do Klatov

mensa.click/1km

Eliška Anna Kubičková

Literární soutěž 2024: Domov

SIG Literární tvorba pořádá od roku 2015 tematickou literární soutěž, které se každý ročník zúčastní několik desítek autorů. Soutěž se koná jako bienále pro kategorii próza a poezie. V 9. ročníku se soutěžilo v poezii, tentokrát na téma „Domov“.

Pozvánka: 10. ročník literární soutěže

mensa.click/1lb

Vyhlášení výsledků literární soutěže:
Poezie domova

mensa.click/1kp

Když toto téma vyhrálo v hlasování, zdálo se, že už ani na něj nejde nic nového vymyslet. Soutěžní příspěvky nás přesvědčily o opaku. Autoři, kteří soutěžili ve třech věkových kategoriích, vzpomínali na dětství, na vzdálený domov při pobytu v zahraničí, ale také nechali hledat domov promrzlého ptáčka nebo anděla, který si udělal výlet nočním městem.

Tento výběr přináší texty, které v hodnocení soutěžní poroty získaly nejvíce bodů.

SIG Literární tvorba také v letošním roce vyhlašuje jubilejní 10. ročník literární soutěže. Při té příležitosti jsme otevřeli dvě soutěžní kategorie: próza a poezie. Na výběr bude ze dvou soutěžních témat: Ticho a Až uvidím polární zář. Podrobnosti, pravidla a přihlášku lze najít na stránkách SIGu mensa.click/sig-lit.

Dospělí

1. místo

Zuzana Košťálová

Ani srieň, ani chumelica hmly

Pooraná pôda, miestami oziminy sa zelenia,
už tých stôp niet,
už ich povypĺňal prvý sneh...

Vyšliapané cesty sa lúčia, odchádzajú...
Nájdeš ešte domov?

Haluze, polámané konáre.
a nich dravé vtáky na teba gániace luhajú, drancujú...

Kráčať neprestávaš...
predsa cítiš teplo – slyšíš vyspevúvanie tvojej pece.
Upokojuje ťa to,
hoc domov tvoj je predaleko.

Dôjdeš doň, dôjdeš.
Lúbosť neoklameš.

Železničné oči

Mala v očiach všetok ten čas.
Stretla moje oči v žltastom poli,
a ja som pocítila razom večerné smutno,
také ktoré sa tiahne zo starého kopca,
z dávnej púte,
z prechádzok oproti slnku,
z posedávania si na lavičke pri kaplnke,
z jari, ktorá si snímala z ružového klobúčka lupeň...
morušami farbiacimi ten horný kraj.

Mala v očiach všetky tie jari.

Jeho hodiny

Pofukovalo.

Mesiace mal v sebe ešte včera modré chumáče večera...
ráno ho vystriedala teplá tma.

Preľaknutý... visel Mesiace z oblohy ešte vždy.
Ani vo vetre, nechcel sa prenechať osudu,
odísť za kopce sladkých spánkov.

Za víšteky sa nechcel rozhliaďnúť.
Tam, kde najstaršie svetlo nedospieva,
dve mačky zvlčené sa neodlúčia...
Tam kde, mladost', ale dávna mladost' nezabúda na mená,
kde vidiecka zhrbená láska nezahadzuje ihličie,
kde písmenami maľované pohľadnice netratia vôňe.

Za sladkými spánkami, nechcel sa Mesiac vydať.

Pofukovalo.

Ale možnože, bolo ešte pre neho skoro.

Znovu hrá na tele

Počúvali sme o pohľadoch na náš zašlý čas,
ale nemohli sme sa obzerať na včerajšky...

Boli by sme sa utopili v minulosti,
med by nás ošialil, že nie je srdcovou krvou.

Počúvali sme, že potrebujeme lásku,
že potrebujeme hodvábnu kolísku...
Zadubili sme sa a utekajúc dolu svahom,
kričali kry na nás, nech sa zaľúbime na lavičkách,
a či i v tej komnate, v ktorej tma kropí na líca mäkké svetlo.

Počúvali sme, ako ožíva strach a v ňom tuhá vášeň,
ale to bola len polovičatá pravda...

Bála som sa len ja,
zatiaľ čo ty si si robila kúpele – obárala si sa v záhradných vodách...
bez popálením, bez ďalších jaziev,
celá si sa vystierala...
opovážlivosť tvoja usmrtila všetky divadelné opery.

Počúvali sme, kde je to miesto – tiché, ale neskrotne rujné,
ale ty si ho už dobre znala,
sama si v ňom vyrastala.
Teraz učíš mňa, ako ísť krkolomnou cestou,
a v nej sa bozkať s kvetnými agóniami,
spať nezletilo bez šiat,
ale ráno byť plná závojových úmyslov Mesiaca.

Počúvali sme, čím sú naše myšlienky, skutky a hriechy také čisté,
keď zem je oblatená vzdychmi, čo i diaľky zvädza.
Stuchlé dni odchádzajú,
začína znova pofukovať...
Na tele nám hrajú hlasy tranzistorových piesní.
Znovu pofukuje.
Piesne nám húdli...
karnáty na tele.

3. miesto

Andrea Štástková

Óda na periferii

A tak zatímco za nami cinkaly zvonky tramvají,
smáli jsme se těm lidem,
co se týden co týden tlačili v přeplněných vagonech, jen aby
se na pět dní ohřáli ve stověžatém městě,
tak úžasném, že tu chce být každý.

Nad skleničkou vína jsme se radovali,
že na víkend můžeme zůstat tady,
zatímco oni jsou odsouzeni k nekonečné cestě
do Aše, do Břeclavi nebo Vsetína,
do míst, kde je ve tři ráno docela ticho,
kde se kočka přecházející cestu v půlce zastaví,
abys ji pohladil,
a kde tě paní v potravinách zná jménem.

Večer jsme se vraceli do našich malých bytů
s pocitem, že nám nic nechybí,
aby oni vstávali s výhledem do zahrady nebo na louku,
dýchali čerstvý vzduch smísený s vůní buchet,

kteřé jim maminka v neděli večer zabalila do ubrousku.

V pondělí se s námi zase v metru smísí,
unavení a trochu pomačkaní z cesty,
když my se budeme sotva probouzet.

A za těch pár okamžiků
nikdo z nás nepozná,
o co věrni svému městu
přicházíme.

Dětský pokoj

To místo jedinečné, jediné
na věky krásné, tolik nevinné,
tebe sotva překvapí svou polohou,
zatímco ostatní nalézt ho nemohou.
Tam slova nepálí, tam slova hřejí,
jak svíčky oheň v boji s beznadějí.
Tam vykouzlí úsměv i rohlík či topinka,
jen tím, že chystala je tvoje maminka.
V tapetách tvé dětské sny zůstávají
a z vybledlých fotek jen dech se ti tají.
Jsi tu sám sebou, tak proč nepoznáváš
odraz kluka v zrcadle, kterému máváš.

Čestné uznání

Jan Žižka

Domácí blues

V zrcadle tiše plují modrobílé stuhy,
a jsou to ty, co někdy nosíváš,
rána jsou bez tebe jedno jako druhý,
sama to dobře víš, tak proč se ukrýváš?

Už dávno minul čas, kdy zněla vlídná slova,
zůstaly dluhy z nevyřčených vět,
modrá a bílá je to, co nám zbylo
ze všech těch barev našich mladých let.

Život je na chvíli pak všechno hezké zmizí,
zvadne i růže, nad níž tajil se ti dech,
jen slunce bude dál kreslit zlaté pruhy,
v společném pokoji po šedivých zdech.

Předměstí

Někdo má rád bílé štítý domů,
široké třídy a náměstí,
já ale míval, věřte tomu
– vždycky raděj předměstí;

protože:

Kde potkáš ty, co jinde ne?
Jen tam, tam na předměstí,
kde nebe je před ránem stříbrné,
jen tam, tam na předměstí.

Kde všechno má svůj rub i líc?
Jen tam, tam, na předměstí,
kde žít můžeš si i když jsi z Nemanic?
Jen tam, tam, na předměstí.

Tam ulice vedou až do nebes,
jak dlouhé a úzké vrásky měst
a k ránu je vidět tolik hvězd,
jen tam, tam na předměstí.

Kde půjčil sis na věčnou oplátku?
Jen tam, tam na předměstí,
kde veselo bývá už od pátku,
jen tam, tam na předměstí;

► kde po dešti často duha je,
kde svět končí za točnou tramvaje,
kdes z paměti znal všechny partaje,
jen tam, tam na předměstí.

Tam ulice vedou až do nebes,
jak dlouhé a úzké vrásky měst,
a po jedné z nich vrátím se,
ze svých cest až k nám,
tam na předměstí.

Dům s pavlačí

Je už to nějaký ten pátek,
co žiju v domě bez oken.
Ztratil jsem klíč od zadních vrátek,
teď nevím jak a kudy ven.

Bytná mi zastavila vodu,
a včera odpojili plyn,
jde o to dočkat do důchodu,
říkal můj soused jménem Grimm.

Zamlada čítával jsem Zolu,
abych stačil starším v hovoru,
teď padá prach na desku stolu
a výtah jede nahoru;

a výtah jede a prach padá,
jenom čas kolem otáčí,
z nás dvou jen noc je ještě mladá,
noc, v tomhle domě s pavlačí.

Dneska už dávno nečtu Zolu,
co nevím, to mě nebolí.
Prach padá dál na desku stolu
a čas je vlastně soukolí.

Je už to nějaký ten pátek,
co žiju v domě bez oken.
Ztratil jsem klíč od zadních vrátek
a nevím jak a kudy ven;

bytná mi zase zastavila vodu,
a včera odpojili plyn,
jde o to dočkat do důchodu,
říkával soused jménem Grimm.

Však jednou – zaplatím vše zlatým listím,
co zvednou kola tramvají,
smírím se s mnohým a snad i s tím,
jak se ty pátky střídají,
jak se ty pátky střídají.

Děti a mládež 15–17 let

1. místo

Nela Fabíková
Velká holka

Až vyrostu,
budu mít dům s tobogánem,
který povede
přímo z mého pokoje.

A tak každé ráno vyskočím
s těžkým školním batohem
(i učebnice fyziky
si chce občas jít zaplavat)
a převlečená do plavek

(dvoudílných,
jak nosí velké holky)
dám ranní šplouch –
stihnu ho ještě před školou.

Až vyrostu,
budu mít obrovskou zahradu
a v ní svůj vlastní les
s druhým domem
hluboko ve stromech.
A budu vysoko,
výš než ptáci,
budu mít přehled
a kontrolu
nad svým malým-velkým světem
nad svým malým-velkým životem.

Až vyrostu,
budu se denně vracet
do domu
bez hádek
a konstantního křiku
a bez špinavých triků
a bez jizev na těle
a bez oprátky
výhrůžně obemknuté
kolem mého krku.

Až vyrostu, budu šťastná...

Konečky vlasů v dešti

Doma jsem ve zbloudilé kapce deště,
která se omylem
rozplácne o beton.

Doma jsem v prázdném autobuse
hluboko v noci,
když klimbám
na špinavém sedadle.

Doma jsem u kadeřnice
v loknách vlasů
kroutících se na podlaze
jak upadlý ocásek
zdešené ještěrky.

Doma jsem ve zbytku kávy
upjatě lpícím
na dně prázdného hrnečku
okupujícího kuchyňskou linku.

Doma jsem na nejvyšší polici
zahrabaná pod pokrývkou prachu,
který nikdy nikdo neutřel.

2. místo

Tereza Gavlasová
tichá noc

mrzne.

zářivá světýlka,
sněhová postýlka
a malý holoubek
šlape sám zlehýnka,
předstírá klid.

chýlí se k půlnoci,
mrzne mu tělíčko,
buší mu srdíčko.

touží po pomoci,
bude jen snít.

tiše po náměstí
šedivý holoubek
tam a zpět přechází,
síly mu dochází.

přeje si,
neví, co.

snad kousek kabátku,
rybičku v pozlátku,
zrníčka hromádku...
nebo jen pohádku?

tu ho nečekaně
sevrnou teplé dlaně,
uprostřed hloubání.

holoubek klepe se,
co osud přinese?
ať už ho odnese
na onen svět...

nevinné děvčátko,
s modřinou na tváři
svírá holoubátko,
očička mu září.

mrzne.

zářivá světýlka,
sněhová postýlka,
v ní šťastné dětátko,
se sivým holubem,

smutek posel.

ptáček už nevnímá,
dítě ho kolíbá,
sen přenádherný má...

*v spánku svém
dýchá zem*

a malý holoubek
domů došel.

3. místo

Kateřina Opatová
Poničená vize léta

Červánky zakalený šedým dýmem,
letní lásky zmizí s tímto týdnem.
Naposled si zaplavem,
než zmizíš u Havla s davem.

Odlesky od prasklého foťáku
jsou poetický jak vztahy na dálku,
akorát, že jsou i stejně nefunkční –
víc než filmové přestávky komerční.

Všechny ty naše výlety a nápady,
co se nám nad medovníkem zdály
tak, TAK, moc skvělý.
Tak proč bychom se vzdali?

Léto plný Tomáše Kluse, lásky a radosti ryzí.
Léto, co vytvořilo nespočet poničených vizí.
Léto roztráštěné jak sklenička o kov.
Léto, co mi konečně vytvořilo domov.

Nalejem prosecco

Odjedu někam daleko.
Ne na pláž, ne do lesa.
Tam, kde se pilo prosecco
a hrály se pexesa.

Z balkonu byly vidět západy.
Dojdu až k rybníku,
kde všude roste kapradí.
Na chleba dám dost šnytíku.

Složím znovu ty velký puzzle,
uvařím polívku Co dům dal.
Vrátí se všechny iluze,
který jsi mi kdy vzal.

Budu tam úplně sama –
koukat se na ty západy.
Hlavu zaměstnám rébusama
a za tebe najdu náhrady.

Pustím si detektivku.
Že by nadpřirozeno?
Její duch objeví se vmžiku
a nalejem si prosecco.

3. místo

Ivan Durnev

Stýskání

Pod cizí oblohou, co svítí tak jasně,
proč zní mi ticho najednou halasně?
V zemi, kde řeky jinak šumí,
ptáci na větvích divně mluví.

Ve zdech, co šeptají cizím tónem,
stavím svůj příběh zlomky, slovem.
Pruďce ten čas v pokoji plyne,
když v nové zemi cizinec žije.

Nebyla to volba, byl to rozkaz!
Věci se sbalily – nastal ten čas.
Hodnotu slovo v tu chvíli nemělo,
všechno se stalo, jako by mělo...

Domov mi vzali, pohodlí je pryč,
úsměv se ztratil, co na to říct?
Krajem, co v tváři skrývá mi stín,
hledám svůj směr, jak větru klín.

Každý kámen, co v srdci mi leží,
zpívá mi o domě, o lásce, o věžích.
O loukách krásných, co květinami voní,
o báječné poušti, kde se světlo zrodí.

„Domove, domove, drahý, jediný,
nejdražší, nejsladší nad světa končiny!“
Všude je dobře, všude je krásně,
ale domov jediný, ten je nejlepší.

Děti a mládež do 14 let

1. místo

Tadeáš Skotnica

Můj domov

Jako malý slýchal jsem píseň a v její kráse
někdo prý stále na svůj domov ptá se –
pak jsem pochopil naší hymny slova,
co krásně zní a dojmou mne vždy znova.

Domov je tam, kde mne ráno máma budí,
je tam, kde léto hřeje a v zimě sníh studí,
kde ráno pod okny mi zpívají ptáci,
kde rány se hojí a bolest se ztrácí.

Domov je tam, kde u rodinného stolu
s rodiči, dědečkem i babičkou spolu
sedíme v pohodě, teplo hřeje z talíře...
taková idylka, přímo hodna malíře.

Až jednou vyrostu a možná přihodí se mi
jít na studia, či za poznáním jiných zemí,
pořád budu znát tu cestu u vysokých stromů,
co vede k nám – do našeho domu.

Domov je kotva loď v rozbouřeném moři,
domov pevnou základnu mého žití tvoří.
Tak šťastný jsem, že nemusím být sám,
že svůj domov – svou jistotu mám!

2. místo

Violette Pospíšilová

Plamen

Kliku chladnou stáhnou dolů,
jen zlehka dveře popostrčím
pouhou špičkou svého prstu,
a, ani mrknout nestačím,

už valí se ven vůně sladká –
ta, již dobře znám.
Tak shodím z těla kabát,
boty – vůbec vše, co mám,
a jak jsem rázem lehká.

Pak projdu domem prázdným tam,
kde poslední plamínek plane
v kamnech stále vyhřátých.
Přihodím, čekám, co se stane,
a zničehonic – oheň!

Ten suší, kapku po kapce,
mé deštěm zmoklé vlasy.
Už jen přikrývkou se zahálím
a nechám si zdát cosi.

A jaké je mi teplo.

Poklad

Kráčím stejnou pěšinkou
přes stejné hustý hvozd,
na jehož konci, já snad sním,
tam stojí stejný most.

Ten most, jenž stále sklání se
nad vodou ladně tekoucí.
Ten most, jehož kamínků součet
znám jen já, vševidoucí!

Tak rozběhnu se tak moc rychle,
že jedním skokem ho zdolám.
V dáli z komína se kouří,
pročež z hlubin duše zvolám:

„Už jsem zpátky! Babi, dědo!“
Bábi běží s koláčem.
Děda srst Chlupáče tiskne,
pročísne ji kartáčem.

Tak dlouho byl jsem ve světě,
kde ztrácím se jak kapka v moři.
Tady to však patří mně
a jenom mně, vy malí škvoři!

Jenom já znám nazpaměť,
kde jaké smítko leží.
Boháč – ten, kdo má svůj svět,
jejž jako poklad stráží.

2. místo

Pavla Leščinská

Střep

Když lidé kráčí smrti vstříc,
ať už se snaží sebevíc,
nezastaví je nikdy nic.

Pak však přijde ten pravý čas,
kdy po zádech ti tančí mráz,
když ti v hrdle slábne hlas.

To smrt přišla a vyhubila,
jen aby sama zastavila
vše, co nikdy necítila.

Tak se zjeví čistý chtíč,
přivést zpět, co už je pryč,
i bolest hořkou jako bič.

Jen tak se lidé naučí,
že domov nic nezaručí,
když smrt tě drží v náručí.

A láska, cit a melodie,
i nezkrocená fantazie,
představí ti střipek poezie.

Poezie, co lék vždy schovává,
lidstvu tak jen tiše pomáhá,
když nás klame naše představa.

Představa klidu, míru, pokoje.
Chceme být jen stíny za závojem,
i když válka není vyhraná bez boje.

Střep hrubý, jenž však nebolí,
je jak krvavá malba pistolí,
kterou láska jen tak nezhojí.

Střep zapadne přímo do srdce
a lítost je tak u konce,
duše už jen domov chce.

Dojde nám, že pravý čas je teď,
začít žít, domov ctít, lásku chtít
a najít správnou odpověď.

Odpověď jedinou platnou,
jak přejít přes lávku vratkou,
lávku nekonečnou, však krátkou.

Lávku, která nás domů zavede.
Domů, kde svět nebledne,
v čele s láskou, která nás povede.

Z ČASOPISU MENSA

Časopis Mensa vychází každý měsíc v elektronické podobě, příspěvky jsou průběžně publikované na webu magazin.mensa.cz a dvakrát ročně je vydán fyzický „sborník“ shrnující informace o dění v Mense a současně nabízející výběr z kvalitních článků, které se za poslední půlrok v elektronické verzi objevily. Právě ten nyní držíte v ruce – informace o dění v Mense už máte za sebou a na následujících stránkách vás čeká výběr z publikovaných článků a úloh z Bystřilny.

Pokud si po přečtení řeknete, že by vás také lákalo do časopisu Mensa přispět – jen do toho, vaše příspěvky rádi uvítáme. Níže najdete orientační přehled pro přispěvatele, o čem všem do časopisu psát a jak na to.

Kdo a o čem může psát

Mensané jsou pestrá společnost plná rozmanitých zájmů a oblastí činnosti. Tuto pestrost rádi v časopise odrážíme – je tedy možné zaslat nám články z nejrůznějších oborů a na nejrůznější témata. Do časopisu Mensa přitom mohou přispívat jak mensané (děti i dospělí), tak i nečlenové.

Nejčastější typy příspěvků by se daly shrnout do následujících deseti kategorií:

- Reportáže z uskutečněných mensovních akcí**
Ty nabízejí příležitost dát pozitivní zpětnou vazbu organizátorovi, nalákat dosud neaktivní členy k budoucímu zapojení nebo zprostředkovat zajímavé informace z exkurze nebo přednášky.
- Rozhovory se zajímavými mensany i nemensany**
- Články zaměřené na téma inteligence, nadání a vzdělávání**
- Popularizačně-vědecké články**
Nebráníme se článkům z jakékoliv oblasti – měly by ale vždy mít popularizační přesah, aby se v nich orientovali i ti čtenáři, kteří se danou oblastí aktivně hlouběji nezabývají.
- Články zaměřené na seberozvíjení**
- Recenze a doporučení**
Ať už her, knih, filmů...
- Logické i vědomostní hry, hříčky a kvízy do rubriky Bystřilna**

Vlastní umělecká tvorba

Literární díla, fotografie, malby, kresby...

Dětská tvorba

Všechny výše uvedené typy příspěvků vítáme i od členů Dětské Mensy a potomků členů Mensy „dospělé“.

V článcích je potřeba se vyhnout těm tématům, která jsou v rozporu se stanovami Mensy Česko nebo prezentují zboží, služby nebo názory, které jsou v rozporu se zákony ČR. Rozhodnutí o zveřejnění či nezveřejnění konkrétního příspěvku je vždy v kompetenci Redakční rady. Pokud máte nápad, čím časopis obohatit, ale nejste si jistí, jestli je daný příspěvek vhodný, napište nám do redakce, rádi to s vámi probereme.

Jak a kam příspěvek poslat

Své příspěvky i dotazy zasílejte na e-mail redakce@mensa.cz. Uzávěrka časopisu je vždy první neděli každého měsíce.

Příspěvky posílejte jako samostatné textové soubory (docx, txt, odt). Fotografie ke svému článku vždy zasílejte jako samostatné soubory (ne vložené do textového dokumentu) a v co nejvyšším rozlišení. Nezapomeňte nám napsat i jméno jejich autora. Fotografie můžete poslat buď e-mailem společně s článkem, nebo je při větším objemu nahrát na mensa.click/foto do nově založené složky s názvem článku, ke kterému patří. Při výběru fotografií z mensovních akcí volte ideálně takové, na kterých jsou kromě krajiny/exponátů/prostředí vidět i účastníci – nejlépe neotočení zády k fotografovi a se spokojenými/zaujatými/šťastnými výrazy ve tvářích.

Bližší informace k technickým náležitostem příspěvků najdete na mensa.click/prispevatele.

Těšíme se na vaše případné příspěvky – a v každém případě přejeme příjemné čtení.

Mensantrop: Ve prospěch lidstva

Díl dvacátý sedmý: Pavel Beran

Článek v elektronické podobě

mensa.click/1lw

Výraz mensantrop jsem vymyslel jako označení člověka, který naplňuje hlavní poslání Mensy, využití inteligence ve prospěch celého lidstva, tím, že dělá něco prospěšného pro všechny, u čeho se bez inteligence neobejde.

Členem Mensy se stal ve svých dvaadvaceti, od té doby uteklo už třicet let. Každý, s kým jsem se o něm bavil, mi řekl, že je to jeden z nejmilejších mensanů. Prý je dojímavý typ a brečí u filmů. I animovaných. Co dalšího mi o sobě a své třicetileté zkušenosti s Mensou prozradil Pavel Beran z karlovarské místní skupiny?

Dovolená, léto 2003

Pavle, víš, že to je přesně tři dny, cos byl v Mense 30 let?

Vážně 3 dny? To měla moje maminka narozeniny. Vidiš, toho jsem si nikdy nevšiml.

V té době internet v Čechách fungoval jen v akademické sféře. Jaká byla česká Mensa před internetem?

Já jsem tenkrát studoval v Brně na Masarykově univerzitě a na kolej přišli spolužáci, že se druhý den ve škole testuje. Tak jsme se ráno sbalili a vyrazili. Pak mi přišel zvací dopis a v srpnu jsem se stal členem.

V roce 1998 jsem jel na svoje první setkání do Sloupu v Čechách. Tam se tehdy jelo vlakem, batoh na zádech a pak někde ještě pět kiláků pěšky. Mensa byla v té době hodně analogová. Bylo to takové osobnější. Lidi spolu museli fakt mluvit, museli si zavolat nebo napsat, aby se něco dozvěděli. Něco jako web tenkrát vůbec nebylo. Tos vyčetl z časopisu, kde to je, kdy to je, a pak sis našel vlak, naplánoval cestu a tak.

Byla nějaká setkání i dřív? Nebo to bylo vůbec první?

Dřív v tom byl velký chaos. Bývala až čtyři setkání ročně, přetahovali se o ně Tomáš Blumenstein s Jirkou Bělohávkem. To moje první pořádal Jirka. Bylo nás tam dvacet a hrál jsem tam s malým Řeháčkem Pylos, to si pamatuji dodnes.

Od té doby jsi byl úplně na všech?

Skoro. Mám asi dvě absence u Dlouhých strání. Jednou nebyly prachy, jednou jsem byl nemocný. Paradoxní bylo, že jsem tam dvakrát nebyl, a když se konalo potření na stejném místě, tak byla mlha. Vyjeli jsme na Dlouhé stráně, slyšeli vodu a jeli zpátky. To jsou asi moje jediné dvě absence.

To je hodně setkání. Počítal jsi je?

Ne, musím říct, že mi to dost splývá. Za těch třicet let jich mohlo být kolem padesáti. Pamatuji si z každého nějaký drobek. Jaké tam bylo počasí, jaká byla kamna v hospodě, co bylo ke snídani, pokoj, kde jsme spali. Jsou to jen takové útržky, ale ty vzpomínky jsou super.

Jaké setkání bylo nejlepší?

Na každém bylo něco speciálního. Třeba setkání v Dukovanech. Spali jsme na zámku v tanečním sále. Obrovský parketový sál, francouzská okna, skládací polní lůžka, uprostřed kulečnickový stůl, takže tam samozřejmě opilci ve dvě ráno hráli kulečnick a tak. Z každého setkání je něco. Ale které bylo

Podzim 2010

Jaro 2011

Podzim 2008

Železná Ruda, podzim 2013

nejlepší, to nedokážu vyhodnotit. Na každém bylo něco dobrého, žádné nebylo špatné. Bojovka v Beskydech pod Lysou horou byla nejhorší, jakou jsem za těch třicet let zažil, ale i tak to byl jen jeden aspekt toho setkání a zbytek byl skvělý.

Někdy největší bizár ze setkání?

Asi právě ta bojovka pod Lysou horou, tam skoro nikdo nevyluštil ani jedinou šifru. To bylo frustrující. Nejlepší družstvo vyluštilo asi dvě šifry, zbytek vyluštil jednu nebo nic. Prostě 8 hodin šplhat po horách, dostávat šifry a nevyluštit ani jednu, to bylo na švestku. Na to vzpomínám nerad.

Krásná bojovka, kterou jsme pořádali my, byla Plzeň, tak tam byly praktické věci. Tenkrát

Plzeň, podzim 2016

Plzeň, podzim 2016

se někdo rozčiloval, že chtěl šifry, a ty tam nebyly. Plácali jsme pajduláčky z modelíny, byla tichá pošta, vázání uzlů a podobné ptákoviny. Další hezké setkání, také v naší režii, byla Železná Ruda. Nám se tenkrát díky mé práci na záchraně povedlo dohodnout hasiče. To bylo myslím pro většinu mensanů hodně neobvyklé a zábavné.

Kdy se ustálila ta pravidelná setkání na jaře a na podzim?

Myslím, že až v tomto století, možná 2006 nebo 2007. V devadesátých letech to bylo tak jednou za rok. Teď už na ta setkání jezdí moc lidí, ale stále je tam to jádro, které jezdí celou tu dobu se mnou. Na mé první setkání přivezli Doubravku Kolářovou ve vajíčku, byly jí 3 měsíce, dneska je jí 27 let. Je úžasné pozorovat tu historii lidí, jak se kdo mění, koho potkává, rozchází se, jak se rodí děti. To mě na tom hrozně baví.

Jak ses rozhodoval, jestli se vůbec staneš členem Mensy?

Pro mě to bylo to patření někam, protože kamarádů jsem moc neměl. V Mense člověk zapadne. Nikdy jsem nebyl úplně aktivní, ani v té místní skupině, ale baví mě tam patřit a užívám si to, že je potkám aspoň dvakrát za rok. Pro mě je Mensa druhá rodina, prostě skupina lidí, se kterými je mi velice dobře a bez nichž už si svůj život nedokážu vůbec představit.

Odkud jsi přišel studovat do Brna?

Narodil jsem se v Chebu, tam jsem vyrostl, tam jsem i vystudoval první 3 roky vysoké. Tehdy tam otevřeli pobočku Západočeské univerzity, ale neměli akreditaci na inženýry, tak nás potom poslali do světa. Já jsem skončil v Brně, dodělal si inženýra a do své první práce jsem nastoupil zpátky v Chebu.

Jaký obor jsi vystudoval?

Jsem ekonom, ale nikdy jsem tu práci nedělal. Moje první práce byl aťák na okresním úřadě v Chebu. A aťák jsem dodnes. Takže ten obor, co mám vystudovaný, jsem v životě nepoužil. Ale vůbec toho nelituji.

Jak jsi zapadl do místní skupiny Mensy?

Ona ta místní skupina byla tehdy malá. Předsedal jí Ronald Němec, pamatuji si, že

Plzeň, podzim 2016

jsem párkrát u něj hráli nějaké deskovky, ale tenkrát bylo všechno analog. Základ byl časopis, kde byly telefony, kontakty, maily, tak se to tenkrát řešilo takhle. Karlovarská skupina nebyla nikdy moc velká, ani nebyla moc aktivní.

A jaká je teď?

Stejná, ale je to výborná pohoda. Čavojských je klan, dohromady je jich asi osm, k tomu je pár dalších. My máme hodně aktivit společných s Plzeňáky. Na grilovačky u Čavoju jezdí Plzeňáci, samotných je nás fakt jenom pár. Velké aktivity tam moc nejsou, ale máme Ježíška, to je hezká tradice, kdy chodíme vždycky v červnu půl roku před Vánoci na Boží Dar.

Kdo z lidí, které znáš, je v Mense déle než ty?

Upřímně nevím, možná Pavel Terber. A možná ten Řeháček, protože ten byl na tom mém prvním setkání v tom devadesátém osmém. Možná Kolářovi tam byli dřív než já, ale na to jsem se upřímně moc neptal, není to pro mne důležité.

První výskyt tvého jména jsem našel v časopisu 1/2000, kde nabízíš zveřejnění obchodního kontaktu na webových stránkách Mensy. Vzpomínáš si na to?

To byla tenkrát taková šílenost, kterou jsme vymysleli s Mírou Charvátém z Ostrova. To byly ty dřevní doby internetu. My jsme tenkrát založili takový kontaktní rejstřík. V HTML jsme zplodili nějaké stránky, ale byl to jen výstřel. Já nejsem programátor, tak jsem se to učil za pochodu, ale v roce 2000 to byl opravdu velký právěk internetový, tak to nevadilo. A ty stránky chvíli fungovaly.

Železná Ruda, podzim 2013

Vánoce už za půl roku, 2021

Byla to tvoje první mensovní aktivita, když pominu setkání?

Asi moje první a poslední. Myslím, že s tím přišel Míra, tak jsem se toho chytl. Dělal jsem to IT, tak mě to zajímalo. Z hecu, prostě něco zkusit.

Já tě ale poprvé viděl na setkání dobrovolníků. Co bys tam dělal, kdybys nebyl aktivní?

Za velkého dobrovolníka se nepovažuji. Ale dobře, byl jsem. Pořádali jsme setkání v Plzni, dělali jsme setkání v Železné Rudě. Pomáhám na Logické olympiádě. Takže ano, asi jsem dobrovolník, ale myslím, že jsou větší dobrovolníci.

Třeba v roce 2011 jsi byl uvedený mezi lidmi, kteří pomáhali s vyhodnocováním Logické olympiády. Tehdy to bylo poprvé?

Je to možné. To vždycky přijde Čavoj, že to je v knihovně ve Varech, tak přijdu. To jsem vždycky přišel.

Myslíš si, že jsi soutěživý?

V životě asi moc ne, ale na setkáních mě baví něco vyhrát, jenom pro ten pocit. Byly frustrující doby, v tom pravěku, kdy všechno vyhrávala Lída Kovářová. Výsledky byly nuda, protože Lída byla prostě vždycky první. Ale pak bylo setkání v Praze v takových dřevěných domcích někde u Vltavy a Pražáci překopali systém hodnocení, jak je dneska. Teď má každý šanci něco vyhrát. A já byl tenkrát třetí v individuálním hodnocení. V životě moc nesoutěžím, ale v Mense je to takové hezké.

Kdybys měl za těch třicet let říct nějaké svoje milníky v Mense, co by tě napadlo?

Pro mě vždycky bylo zásadní, když jsme dělali setkání. Prubířským kamenem pro nás byla ta Železná Ruda. To jsme dělali s Plzeňáky poprvé, tak to byla největší výzva. Člověk to všechno pozoruje zvenku, ale pak je něco úplně jiného to vidět zevnitř. Pak jsme dělali i Plzeň, ta se myslím povedla ještě o chlup líp. A pak byly ty Mariánky a tam jsem to já osobně zvorl. Tam mě tenkrát málem všichni zabili.

Oni totiž chtěli, abych byl obličejem setkání. Ale já nejsem úplně vedoucí typ. Té práce bylo moc a oni pak měli pocit, že jim málo pomáhám. A byly tam třecí plochy v přístupu, jak tu práci organizovat. Dopadlo to nakonec dobře, žádné přátelství to nezničilo, ale bylo to chvílemi takové napínavé. Zapojit se, pomáhat, něco zařídít nebo vyřídít, s tím nemám problém, ale vedoucí role mi úplně nesedí.

Měl jsi někdy slabší chvíli, kdy bys uvažoval o tom se na Mensu vykašlat?

Ne, nikdy. Jak jsem říkal, pro mě to je prostě rodina. Bez ní bych to nebyl já. Takže i když se třeba v Mense úplně neangažuji, tak na setkání budu jezdit stále. Vždycky jsem obětoval všechno tomu, abych mohl na setkání jet a ty lidi vidět.

Jak se díváš na oficiální cíle a aktivity Mensy?

Třeba Logická olympiáda, nadané děti, to je úžasné. To si myslím, že by Mensa měla dělat. Kultivovat společnost, hledat lidi, kteří třeba ve svém kolektivu nezapadají, a nabídnout jim alternativu, místo, kde by se cítili líp. Jednou jsem vedl diskusi s Barborou Dřevíkovskou a shodli jsme se na tom, že Mensa jako organizace je neuvěřitelně sociálně bezpečné místo. Že tam ať přijde kdokoli s čímkoliv, tak se nestane, že by ho někdo odsuzoval, hodnotil, pomlouval nebo něco takového. Tohle je třeba pro mě poslání Mensy. Nabídnout takhle bezpečné prostředí pro lidi, kteří jinde mají třeba nějaký problém.

Kačenka, listopad 2007

Kačenka, červen 2009

prosinec 2001

Grilování v Horním Slavkově, 2021

Brno koleje, 1995

Co ty jako dítě? Byl jsi klasické nadané dítě, odstrkované spolužáky?

Na základce jsem měl asi tak 2 kamarády, na gymplu taky, teprve na vysoké to potom zapadalo daleko líp. Ale nejlíp je mi v Mense. Takže ano, dětství klasika v tomhle směru. Osamělý vlk.

Jaké máš zájmy mimo Mensu?

Od malička jsem plaval. Otec byl potápěč, takže mě k tomu vedl. Od tří let jsem plaval, potápěl se asi v osmnácti. Na vysoké jsem začal dělat karate, ale pak jsem se odstěhoval za práci do Chomutova, pak do Varů, pak jsem se oženil a pak už asi nic. S rodinou přijdou jiné priority jako počítače, hry, knížky, filmy, asi jako každý. Ale také tancuji. Teď jsem začal chodit na country tanečky.

To začalo úplně náhodou. Chodíme s kámošem do hospody pod kopec a tam jednou hrála kapela a přijely tam takové babky, tak jsme dali pívko, pokecali jsme, a když začali hrát valčík, tak se babky zvedly a šly tancovat. Když jsem jim to pochválil, tak říkaly: „My tady máme takové country.“ a já říkám: „Já tady bydlím sedmnáct let sto metrů od vás a nevím o tom.“ „No, my to nikomu neříkáme.“ Další týden jsem sbalil boty, vodu, a od té doby s nimi tancuji a je to pecka. Jsem tam nejmladší, ještě mě hýčkají, chlapů je tam málo. Jsou tam tři, občas jenom dva.

S nimi se nebavíš o počítačových hrách, vid'?

S těmi fakt ne. [smích]

Jaké jsou tvé nejoblíbenější hry?

Teď momentálně hraji s dcerou na domácím serveru Minecraft. Před měsícem jsme si řekli, že bychom mohli zkusit Forever World, zkusit hrát stále tu jednu mapu. Kačenka jde teď do septimy, bude jí osmnáct, ale pořád ji to se mnou baví, tak dokud bude se mnou chtít hrát Minecraft, tak budu hrát Minecraft. Nedávno jsem tam vykopal na světlo boží kompletně celou trial chamber. Což znamenalo vykopat jeden a půl milionu kostiček. Taky hraji tanky Armored Warfare. Ale už na to není tolik času.

O Kačce jsem zaslechl vtipnou story, žeš ji unesl na EMAG. Jak to bylo?

To jsme tenkrát jeli do Rotterdamu na Mensu černým Superbem s temnými skly já, Jirka Rak, Petr Kras a Kačka. Když jsme přešli hranice do Holandska, tak za námi majáky a zastavila nás policie a hrozně je zajímalo, co dělá malá holka v autě s třemi chlapy. Samozřejmě si vzali pasy a já dlouho vysvětloval, že to je moje dcera, Ale proč že se jmenuje jinak? Tak jsem ještě vysvětloval, že v češtině má ženská na konci jména -ová. Na druhou stranu musím říct, že je fajn, jakou mají starost.

Kolikrát jsi byl na EMAGu nebo jiné mezinárodní mensovní akci?

Byl jsem na Slovensku, v Německu, Polsku, Holandsku, Belgii, a pak v Praze. EMAG je super, že vidíš lidi z celého světa, ale je jich strašně moc. Možná pojedu do Rakouska, to je blízko, ale přehodnotil jsem Anglii i tu

Černou Horu příští rok. Ten poměr cena/výkon není úplně ideální. Ale ty, kde jsem byl, byly super.

Trošku mě mrzel Berlín, protože tam slibovali výlet balonem nad městem, to bylo velké lákadlo, ale foukal vítr, takže to zrušili. EMAGy jsou zajímavé, zase jiný level lidí, počtů i aktivit, je to zase trošku změna. Ty různé exkurze a společné večery s hrami, na které jsme zvyklí z našich setkání, na EMAGu nejsou a v těch počtech asi ani být nemůžou.

Co by se ti líbilo, aby se událo nebo změnilo na Mense v nejbližších letech?

Určitě pokračovat v tom, co máme. V práci s dětmi. A inzerovat Mensu jako bezpečné prostředí pro odlišné lidi.

U setkání se vede věčná diskuse, jestli už nejsou moc velká a jestli dvakrát za rok není moc. Některé velké rodiny už třeba nejedzí kvůli tomu, že to je moc drahé. Já pamatuji ty dřevní doby, kdy se spalo po patnácti na pokoji a k snídani byly párky s hořčicí. Dneska už ale mají lidé jiné nároky a jiné potřeby a dvakrát do roka to stojí dost peněz.

Mně to ale vyhovuje. Mám to jako 10 dní dovolené, vezmu Kačku, vezmu Káju a je to super. Pro mě by to jednou za rok bylo málo, já ty lidi potřebuji vidět častěji.

Sehrál někdy Mensa roli v tvé kariéře, nebo to máš úplně oddělené?

To je taky věčná diskuze, jestli to dát do životopisu, anebo nechat. Zastávám názor, že by to tam člověk mít měl. Když jsem dělal pohovor do firmy v Ostrově, tak se mě na to vyloženě ptali, protože už tam měli nějakého mensana, tak je to zajímavé a myslím, že mi to i pomohlo.

Máš pocit, že se člověk s vysokým IQ jinak učí a získává zkušenosti?

Možná ti to ulehčí chápání věcí a souvislostí, ale je na každém, jak s tím naloží, jak s tím zachází, k čemu to používá. Pro mě to je, že se pořád ptáš a nespokojíš se s jedním názorem, ověřuješ si věci.

Jsi díky tomu opatrnější, nebo tě to naopak brzdí v rozhodování?

Jak kdy. Osobně jsem neskutečně naivní člověk. Dokud si nerozmámím držku, tak věřím každému. Ale mám problém s autoritami, s dodržováním pravidel, která mi nedávají smysl. Třeba v práci, že se máme na schodech držet zábradlí, to mi přijde úchylné. Nebo že nesmíš do firmy v kraťasech. Když mi to nedává smysl a nedá se to logicky zdůvodnit, tak jsem rebel.

A když ti někdo poradí, co si vysadit jako živý plot?

Taky jsi slyšel tu příhodu? Jo, to byla výborná rada. „To si kup, to je dobrý.“ Už to neroste naštěstí, ale než jsem to vyprostil, tak to dlouho trvalo. Ale to je přesně ono. Někdo ti poradí, vidíš to u něj, je to hezké, ale musíš získat vlastní zkušenost, abys zjistil, že ty z toho máš telegrafní sloupy.

O co tedy šlo?

To byl sibiřský jilm. Kámoš to přinesl. Sazenice vypadá jako větvička vrby, prostě proutek. A když tady ve Staré Roli kopeš, máš pět čísel nějaké hnědozemě a pak jíl. Sázeli jsme to u plotu stylem, že jsem vzal hromosvodový drát, tím jsem vypíchl díрку do jílu a do ní zavrtal sazeničku. Říkal jsem si, že to nemůže vůbec vyrůst, a ono to vyrostlo tři metry za rok. Je to nezmar z Ruska a už nikomu bych to nedoporučil. Jedině možná nepříteli.

Co tě za těch třicet let v Mense a ve světě nejvíc mrzí a co ti udělalo největší radost?

Nejvíce mě teď trápí válka na Ukrajině. Když vidím ty reakce světa, tak je mi z toho smutno. Naopak mě vždycky potěší, co lidi dokážou v oblasti výzkumu. Když třeba vidíš, jaké nové metody jsou v boji s rakovinou. Že na Marsu jezdí něco, co člověk postavil před patnácti lety. Nebo Voyager, ten hardware jsou osmdesátá léta a dodneška to funguje. Fascinuje mě, co lidstvo dokáže vymyslet.

Chceš na závěr něco sdělit čtenářům?

Určitě bych doporučil těm členům, kteří úplně neví, proč jsou v Mense, aby aspoň jezdili na setkání, aby poznali kolektiv a společenství mensanů v trošku větším měřítku. Pro mě to je opravdu něco, co mi dobíjí baterky a na co se moc těším. I když nechťejí být jinak moc aktivní, ať přijdou na setkání a nadýchnou tu úžasnou atmosféru.

Recenze: Chants of Sennaar – lingvistická jízda

Představte si, že se ocitnete mezi lidmi, kterým nerozumíte ani slovo. Jejich jazyk máte rozluštit – slovník nemáte, jen prázdný zápisník – a pak přeložit do jiného jazyka. Který ale taky neumíte.

Po hře Chants of Sennaar jsme s bratrem sáhli náhodou pro naše sourozenecké počítačové-herní večery – a svým principem mě nadchla natolik, že jsem se rozhodla o ni podělit i s vámi.

Hra je inspirovaná tématem babylonské věže, kde žije pět rozdělených národů. Ty spolu nemluví, vzájemně si nerozumí a kromě jazyka se liší i svým společenským uspořádáním a pojetím náboženství. Vy, jakožto „ten vyvolený“, pak máte předurčeno, že národy opět spojíte a ve věži zavládne mír.

Porozumění znak po znaku

Při své cestě věží od nejnižších pater vzhůru se s národy postupně setkáváte a rozkrýváte jejich jazyky – třeba skrze interakce s obyvateli, odposlechnuté rozhovory, nápisy na ulici, fresky zobrazující výjevy z historie nebo divadelní představení.

Jazyky jsou postaveny na logogramech – každý jeden glyf tedy znamená jedno slovo či morfém (podobně jako třeba čínské znaky). Nasbíraný jazykový materiál se vám zapisuje do poznámkového bloku, kde se k němu můžete vracet, psát si k jednotlivým znakům jejich odhadovaný význam a v určitých bodech si ho i finálně potvrdit.

Vyluštěná (i odhadnutá) slova se pak v dialozích a textech zobrazují už přeložená, a zjednodušují tak porozumění dalším promluvám a odhadnutí významu nových slov. (Alespoň tedy teoreticky, pokud se stejně jako my nenecháte na základě jednoho výskytu slova svést k chybnému předpokladu, kolem kterého se pak budete celou věčnost motat.)

Jeden (není) jako druhý

Každý z pěti jazyků přitom funguje jinak – ať už jde o vizuál znaků, nebo třeba slovosled, vyjádření množného čísla a tvar symbolů indikující slovní druh či odkazující k vzhledu označovaného předmětu.

Po vyluštění prvního jazyka a přesunu na další úroveň jsme si mysleli, že už máme princip hry zmačknutý a vše od teď půjde hladce – jenže přeorientovat se na úplně nový jazyk nebylo tak snadné. Pestrost jazyků byla na jednu stranu potěšující, protože hra tím nebyla repetitivní, na stranu druhou ale dokázala vzbudit jistou míru frustrace u našich mozků zpodobněných tím, že už všemu krásně rozumíme.

Naivně jsme se také zpočátku domnívali, že slovní zásoba bude u všech pěti jazyků v podstatě stejná. Ale i když se do jisté míry

prekřývala, podle konkrétního zaměření toho či onoho národa byla část slov vždy unikátní (např. vyjadřování čísel, vědecké pojmy či pojmy spojené s uměním) – neluštili jsme tedy pětkrát totéž.

Vyložené mě pak nadchlo odhalení (pozor, spoiler), že slovní zásoba do určité míry odráží i filozofii/politiku jednotlivých národů – takže například člověk, který je v jednom národě považován za následovníka/věřícího, je optikou a slovníkem druhého národa heretik.

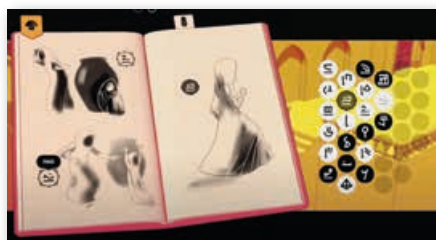
Krásný labyrint

Kromě samotného luštění jazyků tu hraje velkou roli i orientační smysl. Hra má poměrně zajímavé vizuální pojetí, prostředí každého z národů pojímá jinak, často si různě pohrává s perspektivou a nenabízí žádnou mapu,

takže někdy je navigace náročnější. Navíc vás hra nevede za ruku, nemá žádný tutoriál ani nápovědy, co si tedy nevymyslíte sami, to nemáte.

Prostor, který můžete prozkoumat, ale není až tak rozsáhlý, takže nebudete bloudit donekonečna – i tak se nám ale asi ve dvou případech podařilo kvůli nešťastné perspektivě místnost nebo průchod najít až po dlouhém frustrovaném pobíhání.

Hra občas pro zpestření zařadí nějaký „obyčejný“ logický úkol. A sem tam vám všechno to přemýšlení proloží třeba malou postřehovkou. To nás sice překvapilo (a s mozky ještě zavařenými po náročnějším úseku jsme nevěřícně zírali na klikačku typu „bouchni krtka“), ale při zpětném pohledu to přispívá k pestrosti herních mechanik a jako odraagování to rozhodně neublížilo.

► Společně, bez odkladů a česky

I když jde o hru pro jednoho, my ji hráli ve dvou a vyhovovalo nám to báječně. Kde by se jeden z nás ve svých úvahách zacyklil a zoufale se dlouhé minuty trápil, dokázal druhý přinést nový úhel pohledu, všimnout si něčeho, co první přehlédl, nebo odhalit princip, který prvnímu unikl. Za mě je to tedy skvělá varianta společného trávení času.

V každém případě ale doporučuji celou hru zvládnout v relativně krátkém časovém úseku, abyste už vyluštěné jazyky měli v aktivním povědomí. My si hraní rozdělili do tří večerů (tj. celkem cca dvanácti hodin; některé zdroje uvádějí, že „na krev“ se to dá zvládnout za sedm, nebo na pohodu za patnáct), ty jsme ale měli rozložené asi do měsíce a půl. Slova a principy fungování jednotlivých jazyků jsme si tak museli vždy znovu připomenout, což sice je díky existenci herního zápisníku možné a poměrně snadné, ale přesto nás to v pozdějších fázích hry dost brzdilo. A protože cílem je propojit všechny národy, skutečně budete všech pět jazyků potřebovat až do úplného konce...

Překlad hry do češtiny pak byl dalším příjemným překvapením. Už jeho existence pro mě byla nečekaná a trochu jsem se obávala, že nebude funkční – jde přeci jen o lingvisticky zaměřenou hru od francouzských vývojářů určenou pro mezinárodní publikum. Čekala bych tedy, že systémově bude vycházet primárně z angličtiny nebo francouzštiny a překlad do čehokoliv jiného bude problematický – natož do flektivního jazyka. Ale i když skutečně občas překlad neúplných výpovědí trochu na flexi nebo slovosled narážel, byl spíš lehce neohrabaný než nefunkční (v duchu „ty najít já“). Což vlastně nevadilo

a po kompletním vyluštění obvykle byly věty „učesané“ k plné srozumitelnosti („našel jsi mě“). Hra se totiž zaměřuje primárně na význam jednotlivých glyfů a gramatické „zbytečnosti“ kolem neřeší. V případě potřeby je do vět doplňuje až po přeložení (např. různé časy sloves aj.), a to i v angličtině – rozhodně bych se tedy češtině nebránila. My s ní hru odehráli úspěšně.

Jako poslední postřeh zmíním, že i když se dost pracuje s tématem náboženství, rozhodně nejde o náboženskou hru. Náboženství a společenské uspořádání je zasazené spíš do dystopického rámce a není jakkoliv tendenční. Příběhová linka přitom vlastně není až tak výrazná – a za mě ani nemá být primární předností hry. Ta pro mě spočívá v osvěžující logicko-jazykové herní mechanice.

Skvěle utracené čtyři stovky

Hra *Chants of Sennaar* už není úplná novinka (vyšla v roce 2023) a pochází od malého studia, nejde tedy o nijak nákladnou záležitost – oficiálně vás vyjde na zhruba čtyři stovky a pravidelně se objevuje v nejrůznějších akcích až za půlku (nabízí ji Steam i Epic Store). I plnou cenu si ale podle mě svojí úrovní plně zaslouží. Stejně jako kvalitní vysokoprocenní čokoládu ji nedáte na jedno posezení; o zábavu budete mít postaráno na několik večerů.

Pokud tedy chcete taky zažít ten neskutečně uspokojivý pocit, když vám začne dávat smysl doposud nicneříkající shluk symbolů, rozhodně *Chants of Sennaar* doporučuji. Můj mozek při luštění chvílemi trpěl, ale náramně jsem si to užila.

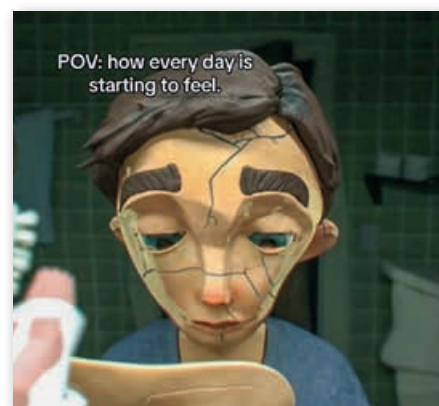
Princip závislosti na depresivním obsahu na sociálních sítích

Šestnáctiletý Petr Kovář se zajímá o psychologii a ve svém článku se rozhodl zaměřit na téma sledování depresivních videí na sociálních sítích zejména mladými uživateli.

Videa s pochmurnou atmosférou – smutnou hudbou, motivy deště, samoty či odmítnutí – jsou s tématy jako ztracená láska, nízké sebevědomí či pocity nepochopení pro uživatele často natolik blízká, že v nich nacházejí pocit porozumění – právě v tom ale spočívá nebezpečí. Náš mozek má tendenci vyhledávat obsah odpovídající aktuálním emocím. Podobně jako v muzikoterapii tzv. iso-princip nejprve pracuje s náladou člověka, aby ji pak postupně měnil, i algoritmy sociálních sítí člověka „naladí“ a pak mu podobný obsah odpovídající znovu a znovu. Každé další video tak posiluje negativní emoce a spojuje je s určitým kontextem, hudbou či vzpomínkou.

Z krátkodobého hlediska může mít uživatel pocit úlevy – „nejsem v tom sám“ – dlouhodobě se však jeho psychický stav zhoršuje, protože mozek opakovaně stimuluje stejné emoční reakce. Tak se vytváří závislost, která připomíná princip obsedantně-kompulzivní poruchy: člověk hledá úlevu ve sledování obsahu, který mu ve skutečnosti ubližuje. Celý proces je začarovaný kruh, z něhož se těžko vystupuje.

Celý Petrův článek s detailnějším rozбором problematiky najdete na [mensa.click/1jq](#).

Zuzana Kořínková

Nejen pro děti

Odhalte skutečné příběhy za následujícími novinovými články.

Jedinečná investiční příležitost!

Dva atraktivní pozemky s velkým potenciálem pro rezidenční výstavbu. Užijte si klid a soukromí venkovského prostředí – v okolí pouze jediná zděná stavba.

Pozemky je před zahájením stavby potřeba připravit, na místě se nachází zbytky původních obydlí, které lze ekologicky využít (např. ke kompostování nebo jako palivo).

iBrousek™ NOVINKA

Hi-tech řešení bez bolesti*
až o 50 % vyšší hlas po pouhých deseti
minutách užívání

*Může se lišit v závislosti na konkrétním způsobu užití a individuálním prahu bolesti.

Krimi

-- Obětí mimořádně ohavného trestného činu se minulou středu stala seniorka přímo ve svém vlastním domě. Útočník ji brutálně napadl se záměrem ji usmrtit a jen o několik minut později stejným způsobem zaútočil i na vnučku napadené – ta v té době shodou okolností seniorce doručovala potraviny. Útočník byl zneškodněn a obě ženy zachráněny jen šťastnou náhodou kolemjdoucím pracovníkem Lesů ČR.

-- Nešťastným případem narušené rodinné dynamiky se zabývala Policie ČR ve spolupráci s pracovníky Orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Osvojený nezletilý se při nenadálém zběsilém řádění dopustil několika případů majetkové trestné činnosti a několikanásobného ublížení na zdraví. Podle svědků své konání v průběhu soustavně omlouval nenaplněním základních potřeb a zanedbáním výživy ze strany adoptivních rodičů, kteří se rovněž stali jeho obětí. Konání nezletilého bylo zastaveno až seniorkou, která mu v sebeobraně způsobila zranění břicha neslučitelné se životem. Následné vyšetřování neodhalilo pochybení na straně adoptivních rodičů, ani překročení mezí nutné obrany ze strany seniorky.

-- Tragický týden završila brutální vražda seniorky, z níž jsou podezřelí dva nezletilí. Ohořelé ostatky starší ženy byly nalezeny v odlehlé budově uprostřed chráněné krajinné oblasti Český les. Podezřelí nezletilí sourozenci se údajně po příchodu domů svému otci svěřili, že za smrtí seniorky stojí právě oni, kteréžto konání odůvodňovali sebeobranou. Otec a jeho současná partnerka následně přivolali policii, nezletilí ale své údajné přiznání popřeli a svědectví otce označili za nedůvěryhodné. Podle vyjádření sousedů byly vztahy v rodině silně narušené, vyšetřovatelé tedy zatím nemohou vyloučit možnost falešného nařčení a viníka spáchané vraždy s jistotou prokáže až probíhající vyšetřování.

Řádková inzerce

-- Seznámení --

Solidní muž pracující v gastronomii hledá životní partnerku pro svého zaměstnavatele. Vzhled prioritou. Brunety nepište. Zn: Klidně pošli holuba nebo rybu.

-- Ztráty a nálezy --

Designový kousek z ne-tradičního materiálu s jehlovým podpatkem nalezen na schodišti

v centru – skutečná majitelka ať se prokáže uvedením přesné velikosti. Jen osobní vyzvednutí.

-- Nabídka právních služeb --

Najdu řešení přesně podle práva – ale po vašem. Konzultantka s bohatou praxí, specializace na hledání řešení v souladu s legislativou, a přitom plně vyhovující vašim potřebám.

bám. První konzultace závazně-nezávazná.

-- Pracovní příležitost --

Hledám dodavatelku výhradně mimosezónního ovoce a květin. Zn.: Krátké dodací lhůty nutností!

-- Prodám --

Dvacet matrací – vysoká kvalita za dobrou cenu. Zn.: Jen jednou použité.

ŠOKUJÍCÍ proměna! Jak to dokázal?

Plastické operace, nebo triky stylistů?

**Plastický chirurg
celebrit odhaluje:
kde mohl zapracovat skalpel?**

Řešení na mensa.click/bystr30

Rozhovor: Z bahna na vrchol!

Je to už dvacet let, co Pavel Rybář ze státního podniku Povodí Vltavy při své ranní obchůzce našel na břehu řeky opuštěného novorozence. Celý národ tehdy chlapci fandil, podporoval Rybáře při procesu získání chlapce do péče, a nakonec po letech s údivem sledoval vzestup sirotka na úplný vrchol politického žebříčku.

Ten nyní v exkluzivním rozhovoru vzpomíná na své dětství a popisuje svou komplikovanou cestu k úspěchu. Jak zpětně hodnotí nezvykle rychlý sňatek se svou manželkou? Jak jeho život ovlivnil komplikovaný vztah s tchánem?

Vztahová poradna

Tentokrát se teta Sally bude věnovat dopisu čtenáře, který se potýká s neopětovanou láskou. „Poznal jsem ji při urbexu. Na první dobrou jsem se do ní zbláznil,“ vzpomíná mladík na úplné začátky vztahu se svou vyvolenou. „Nejdřív jsem vedle ní jen nesměle sedával, klidně i celé hodiny. Pak jsem jí nosil kytky, pořád se jimi obklopovala, tak jsem si říkal, že jí to udělá radost... Ale postupně mi začalo připadat, že náš vztah je úplně jednostranný. Všechna aktivita vycházela vždy z mé strany, ona nikdy nepřicházela s žádným nápadem, co společně podniknout, nemluvila se mnou a nikdy mi neprojevovala své city... Cítím od ní jen nezáměr – a bojím se, že když od ní odejdu, jen se otočí na druhý bok...“

Celý příběh i rady naší odbornice najdete na straně 25.

Beatrix the Mischievous, Překlad z angličtiny: HONza Koudelka, mensa.click/1k4

Kočky na rozcestí

Procházíte lesem a dojdete na rozcestí, odkud dále pokračují čtyři cesty. Na jedné je tekutý písek, druhá má nestabilní podloží, které se pod vámi propadne (ale nepropadne se pod kočkou), třetí ovládají teritoriální vlci a poslední vede ven z lesa a jako jediná je pro vás bezpečná. Nevíte, která cesta je která, ale naštěstí jsou tu čtyři přátelské kočky, které se vám rozhodly pomoci.

Všechny čtyři kočky umějí vydávat tři různé zvuky: mňoukat, vrnět a syčet. Každý z nich může znamenat „ano“, „ne“ nebo „nevím“. Nevíte, který zvuk znamená kterou odpověď, to musíte zjistit z kontextu. Naštěstí ale všechny kočky mluví stejným jazykem, takže stejný zvuk znamená stejnou odpověď bez ohledu na to, která kočka ho vydala.

Každá z koček ale má jiné dovednosti a vrtochy:

Jedna kočka je geoložka.

- Geoložka ví, na které cestě je nestabilní podloží a na které tekutý písek.
- Geoložka bude lhát, když se jí zeptáš, zda je geoložka. Místo toho se bude vydávat za knihovnici, protože si myslí, že geologie je hloupý obor, a stydí se svou profesi přiznat.
- Pokud geoložce položíš otázku, která se opírá o její povolání (například „pokud jsi geoložka [...]“ nebo „pokud jsi knihovnice [...]“), pak odpoví, jako by byla knihovnicí.
- Geoložka ví o geologických nebezpečích pro kočky i lidi, ale neví nic o vlčí stezce ani bezpečné cestě.
- Geoložka ví, která kočka je průzkumnice a že žádná ze zbývajících dvou koček průzkumnice není.
- Pokud je geoložka dotázána, zda je konkrétní kočka obyčejná, odpoví vždy „ano“, ledaže se zeptáte na průzkumnici, pak odpoví „ne“.

Jedna kočka je průzkumnice.

- Průzkumnice ví, které cesty jsou pro kočky bezpečné, a které ne, ale nedokáže rozlišit mezi bezpečnou cestou a cestou s nestabilním podložím, protože ta je pro kočky také bezpečná. Také si nepamatuje, jaké nebezpečí (tekutý písek nebo vlci) bylo na které z cest nebezpečných pro kočky.
- Průzkumnice odpoví „nevím“ na jakoukoli otázku, která obsahuje hypotetické situace (například „Kdybych...“ nebo „Kdybys...“), a také na jakoukoli otázku, která obsahuje více než jeden logický operátor (X nebo Y nebo Z, (X a Y) nebo Z, (A xor (B a ne C)) atd.), přičemž za logický operátor se považují ne, nebo, a, vylučné nebo či podobné (jako například jiná logická hradla). Dává totiž přednost zkoumání před luštěním složitých rébusů. Otázky s maximálně jedním logickým operátorem (například „A a B“, „X nebo Y“, „A xor B“, „ne Z“ atd.) jsou ale pro kočku-průzkumnici dostatečně jednoduché, aby je zodpověděla.
- Průzkumnice ví, která kočka je knihovnicí a že zbylé dvě kočky knihovnicemi nejsou.

Jedna je obyčejná kočka.

- Obyčejná kočka nerozumí vašemu jazyku a při položení otázky vydá náhodný zvuk. Je tu pouze pro emocionální podporu a chce se ujistit, že se příliš nestresujete při hledání bezpečné cesty.
- Obyčejná kočka vždy zasyčí, pokud je otázka doprovázena gestem směrem k cestě s vlky, bez ohledu na obsah otázky.
- Obyčejná kočka bude vždy vrnět, pokud je otázka doprovázena gestem směrem ke kočce-geoložce, opět bez ohledu na obsah

otázky, kromě případu, kdy předchozí otázka adresovaná obyčejné kočce byla doprovázena gestem směrem k vlčí stezce, v takovém případě zasyčí.

- Ve všech případech kromě dvou výše uvedených se zvuky obyčejné kočky neřídí žádným rozeznatelným vzorcem, takže se nemůžete spolehnout na to, že se nebudou opakovat nebo že nebudou odpovídat tomu, co byste očekávali od zbylých koček.

Jedna kočka je knihovnice.

- Knihovnice ví, která kočka je obyčejná, a ví, že obě zbylé kočky nejsou obyčejné. Neví ale, která z nich je geoložka a která průzkumnice.
- Knihovnice vždy řekne „ano“ místo „nevím“, protože je příliš úzkostlivá na to, aby přiznala, že něco neví.
- Knihovnice zná dovednosti a vrtochy všech ostatních koček.

Každá kočka zná své dovednosti a vrtochy, ale nezná (s výjimkou knihovnice) dovednosti a vrtochy zbylých koček (pokud není uvedeno jinak). Všechny kočky dokáží správně odpovědět na jakoukoli uzavřenou otázku (otázku typu ano/ne), kterou jim položíte, na základě informací, které mají k dispozici.

Jakou nejkratší posloupností otázek s naprostou jistotou určíte bezpečnou cestu? Každá otázka smí být adresována pouze jedné kočce a může na ni odpovědět právě jedna kočka. Otázky se ale mohou opakovat, např. položení stejné otázky všem čtyřem kočkám se počítá jako čtyři otázky. Každá otázka může být doprovázena gestem směrem k jiné kočce nebo cestě.

Zuzana Kořínková

Svéráznost slavných

Přidat jména a fotografie k výřezům slavných osobností.

1. _____ nenáviděl fazole.

On i jeho následovníci je odmítali jíst – teorií, proč, je několik. Jedna říká, že fazole jsou propojeny s reinkarnací a obsahují lidské duše, další pak tvrdí, že mohlo jít o distancování se od jídla chudých nebo pouhý odpor k jejich vlivu na zažívání. Jedna z anekdot o smrti tohoto jedince ovšem praví, že zahynul při útěku před nepřáteli, když narazil na fazolové pole, odmítl do něj vkročit, a tím dal pronásledovatelům prostor k útoku.

2. _____ si dával šlofiky s klíčem v ruce.

Pro zachycení vizí mezi spánkem a bděním si obvykle sedl do křesla, do ruky visící z křesla dolů si vzal těžký klíč, pod sebe položil kovový talíř, a jakmile se přehoupnul do spánku, klíč mu vypadl z ruky a zazvoněním o talíř ho probudil. Mysl se těsně před probuzením nachází v tzv. hypnagogickém stavu – tedy stavu podobném REM spánku, kdy je mysl pružná a výrazně asociativní, což umožňuje vznik kreativních spojení mezi zdánlivě nesouvisejícími pojmy.

3. _____ nenosil ponožky.

Během dospívání zjistil, že se mu palec na noze stejně vždycky znovu vyklube ven, tak se je rozhodl přestat nosit – a „nedostatek vlastní civilizovanosti skrýval vysokými botami“. Bez ponožek byl i při návštěvě Bílého domu – absence ponožek ale jen přispěla k jeho image podivinského vědce. Se zdravím nohou celý život bojoval, trpěl na křečové žíly, ploché nohy, zvýšené pocení a otlaky – to mu mimo jiné pomohlo vyhnout se službě ve švýcarské armádě.

4. _____ si záměrně bodl jehlu do oka.

Chtěl zjistit, jak lidské oko vnímá světlo a barvy. Bodl si dlouhou tupou jehlu mezi oční bulvu a důlek a pak její pomocí tlačil na sítnici a zjišťoval, jak se změní jeho vidění.

5. _____ pil až 50 šálků kávy denně.

Kávu pil rád a často. Začínal už kolem páté ráno a i při nočních posezeních v kavárnách zvládl sedm osm šálků černé kávy – byl pak prý hovorový a zábavný. Údajně byl jedním z prvních ve Francii, kdo kávu sladili, míchal ji i s čokoládou a pořádal kávové dýchánky s ostatními intelektuály a umělci, během nichž diskutovali mimo jiné o politice a literatuře. Vůni kávy údajně miloval natolik, že si ji nechával ráno pražit přímo v ložnici.

6. _____ si poléval hlavu studenou vodou, aby podpořil myšlení.

Dělal to prý jak v průběhu komponování, aby bojoval s únavou, tak někdy i před spaním, aby se mu „rozehrál“ mozek a vymyslel nové melodie. Trochu nešťastně se mu ale stávalo, že voda nacákaná na podlahu prosakovala podlahou k sousedům (kteří z toho nebyli zrovna nadšeni). I to je možná jeden z důvodů, proč se jen mezi lety 1792 a 1827 přestěhoval celkem 68krát.

7. _____ byl podezřelým z krádeže Mony Lisy.

Společně se svým přítelem Guillaumem stanul před soudem jako podezřelý v případě krádeže Mony Lisy z Louvru. Později se ukázalo, že v tom oba muži byli nevinni a obraz ukradl jistý Ital, který chtěl dámu vrátit do její domoviny. Ovšem zcela bez poskvrny tento člověk přesto nebyl – dříve odkoupil dvě sošky z iberké kultury, které byly z Louvru ukradené, a dokonce obličej jedné z nich použil jako inspiraci pro svůj obraz. Po zahájení vyšetřování krádeže Mony Lisy se chtěl zbavit důkazů a sošky hodit do Seiny, ale nakonec to udělat nedokázal a sošky odnesl do redakce novin.

8. _____ nosil při návštěvě Bílého domu jen župan.

Když během druhé světové války na delší dobu navštívil amerického prezidenta, běžně se prý po Bílém domě pohyboval v županu – a někdy prý i bez něj. Při jedné příležitosti ho prezident přistihl těsně po koupeli „úplně nahého a zářivě růžového“ – a on mu na to odvětil „Vidíte, pane prezidente, že nemám co skrývat.“

9. _____ psal dopisy plné sprostých slov a fekálního humoru.

I když je považován za hudebního génia, měl podivný smysl pro humor – jeho soukromé dopisy jsou plné vulgárních vtipů o prdech a zadcích, a to i když je psal své sestřenci nebo svému otci.

10. _____ přežil dvě letecké nehody během 48 hodin.

Během návštěvy safari v Africe si společně se svou manželkou užil hned dvě havárie – v prvním případě se letadlo zachytilo do telegrafních drátů a zřítilo se na břeh Nilu plný krokodýlů. Ráno je našla turistická loď a dopravila je do blízkého městečka, odkud se dalším letadlem vydali do Ugandy. I toto letadlo se ale hned po vzletu zřítilo a po dopadu začalo hořet. Aby se z něj dostal ven, musel tento člověk vyrazit dveře hlavou, z čehož měl kromě jiných zranění prasklou lebku a otřes mozku – ale přežil, stejně jako jeho manželka a pilot.

11. _____ závodil na olympiádě a nechal se prohlásit vítězem, i když závod nedokončil.

Při své návštěvě Řecka rozhodl, že se chce zúčastnit olympiády. Ta tedy byla uspořádána (o dva roky předčasně, aby odpovídala termínu jeho návštěvy) včetně zapojení několika nových disciplín jím přímo vyžádaných (hudba, herectví, poezie). Kromě nich se zúčastnil i vozatajských závodů – při závodech čtyřspřeží si ovšem nechal ke svému vozu zapřáhnout koní deset – a když ho při rychlé jízdě vyklopili, stejně se nechal prohlásit vítězem, protože „kdyby býval závod dokončil, jednoznačně by vyhrál“. Vítězem byl prohlášen i ve všech ostatních absolvovaných disciplínách.

Albert Einstein
Ernest Hemingway
Charles Dickens
Isaac Newton
Ludwig van Beethoven
Nero
Nikola Tesla

Pablo Picasso
Pythagoras
Salvador Dalí
Sigmund Freud
Stanley Kubrick
Voltaire
Winston Churchill
Wolfgang Amadeus Mozart

12. _____ byl zamilovaný do holuba.

K holubům měl velmi pozitivní vztah – když žil v New Yorku, strávil několik hodin týdně krmením holubů v parku, často si bral na pokoj ty zraněné, aby je ošetřoval a uzdravil, a nechával mnohdy otevřená okna pokoje, aby ho holubi mohli dle libosti navštěvovat – to vše k nelibosti hotelového personálu, který musel nepořádek po ptácích uklízet, a k údivu jeho přátel, protože byl známý svou germofobií. Jedna bílá holubice ho navštěvovala pravidelně a on o ní tvrdil, že „Miloval jsem ji jako muž miluje ženu, a ona milovala mě. Dokud jsem měl ji, měl jsem důvod žít.“

13. _____ kouřil až 20 doutníků denně, i když věděl, že má rakovinu.

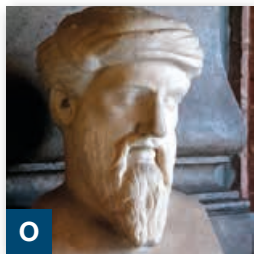
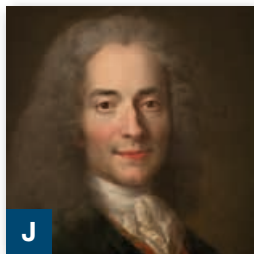
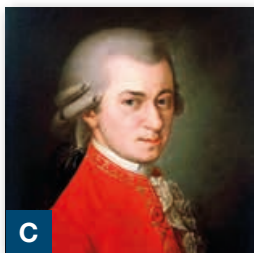
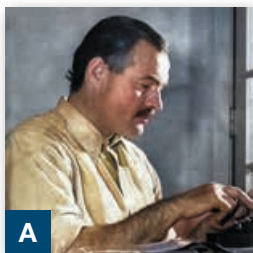
I poté, co mu zjistili rakovinu čelisti, si nedokázal své oblíbené doutníky odpustit a dál kouřil téměř neustále. Během šestnácti let léčby musel podstoupit 34 operací, trpěl srdečními palpitacemi, některé dny nemohl skoro mluvit, žvýkat a polykat a nosil speciální protézu, která zakrývala poškození čelisti způsobené rakovinou. Doutníky si ale neodpustil až do úplného konce.

14. _____ musel mít postel vždy orientovanou na sever.

Trpěl často nespavostí a na správné poloze postele trval. Podporovala prý jeho kreativitu. Na cestách s sebou vozil kompas a přemísťoval i postele v hotelích.

15. _____ trpěl panickým strachem z létání.

Odmítal kamkoliv létat, pokud už musel cestovat mimo Británii, volil cestu lodí nebo jinými dopravními prostředky. Ovlivnilo to pochopitelně jeho práci – například film odehrávající se ve Vietnamu natočil celý v Anglii – ale navzdory tomu dokázal vytvořit řadu kinematografických klenotů. Paradoxem je, že v mládí si udělal pilotní průkaz, ale po jeho získání prohlásil, že teď věří komerčním aeroliniím ještě méně.

Adresář

ADMINISTRATIVA

Korespondenční adresa: Španielova 1111, 163 00 Praha 6

Administrativa:

Zuzana Poláková, 770 177 926, sekretarka@mensa.cz

Administrativa testování:

Lucie Měchurová, lucie.mechurova@mensa.cz, 777 141 975

Bankovní spojení: č. ú. 2801689708/2010

Webmaster: Jiří Šmach, webmaster@mensa.cz

Kancelář Praha:

ČVUT – CIIRC, Jugoslávských partyzánů 1580/3, 160 00 Praha 6,
770 177 926, Lucie Měchurová, Zuzana Poláková, Petr Štěpán

RADA MENSY ČESKO

E-mail: rada@mensa.cz

1. místopředsedkyně, testování IQ, NTC, nadané děti:

Lucie Měchurová, lucie.mechurova@mensa.cz, 777 141 975

Místopředseda, členská základna:

Petr Mazal, petr.mazal@mensa.cz, 737 329 360

Místopředseda, aktivity, zahraničí:

Tomáš Blumenstein, tblumen@mensa.cz, 603 726 030

Místopředsedkyně, dobrovolníci, místní skupiny:

Petra Holubová, petra.holubova@mensa.cz, 608 338 417

Místopředseda, legal support:

Jiří Rak, jiri.rak@mensa.cz, 722 522 777

Člen Rady, Mensa gymnázium:

Petr Čavojský, petr.cavojsky@mensa.cz, 724 046 888

Členka Rady, SIGy – zájmové skupiny:

Petra Pavelková, petra.pavelkova@mensa.cz, 721 874 942

Členka Rady, ekonomika:

Eva Vavřínová, eva.vavrinova@mensa.cz, 734 435 541

Člen Rady, IT:

Jan Koudelka, jan.koudelka@mensa.cz, 608 301 880

Tajemník aktivit pro mladé:

Jan Hubert Pavelka, jan.hubert.pavelka@mensa.cz

Tajemnice pro PR:

Jana Unruhová, jana.unruhova@mensa.cz, 739 682 036

DALŠÍ AKTIVNÍ ČLENOVÉ

Psycholog:

Vladimír Marček, psychologist@mensa.cz

Ombudsman:

Hana Mičicová, ombudsman@mensa.cz

Komise pro IT:

Tomáš Kubeš (předseda), Jan Koudelka, Petr Mazal, kpit@mensa.cz

SIGHT koordinátor:

Zuzana Poláková, sight@mensa.cz

Testující IQ:

kompletní seznam testujících najdete na mensa.click/testujici

REDAKCE ČASOPISU

E-mail: redakce@mensa.cz

REDAKČNÍ RADA

E-mail: rr@mensa.cz

Jana Unruhová, Jan Pokorný

SOCIÁLNÍ SÍŤ

Instagram: mensa.click/ig

Facebook: mensa.click/fb

X: mensa.click/twt

LinkedIn: mensa.click/li

MENSA GYMNAZIUM, O.P.S.

Korespondenční adresa:

Španielova 1111, 163 00 Praha 6 – Řepy,
257 328 786, mensagymnazium.cz, info@mensagymnazium.cz

Ředitelka:

Magda Kindlová, magda.kindlova@mensagymnazium.cz

KONTROLNÍ KOMISE

E-mail: kk@mensa.cz

Zdenka Páníková (předsedkyně), Zdeněk Falář, Lenka Mušálková

ČLENOVÉ MENSY ČESKO

Kontakty na členy Mensy Česko, kteří dali svolení ke zveřejnění údajů, najdete na webu intranet.mensa.cz v části Členové.

PROJEKTY

Podrobnější informace o mensovních projektech najdete na mensa.cz/projekty.

Kluby nadaných dětí:

deti.mensa.cz, lucie.mechurova@mensa.cz, 777 141 975

Lucie Měchurová, Tomáš Blumenstein, Hana Kalusová, Hana Vantuchová,
Marta Frydrychová

Logická olympiáda:

logickaolympiada.cz, info@logickaolympiada.cz, 277 000 289

Lucie Měchurová, Tomáš Blumenstein, Petr Mazal

Systémové změny v oblasti podpory nadaných:

tomas.blumenstein@mensa.cz, 603 726 030

Tomáš Blumenstein, Lucie Měchurová, Čestmír Kalus

Konference Vzdělání pro budoucnost:

konference.mensa.cz, konference@mensa.cz, 770 177 927

Tomáš Blumenstein, Marie Marková, Helena Žitková, Hana Kalusová

Mensa Akademie:

akademie.mensa.cz, akademie@mensa.cz

Tomáš Blumenstein, Lucie Měchurová, Zuzana Kubešová, Eva Vavřínová,
Dita Tarbajová

European Mensa Science Camp:

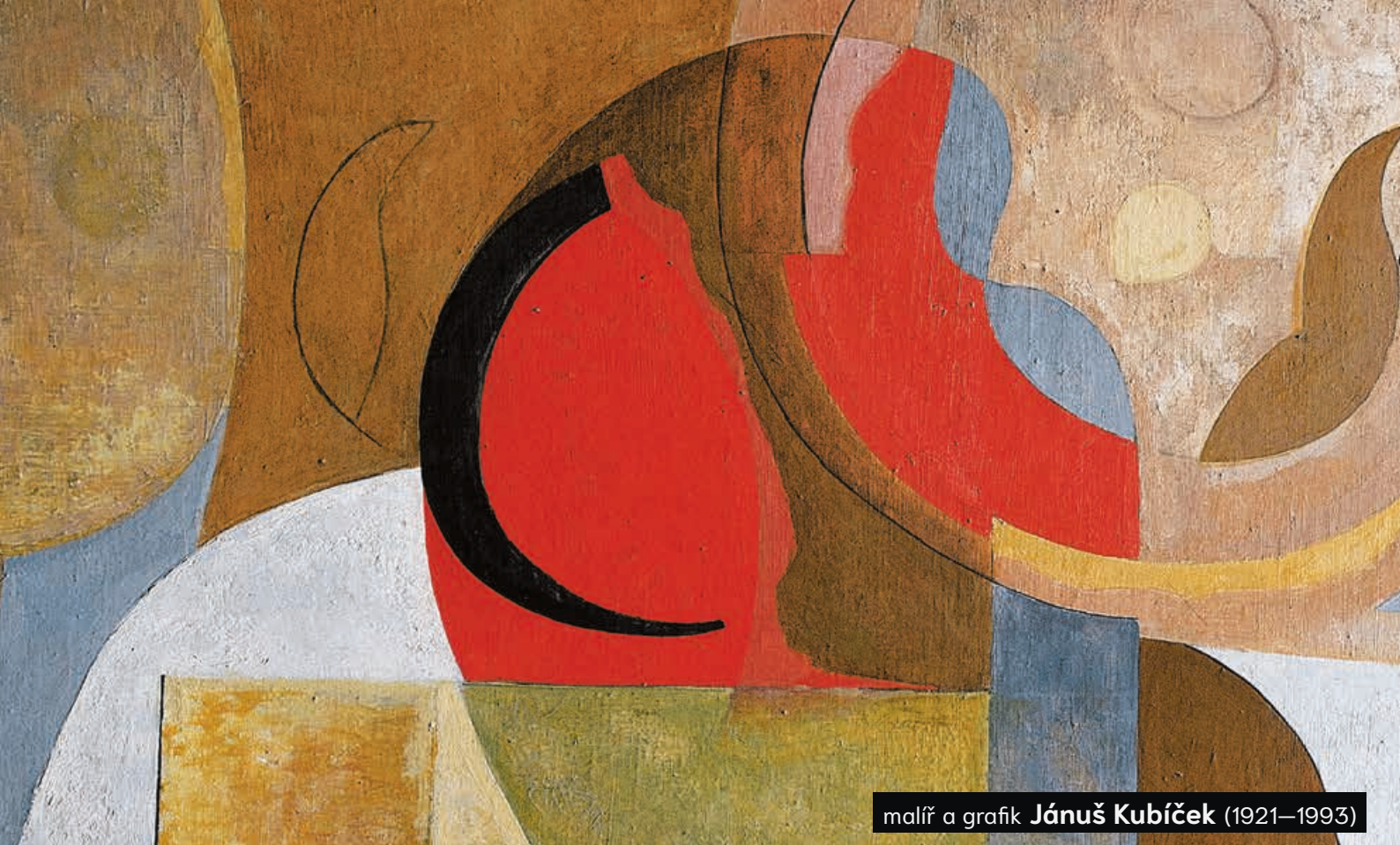
tomas.blumenstein@mensa.cz, 603 726 030

Tomáš Blumenstein, Natálie Kaňáková, David Mikula

Mensovní seminář pro nadané:

seminar@mensa.cz, 607 203 353, 770 177 927

Sebastien Zikmund, Hana Kalusová, Natálie Kaňáková, Tomáš Blumenstein

malíř a grafik **Jánuš Kubíček** (1921–1993)

Tradice a autenticita
v českém výtvarném umění.

www.art-kubicek.cz

Životopisy, galerie, výstavy, ohlasy,
publikace a soupisy děl otce a syna.

sochař a řezbář **Josef Kubíček** (1890–1972)

